

RYSKA REVOLUTIONEN

UTIFRÅN TEXTER AV V.I. LENIN

INNEHÅLL:

Varmed skall man börja?.....	4
Om att förväxla politik med pedagogik.....	12
Moskvaupprorets lärdomar.....	16
RSDAP:s 6:e allryska konferens (i Prag) 5-17 januari 1912	24
Det klandestina partiet och det öppna arbetet.....	29
Brev från fjärran.....	38
Om proletariatets uppgifter i den nuvarande revolutionen ("aprilteserna").....	75
Marxism och uppror.....	80
Krisen har mognat.....	86
Arbetar- och soldatdeputerades 2:a allryska sovjetkongress.....	96

Varmed skall man börja? 1901

På senare år har frågan "vad bör göras?" ansatt ryska socialdemokrater med speciell envishet. Frågan gäller inte vilken väg vi måste välja (så som var fallet under slutet av 80- och början av 90-talet), utan vilka praktiska steg vi måste ta på den väg vi känner, och hur vi skall ta dem. Frågan gäller ett system och en plan för praktiskt arbete. Vi måste medge att vi ännu inte har löst denna fråga om kampens art och metoder, en fundamental fråga för ett parti som ägnar sig åt praktiskt arbete, samt att denna fråga fortfarande ger upphov till allvarliga meningsskiljaktigheter som avslöjar en beklagansvärd ideologisk ostadighet och vacklan. A ena sidan har vi "ekonomismen" som långt ifrån är död. Den försöker klippa ner och snäva in räckvidden hos arbetet med politisk organisering och agitation. A andra sidan har vi den principiösa eklekticismen (tendensen till principiöst urval) som åter sticker upp huvudet. Den apar efter varje ny "strömning" och är ur stånd att särskilja omedelbara behov från de huvuduppgifter och permanenta behov rörelsen som helhet har. Denna strömning har, som vi vet, forskansat sig i Rabotjeje Delo. Denna tidskrifts senaste "programförklaring", en pösiga artikel under den pösiga rubriken "En historisk vändning" ("Listok" Rabot-jego Dela nr 6), understryker med särskild kraft den karakteristik vi givit. Det var bara igår som där förekom flirt med "ekonomismen", raseri mot det beslutsamma fördömandet av Rabotjaja Mysl, och man höll på att tona ner Plechanovs presentation av frågan om kampen mot självhärskardömet. Trots

detta citerar man idag Liebknechts ord: "Om omständigheterna ändras på tjugofyra timmar, så måste taktiken förändras inom tjugofyra timmar." Man pratar om en "stark kamporganisation" för direkt angrepp, för att storma självhärskardömet. Man pratar om "bred revolutionär politisk agitation bland massorna" (så energiska vi är nu - både revolutionära och politiska!). Man pratar om "oupphörliga uppmaningar till gatuprotester". Man pratar om "gatudemonstrationer av uttalat (sic!) politisk karaktär", och så vidare, och så vidare.

Vi borde kanske prisa oss lyckliga att Rabotjeje Delo så snabbt fattat det program vi uppställde i första numret av Iskra. Programmet uppmanade till bildandet av ett starkt och välorganiserat parti, vars mål är att inte enbart vinna enstaka eftergifter utan storma självhärskardömet själva fästning. Dessa personers brist på någon som helst fast åsikt kan emellertid endast tjäna till att kväva vår lycka.

Rabotjeje Delo nämner naturligtvis Liebknechts namn förgäves. Agitationens taktik med hänsyn till någon speciell fråga, eller dess taktik med avseende på någon detalj i partiorganisationen, kan ändras på tjugofyra timmar. Det är dock endast helt principiösa människor som kan ändra åsikt, på tjugofyra timmar, eller på tjugofyra månader för den delen, om nödvändigheten - i allmänhet, oupphörligen och absolut - av en kamporganisation och en organisation för politisk agitation bland massorna. Det är löjligt att dra fram ändrade omständigheter och nya perioder som skäl: det är livsnödvändigt att bygga upp en kamporganisation under vilka "trista och fredliga" omständigheter som helst, hur markerade de än må vara av en "sjunkande revolutionär anda". Det är dessutom just under sådana perioder och omständigheter som arbete av detta slag är särskilt nödvändigt, eftersom det är försent att skapa organisationen under tider av explosioner och utbrott. Partiet måste vara redo att skrida till handling med bara ett ögonblicks varsel. "Ändra taktiken inom tjugofyra timmar!" Men för att kunna ändra taktiken är det först och främst nödvändigt att ha en taktik. Utan en stark organisation, med god övning i att utkämpa politisk kamp under alla omständigheter och vid alla tidpunkter, kan det inte bli fråga om den systematiska handlingssplan, klargjord genom fasta principer och beslutsamt genomförd, som ensam är värd namnet taktik. Låt oss alltså tänka över frågan. Vi får nu höra att det "historiska ögonblicket" serverat vårt parti en "fullständigt ny" fråga - frågan om terror. Igår var den "fullständigt nya" frågan

politiska organisering och agitation. Idag är det terror. Är det inte underligt att höra människor, som så grundligt glömt sina principer, uttrycka åsikter om en genomgripande förändring av taktiken?

Rabotjeje Delo har lyckligtvis fel. Frågan om terror är inte alls någon ny fråga. Det är tillräckligt att i korthet upprepa den ryska socialdemokratins fastställda åsikter i frågan.

I princip har vi aldrig förkastat terror, och vi kan inte göra det. Terror är en av de militära aktionsformer som kan vara fullständigt riktiga, och till och med nödvändiga, vid ett visst tillfälle i striden, då trupperna befinner sig i ett visst tillstånd och vissa villkor föreligger. Poängen är emellertid att man just nu inte alls föreslår terror som ett operationssätt för armén på fältet, ett operationssätt som är nära förenat med och inordnat i kampsystemet som helhet. Man föreslår i stället terrortaktik som en självständig form av tillfälliga angrepp, utan samband med någon armé. Genom att vi saknar en central organisation, och på grund av svagheten hos de lokala revolutionära organisationerna är detta faktiskt allt terrortaktik kan vara. Vi förklarar därför med skärpa att en sådan kampmetod är felaktig och olämplig under nuvarande omständigheter, att den drar bort de mest aktiva kämparna från deras verkliga uppgift, den uppgift som är viktigast om man ser det med utgångspunkt från intressena hos rörelsen som helhet, och att den förvirrar styrkorna - inte regeringens styrkor, utan revolutionens. Vi behöver bara minnas händelser på senare tid. Vi har med egna ögon sett att massan av arbetare och "vanliga människor" i städerna drivit på i kampen, medan revolutionärerna saknat en stab av ledare och organisatörer. Finns det inte en risk under sådana omständigheter, när de mest energiska revolutionärerna övergår till terrortaktik, att de kämpande avdelningarna försvagas? Det är endast dessa man kan hysa fullständigt förtroende till. Finns det inte en risk att man bryter kontakten mellan de revolutionära organisationerna och den splittrade massan av missnöjda som protesterar och är villiga till kamp, som är svaga just därför att de är splittrade? Ändå är det denna kamp som är vår enda garanti för framgång. Vi förnekar minst av allt betydelsen av hjältemodiga individuella angrepp, men det är vår plikt att kraftigt varna för att bli besatt av terror, att uppfatta terrortaktik som kampens huvudsakliga och grundläggande metod, som så många människor så gärna vill göra just nu. Terrortaktik kan aldrig bli en reguljär militär operationsmetod. I bästa fall kan den bara tjäna som en av

de metoder som används vid ett avgörande anfall. Men kan vi uppmana till ett sådant avgörande angrepp just nu? Rabotjeje Delo tycks tro att vi kan det. Den utropar i varje fall: "Formera anfallslinjer!" Men detta är åter igen mer iver än förnuft. Största delen av våra väpnade styrkor består av frivilliga och rebeller. Vi har bara ett fåtal mindre enheter reguljära styrkor, och de är inte ens mobiliserade. De har inget samband med varandra. De har inte heller någon övning i att formera något slags linje, minst av allt anfallslinjer. Med tanke på allt detta måste det stå klart för var och en som är i stånd att uppfatta kampens allmänna villkor, och håller dem i minnet vid varje "vändning" i det historiska skeendet, att vår uppmaning för närvarande inte kan vara "till anfall!". Den måste vara: "Belägra fiendens fästning!" Med andra ord: den omedelbara uppgiften för vårt parti är inte att sammankalla alla tillgängliga styrkor till angrepp nu genast, utan uppmana till bildandet av en revolutionär organisation som kan förena alla styrkor och leda rörelsen i verklig handling och inte bara i ord, det vill säga en organisation som är beredd att i varje ögonblick understödja varje protest och varje uppror, och använda dem för att bygga upp och konsolidera de stridande styrkor som lämpar sig för den avgörande kampen.

Lärdomarna från händelserna i februari och mars[1] är så djupgående att vi knappast kommer att möta någon principiell oenighet om denna slutsats. Vad vi för tillfället behöver är emellertid inte en principlösning av problemet, utan en praktisk lösning. Vi bör inte bara ha klart för oss egenskaperna hos den organisation som krävs, och dess exakta ändamål, utan vi måste även utarbeta en bestämd plan för organisationen, så att denna kan bildas med hänsyn till alla synvinklar. Med tanke på frågans överhängande betydelse tar vi oss friheten att för vår del framlägga en schematisk plan för kamraterna. Denna kommer att utvecklas i större detalj i en pamflett som just förbereds för tryckning.

Startpunkten för vår verksamhet, första steget mot att skapa den önskad organisationen, eller låt oss säga den huvudtråd som (om vi följer den) kommer att göra det möjligt för oss att utveckla, fördjupa och utsträcka denna organisation, borde enligt vår mening vara att grunda en allrysk politisk tidning. En tidning är vad vi mest av allt behöver. Utan denna kan vi inte föra en systematisk, allomfattande och i principfrågorna konsekvent propaganda och agitation. Denna är socialdemokratins permanenta huvuduppgift i allmänhet, och den för ögonblicket över-

hängande uppgiften i synnerhet, nu när intresset för politik och för socialismens problem har väckts bland folkets djupaste lager. Aldrig har behovet känts så starkt som idag, att förstärka spridd agitation i form av enskilda aktioner, lokala flygblad, pamfletter o. s. v., med samordnad och systematisk agitation. Denna kan endast utföras med hjälp av tidskriftspressen.

Man kan utan överdrift säga, att en exakt bedömningsgrund för hur väl denna högst nödvändiga sektor av vårt militanta arbete är uppbyggd, är hur ofta och regelbundet en tidning trycks (och distribueras). Vad mera är, vår tidning måste vara allrysk. Om vi misslyckas - och så länge vi misslyckas - med att förena våra ansträngningar att påverka folket och regeringen med hjälp av det tryckta ordet, kommer det att vara verklighetsfrämmande att tänka på att förena andra medel som är svårare och mera komplicerade - men också mer avgörande - för att utöva inflytande. Vår rörelse lider i ideologiskt, såväl som i praktiskt och organisatoriskt avseende främst av sitt splittringstillstånd, att allra största delen av socialdemokraterna nästan helt är försjunkna i lokalt arbete som snävar in deras vyer, begränsar omfånget av deras arbete och deras övning i att uppehålla sekretessen och sin egen beredskap. Det är i just detta splittringstillstånd man måste söka de djupaste rötterna till den osäkerhet och vacklan vi påpekat ovan. Första steget mot att göra slut på dessa brister, mot att förvandla spridda lokala rörelser till en enda allrysk rörelse måste vara att grunda en allrysk tidning. Vad vi behöver är slutligen definitivt en politisk tidning. Utan politiskt organ är en politisk rörelse värd namnet otänkbar i dagens Europa. Utan en sådan tidning kan vi omöjligt lösa vår uppgift att koncentrera alla element av politiskt missnöje och protest, och därigenom ge livskraft åt proletariats revolutionära rörelse. Vi har tagit första steget. Vi har uppväckt iver hos arbetarklassen att göra "ekonomiska" avslöjanden i fabriker. Vi måste nu ta nästa steg, att i varje befolkningsgrupp, som är det minsta politiskt medveten, väcka iver att göra politiska avslöjanden. Vi får inte låta oss nedslås av det faktum att de röster som ropar ut politiska avslöjanden idag är så svaga, så blyga och så sällsynta. Detta beror inte på att man genomgående underkastat sig polisens förtryck, utan på att de som kan och vill göra avslöjanden inte har någon tribun att tala från, ingen ivrig och uppmuntrande publik. Ingenstans bland folket kan de se den styrka till vilken det vore värt att rikta sina klagomål över den "allsmäktiga" ryska regeringen. Allt detta

undergår emellertid idag en snabb förändring. Det finns en sådan styrka - det revolutionära proletariats, som visat att det är redo att inte bara lyssna till och stödja uppmaningarna till politisk kamp, utan även att djärvt uppta striden. Vi är nu i ett läge där vi kan tillhandahålla en talartribun för ett landsomfattande avslöjande av tsarens regering, och det är vår plikt att göra detta. Denna talartribun måste vara en socialdemokratisk tidning. Den ryska arbetarklassen - till skillnad från andra klasser och samhällsskikt i Ryssland - visar ett oavbrutet intresse för politisk kunskap, och ställer oavbrutet (och inte bara vid tillfällen då det råder stark oro) vittomfattande krav på illegal litteratur. När det är uppenbart att det finns ett sådant masskrav, när man redan börjat öva upp erfarna revolutionära ledare, och när koncentrationen av arbetarklassen till arbetardistriktet i storstäderna och industriorterna och samhällena, gör den till den verkliga härskaren i dessa områden, då är det fullt möjligt för proletariats att grunda en politisk tidning. Genom proletariats kommer tidningen att nå småbourgeoisien i städerna, hantverkarklassen på landsbygden och bönderna, och blir därigenom en verklig politisk tidning för folket.

En tidnings roll är emellertid inte begränsad enbart till att utså idéer eller politisk uppfostran, eller till att vinna politiska allierade. Den är inte bara en kollektiv propagandist och agitator, den är dessutom en kollektiv organisatör. I detta sista avseende kan man likna den vid byggnadsställningarna runt ett husbygge. De utmärker byggnadens konturer och underlättar sambandet mellan byggnadsarbetarna. De gör det möjligt för dem att dela upp arbetet och se de resultat de gemensamt åstadkommer med sitt organiserade arbete. Med hjälp av tidningen, och genom tidningen, kommer en permanent organisation att ta form av sig själv. Denna kommer att engagera folk, inte bara i lokala arbetsuppgifter, utan i regelbundet allmänt arbete. Den kommer att öva sina medlemmar i att följa politiska händelser noggrant, uppskatta deras betydelse och effekt på skilda befolkningskikt, och utveckla medel för det revolutionära partiet att effektivt påverka dessa händelser. Enbart den tekniska uppgiften att regelbundet förse tidningen med artiklar och att befrämja regelbunden distribution kommer att nödvändiggöra ett nätverk av agenter för det enade partiet. Dessa agenter kommer att uppehålla oavbruten kontakt med varandra och känna till det allmänna tillståndet. De kommer att få vana vid att regelbundet utföra sina speciella uppgifter i det allryska

arbetet, och får pröva sina krafter i att organisera skilda revolutionära aktioner. Detta nätverk av agenter[2] kommer att forma ryggraden till just det slag av organisation som vi behöver - en som är stor nog att omfatta hela landet, tillräckligt bred och mångsidig att åstadkomma en sträng och detaljerad arbetsfördelning, tillräckligt stabil att kunna utföra sitt eget arbete i stadig takt under alla omständigheter, vid alla "plötsliga vändningar" och i alla krissituationer. Organisationen blir så flexibel att den å ena sidan kan undvika öppen strid mot en överlägsen fiende då han har koncentrerat sina styrkor till en enda punkt, men kan å andra sidan dra fördel av fiendens orörlighet och anfälla honom när och var han minst väntar sig ett anfall. Idag är vi ställda inför den relativt enkla uppgiften att stödja studentdemonstrationer på storstädernas gator. Imorgon ställs vi kanske inför den mera besvärliga uppgiften att stödja exempelvis kampen för de arbetslösa i ett bestämt område. I övermorgon får vi kanske vara på plats för att spela en revolutionär roll i ett bondeuppror. Idag måste vi dra fördel av den spända politiska situation som uppkommit ur regeringens kampanj mot zemstvon. Imorgon kanske vi måste stödja ett allmänt raseri mot någon tsaristisk Basji-Bazuks ögränningar, och genom bojkott eller fördömande demonstrationer göra det så hett för honom att vi tvingar honom till öppen reträtt. En sådan grad av stridsberedskap kan vi endast utveckla genom oavbrutet arbete med reguljära förband. Om vi enar våra krafter för att framställa en gemensam tidning, kommer detta arbete att öva upp och frambringa, inte bara de skickligaste propagandisterna, utan även de skickligaste organisatörerna och de mest begåvade politiska ledarna för partiet, som kan uppmana till den avgörande kampen i det rätta ögonblicket, och leda denna kamp.

Till sist några ord för att förhindra möjliga missförstånd. Vi har ouphörligen talat om systematisk och planerad förberedelse, men det är på intet vis vår mening att påstå att man kan kasta omkull självhärskardömet endast genom regelrätt belägring eller organiserat stormangrepp. En sådan åsikt vore löjlig och doktrinär. Tvärtom är det fullt möjligt, och historiskt sett mycket mera troligt, att självhärskardömet rasar samman under trycket av något av de spontana utbrott eller någon av de oförutsedda politiska förvecklingar som alltid hotar det från alla håll. Inget politiskt parti som vill undvika äventyrliga hasardspel kan emellertid grunda sitt arbete på förväntningar om sådana utbrott och förvecklingar. Vi måste gå vår egen väg, och oberört och regelbundet

utföra vårt arbete, och ju mindre vi är beroende av oväntade händelser, desto mindre är risken att vi blir tagna på sängen av någon "historisk vändning".

Noter:

[1] Detta syftar på de revolutionära massaktioner av studenter och arbetare - politiska demonstrationer, möten och strejker - som inträffade under februari och mars år 1901 i S:t Petersburg, Moskva, Kiev, Char-kov, Kazan. Jaroslavi, Warszawa, Belostok. Tomsk, Odessa och andra städer i Ryssland.

Studentrörelsen 1900-1901. som inleddes med akademiska krav. fick karaktär av revolutionära aktioner mot självhärskardömet reaktionära politik. Den stöddes av de medvetna arbetarna och mötte gensvar i alla skikt av det tyska samhället. Den direkta orsaken till demonstrationerna och strejkerna under februari och mars 1901 var att 183 studenter vid Kievs universitet inkallades till armén som straff för att de deltagit i ett studentmöte. Regeringen gick till våldsamt angrepp på dem som deltog i revolutionära aktioner. Polisen och kosackerna skingrade demonstrationer och angrep deltagarna. Hundratals studenter arresterades och relegerades från högskolor och universitet. Den 4 mars skingrades en demonstration på torget framför Kazankatedralen i S:t Petersburg med särskild brutalitet. Händelserna i februari och mars var tecken på revolutionär kraftsamling i Ryssland. Att arbetare deltog under politiska slagord i rörelsen var av oerhörd vikt.

[2] Man bör naturligtvis förstå att dessa agenter kan arbeta framgångsrikt endast då de står i nära kontakt med vårt partis lokala kommittéer (grupper och studiecirklar). Hela denna plan vi framlägger kan naturligtvis i allmänhet endast utföras med synnerligen aktivt stöd från de kommittéer som vid upprepade tillfällen försökt ena partiet. Vi är säkra på att de kommer att åstadkomma denna enighet, om inte idag, i så fall imorgon, om inte på ett sätt, så på ett annat. (Lenins not)

Om att förväxla politik med pedagogik 1905

Vi har åtskilliga socialdemokrater, som påverkade av varje nederlag för arbetarna i deras drabbningar med kapitalisterna eller med regeringen hemfaller åt pessimism och föraktfullt avfärdar allt tal om arbetarrörelsens högsta och stora mål med en hänvisning till den otillräckliga grad av inflytande vi har på massorna. Vad kan sådana som vi göra?! Var kan sådana som vi utträta något?! säger sådana personer. Och man skall inte ens tala om någon roll för socialdemokrati såsom förtrupp i revolutionen, när vi inte ens ordentligt känner till stämningen bland massorna, inte förmår bli ett med massorna, resa arbetarmassorna! Socialdemokratiens misslyckanden 1 maj i år har betydligt förstärkt denna sinnesstämning. Mensjevnikerna eller nyiskraiterna har givetvis haft bråttom att gripa tag i den för att än en gång föra fram såsom särskild paroll ”Ut till massorna!” som för att retas, som för att ge svar på tankarna och talet om en provisorisk revolutionär regering, om revolutionär-demokratisk diktatur o d.

Man måste vara medveten om att det i denna pessimism och i de slutsatser den nya Iskras skyndsamma publicister drar ur den finns ett mycket farligt drag, som kan vålla den socialdemokratiska rörelsen stor skada. Det är inte tu tal om annat än att självkritik är absolut nödvändig för varje levande och vitalt parti. Inget är faddare än självbelåten optimism. Inget är legitimare än att peka på det ständiga, obetingade behovet av att fördjupa och bredda, bredda och fördjupa vårt inflytande på massorna, vår strikt marxistiska propaganda och agitation, vårt när-

mande till arbetarklassens ekonomiska kamp osv. Men just emedan sådana påpekanden alltid och ständigt, under alla omständigheter och i alla situationer är legitima, får de inte förvandlas till speciella paroller, kan de inte rättfärdiga försök att på dem bygga upp någon speciell riktning inom socialdemokratin. Här finns en gräns, och om ni överskrider den låter ni dessa obestridliga påpekanden inskränka rörelsens uppgifter och spännvidd och överlämnar doktrinärt stundens angelägna främsta politiska uppgifter åt glömskan.

Arbetet och inflytandet bland massorna måste alltid fördjupas och breddas. Annars är en socialdemokrat ingen socialdemokrat. Ingen enda organisation, grupp eller cirkel kan räkna sig som en socialdemokratisk organisation, om den inte bedriver detta arbete ständigt och regelbundet. Hela meningen med vårt strikta avskiljande som ett proletariets självständiga parti ligger i betydande grad däri, att vi alltid och oavlatligt bedriver detta marxistiska arbete, så långt möjligt höjer hela arbetarklassen till den medvetna socialdemokratis nivå och inte låter några som helst politiska stormar – och än mindre politiska dekorationsbyten – avleda oss från detta angelägna arbete. Utan detta arbete skulle den politiska verksamheten oundvikligen urarta till en lek, ty denna verksamhet får verklig betydelse för proletariatet först då och endast i den mån den lyfter upp den ifrågakommande klassens massor, gör den intresserad, driver den till aktiv, framskjuten medverkan i händelserna. Detta arbete är, som vi redan sagt, alltid nödvändigt: efter varje nederlag kan och måste vi alltid påminna om det, bör vi framhålla det, ty svaghet i detta arbete är alltid en av orsakerna när proletariatet lider nederlag. Efter varje seger bör vi också alltid påminna om det och framhålla dess betydelse, ty annars blir segern skenbar, kommer dess frukter inte att säkerställas, blir dess reella betydelse för hela vår stora kamp för vårt slutmål försvinnande liten och kan rentav bli negativ (nämligen ifall en partiell seger avtrubbar vår vaksamhet, dämpar misstron mot opålitliga bundsförvanter och får oss att försitta tillfället till fortsatt och ännu kraftfullare anstormning mot fienden).

Men just därför att detta arbete på att fördjupa och bredda inflytandet bland massorna alltid är lika nödvändigt, såväl efter varje seger som efter varje nederlag, såväl i en tid av politisk stagnation som i den mest stormiga revolutionära tid, just därför får man inte göra betonandet av detta arbete till något slags speciell paroll, får man inte låta detta bli grundval

för en särskild riktning, ty då riskerar man att hemfalla åt demagogi och åt att förringa den avancerade och enda verkligt revolutionära klassens uppgifter. I det socialdemokratiska partiets politiska verksamhet finns alltid och kommer alltid att finnas ett visst element av pedagogik: hela lönarbetarklassen måste fostras till rollen som förkämpar för hela mänskighetens befrielse från allt förtryck, ständigt nya skikt av denna klass måste ständigt utbildas, man måste kunna konsten att nå ut till de mest obildade och outvecklade representanterna för denna klass, till dem som är minst påverkade såväl av vår vetenskap som av livets vetenskap, för att kunna tala med dem, kunna närma sig dem, behärskat och tålmodigt kunna höja dem till socialdemokratiskt medvetande utan att göra vår lära till en torr dogm – undervisa dem i den inte bara genom böcker, utan genom att delta i just dessa de mest obildade och utvecklade proletära skiktens dagliga livskamp. I denna dagliga verksamhet finns, upprepar vi, ett visst element av pedagogik. En socialdemokrat, som glömmmer denna verksamhet, skulle inte längre vara socialdemokrat. Det är riktigt. Men somliga av oss glömmmer nu ofta att en socialdemokrat, som reducerar politikens uppgifter till enbart pedagogik, också – fast av en annan orsak – skulle upphöra att vara socialdemokrat. Den som skulle komma på tanken att göra en speciell paroll av denna ”pedagogik”, sätta denna ”pedagogik” i motsatsställning till ”politiken”, bygga upp en speciell riktning på denna motsatsställning, under denna paroll vädja till massorna mot socialdemokratins ”politiker”, den skulle genast och oundvikligt förfalla till demagogi.

Att alla jämförelser haltar har länge varit känt. Varje jämförelse framhåller likheten mellan endast en sida eller endast vissa sidor av de föremål eller begrepp som jämförs, samtidigt som andra sidor temporärt och godtyckligt utelämnas. Låt oss påminna läsaren om denna allmänt kända men ofta bortglömda sanning och jämföra det socialdemokratiska partiet med en stor skola, låg-, mellan- och högstadium på en och samma gång. Denna stora skola får aldrig och under inga omständigheter glömma ABC-undervisningen, undervisningen i elementära kunskaper och elementärt självständigt tänkande. Men om någon skulle få för sig att avfärda frågorna om högre kunskaper med hänvisningar till ABC-undervisningen, om någon skulle sätta de instabila, tvivelaktiga, ”snäva” resultaten av dessa högre kunskaper (tillgängliga för en mycket mindre krets personer jämfört med den krets som genomgår ABC-undervis-

ing) i motsatsställning till elementarskolans stabila, djupa, vidsträckta och solida resultat, så skulle han avslöja sig som otroligt kortsynt. Han skulle rentav kunna bidra till att hela meningen med den stora skolan totalt förvrängdes, ty ett ignorerande av frågorna om högre kunskaper skulle bara göra det lättare för charlataner, demagoger och reaktionärer att vilseföra personer som genomgått endast ABC-undervisning. Eller låt oss jämföra partiet med en armé. Varken i fredstid eller i krigstid får man försumma att utbilda rekryter, att lära ut skjutkonsten, att på djupet och bredden sprida krigskonstens elementa bland massorna. Men skulle de som leder manövrar eller verkliga drabbningar ...*

Noter:

* Här avbryts manuskriptet - Red

Moskvaupprorets lärdomar 1906

Boken ”Moskva i december 1905” (Moskva, 1906) hade inte kunnat utkomma vid lämpligare tidpunkt. Det är en ytterst angelägen uppgift för arbetarpartiet att tillägna sig decemberupprorets erfarenheter. Tyvärr gäller för denna bok att litet galla skämmer mycken honung. Där finns utomordentligt intressant material – trots dess ofullständighet – men slutsatserna är otroligt ytliga, otroligt banala. Vi skall behandla dessa slutsatser särskilt och nu endast ta upp det aktuella politiska temat, Moskvaupprorets lärdomar.

Huvudformen för decemberrörelsen i Moskva var fredlig strejk och demonstrationer. Den överväldigande majoriteten av arbetarmassan deltog aktivt endast i dessa kampformer. Men just decemberaktionen i Moskva visade påtagligt, att generalstrejken hade överlevt sig själv som självständig och huvudsaklig kampform, att rörelsen med spontan, oemotståndlig kraft bryter igenom denna trånga ram och skapar en högre kampform – upproret.

Alla revolutionära partier, alla fackföreningar i Moskva insåg och kände rentav då de förklarade strejk, att denna oundvikligen skulle förvandlas till uppror. Den 6 december beslöt arbetardeputeradesovjeten att ”sätta in sina krafter på att leda strejken över i väpnat uppror”. Men i

själva verket var alla organisationer oförberedda härför och till och med koalitionsrådet för de frivilliga stridsgrupperna talade (*den 9 december!*) om upproret som om någonting avlägset, och utan tvivel försiggick gatukampen utan dess deltagande eller kontroll. Organisationerna *blev efter* rörelsens tillväxt och omfattning.

Strejken höll på att växa ut till uppror framför allt under trycket av de objektiva förhållanden, som hade uppstått efter oktober. Det var inte längre möjligt att överrumpla regeringen med en generalstrejk, den hade redan organiserat kontrarevolutionen som var redo till militära aktioner. Såväl den ryska revolutionens allmänna förlopp efter oktober som den följdriktiga utvecklingen av händelserna i Moskva under decemberdagarna bekräftade på ett förvånande klart sätt en av Marx’ djuplodande teser: revolutionen bryter sig väg genom att skapa en sluten och mäktig kontrarevolution, dvs genom att den tvingar fienden att tillgripa alltmer extrema försvarsmetoder och därigenom utarbetar allt mäktigare angreppsmedel.

Den 7 och 8 december: fredlig strejk, fredliga massdemonstrationer. Den 8 på kvällen: Akvarium belägras. Den 9 på dagen: dragoner överfaller och pryglar en folksamling på Strastnaja-torget. På kvällen demolerar Fiedlerska huset. Stämningen stiger. De oorganiserade folksamlingarna på gatorna börjar fullständigt spontant och osäkert bygga de första barrikaderna.

Den 10 december: artilleri börjar beskjuta barrikaderna och folksamlingarna på gatorna. Barrikadbygget blir säkrare och är inte längre någon enskild företeelse utan obetingat redan en massföreteelse. Hela befolkningen är ute på gatorna; hela staden täcks med ett nät av barrikader på de viktigaste centrala platserna. Under några dagar utvecklas förbittrade partisanstrider mellan de frivilliga stridsgrupperna och trupperna, en strid som utmattade trupperna och föranledde Dubasov att tiggas om förstärkningar. Först den 15 december får regeringsstyrkorna ett fullständigt övertag och den 17 december intar Semjonov-regementet stadsdelen Presnja, upprorets sista fäste.

Från strejk och demonstrationer till enskilda barrikader. Från enskilda barrikader till barrikadbygge i massomfattning och till gatukamp mot trupperna. Över organisationernas huvuden övergick den proletära masskampen från strejk till uppror. Häri ligger den ryska revolutionens största historiska vinning, som den tillkämpade sig i december 1905 – en

vinning som, liksom alla de föregående, köptes till priset av de största offer. Rörelsen höjdes från den politiska generalstrejken till en högre nivå. Den tvingade reaktionen att gå till *det yttersta* i sitt motstånd och förde därigenom i enorm grad det ögonblick närmare, då också revolutionen kommer att gå till det yttersta vid användning av angreppsmedel. Reaktionen *kan inte* gå längre än till artillerield mot barrikaderna, husen och folksamlingarna på gatorna. Revolutionen kan gå ännu längre än de frivilliga stridsgrupperna i Moskva, den kan gå mycket, mycket längre både på bredden och på djupet. Och efter december har revolutionen hunnit långt på vägen. Den revolutionära krisens grundval har blivit omätligt mycket bredare – klingans egg måste nu vässas skarpare.

Proletariatet kände tidigare än sina ledare den förändring i de objektiva kampbetingelserna, som krävde övergång från strejk till uppror. Praktiken gick som alltid före teorin. Fredlig strejk och demonstrationer upphörde med en gång att tillfredsställa arbetarna, som frågade: vad bör göras härnäst? – och krävde mer energiska aktioner. Anvisningen att bygga barrikader kom ut till stadsdelarna ytterst försenad, då barrikader redan byggdes i stadens centrum. Arbetarmassorna gick till verket, men *var inte heller nöjda härmed* utan frågade: vad bör göras härnäst? – och krävde energiska aktioner. Vi, det socialdemokratiska proletariatets ledare, liknade i december en härförare, som hade placerat sina regementen så illa, att största delen av hans trupper inte deltog aktivt i drabbningen. Arbetarmassorna sökte förgäves anvisningar till energiska massaktioner.

Det finns således ingenting kortsyntare än Plechanovs åsikt, som alla opportunisterna lagt sig till med, att det var meningslöst att börja den olägliga strejken, att ”man inte borde ha gripit till vapen”. Man skulle tvärtom ha gripit till vapen mer beslutsamt, mer energiskt och offensivt, man skulle ha klargjort för massorna, att enbart en fredlig strejk var omöjlig och att man oförskräckt och skoningslöst måste gå till väpnad kamp. Och nu måste vi äntligen öppet och offentligt erkänna, att de politiska strejkerna är otillräckliga, vi måste agitera för det väpnade upproret bland de breda massorna utan att skymma undan denna fråga med några slags ”förstadier”, utan att på något sätt beslöja den. Att för massorna dölja nödvändigheten av ett hårdnackat, blodigt förstörelsekrig som den förestående aktionens omedelbara uppgift innebär att bedra både sig själv och folket.

Detta är decemberhändelsernas första lärdom. Den andra lärdomen gäller upprorets karaktär, metoden att genomföra det, betingelserna för truppernas övergång på folkets sida. Inom vårt partis högerflygel har en ytterst ensidig åsikt om denna övergång vunnit stark spridning. Man kan inte kämpa mot de moderna trupperna, heter det, trupperna måste bli revolutionära. Det är självklart, att det inte ens kan bli fråga om någon allvarlig kamp, om revolutionen inte blivit en massrörelse och inte omfattar också trupperna. Det är självklart, att det är nödvändigt att arbeta bland trupperna. Men man får inte föreställa sig truppernas övergång som något slags enkel engångshandling, vilken skulle vara resultatet av å ena sidan övertygelsekraft och å andra sidan medvetenhet. Moskvaupproret visar oss åskådligt hur schablonmässig och dödfödd en sådan åsikt är. Truppernas vacklan, som under varje verklig folkrörelse är oundviklig, leder i praktiken till en verklig *kamp om trupperna*, när den revolutionära kampen skärps. Moskvaupproret visar oss just bilden av den mest hårdnackade, mest rasande kamp mellan reaktionen och revolutionen om trupperna. Dubasov själv förklarade, att av de till 15 000 man uppgående trupperna i Moskva var endast 5 000 pålitliga. Regeringen försökte hålla kvar de vacklande med de mest olikartade och desperata åtgärder: man försökte övertyga dem, smickrade dem, mutade dem genom att dela ut fickur, pengar osv, man hällde i dem brännvin, man bedrog dem, skrämde dem, spärrade in dem i kasernerna, avväpnade dem, tog med hjälp av förräderi och våld undan de soldater, som ansågs mest opålitliga. Man måste ha mod att direkt och öppet erkänna, att vi i detta avseende blev efter regeringen. Vi förstod inte att utnyttja de krafter vi hade för en lika aktiv, djärv, företagsam och offensiv kamp för att vinna de vacklande trupperna som den regeringen igångsatte och genomförde. Vi organiserade en ideologisk ”bearbetning” av trupperna och kommer att bedriva den ännu intensivare. Men vi skulle uppträda som ynkliga pedanter om vi glömmar, att under upproret krävs också en fysisk kamp om trupperna.

Moskvaproletariatet gav oss under decemberdagarna förträffliga lektioner i fråga om truppernas ideologiska ”bearbetning”, så t ex den 8 december, då folkmassan omringade kosackerna på Strastnaja-torget, blandade sig med dem, förbrödrade sig med dem och fick dem att dra sig tillbaka. Eller den 10 december i stadsdelen Presnja, då två unga arbeterskor, som bar en röd fana i ett (av 10 000 personer bestående dem-

onstrationsståg, rusade emot kosackerna och ropade: ”Döda oss! Levande kommer vi aldrig att lämna ifrån oss fanan!” Och kosackerna råkade i förvirring och red snabbt bort, följda av massans rop: ”Leve kosackerna!” Dessa exempel på djärvhet och hjältemod måste för alltid inpräglas i proletarietets medvetande.

Nu några exempel på att vi blev efter Dubasov. Den 9 december tågar soldater under avsjungande av Marseljäsen längs Bolsjaja Serpuhovskaja-gatan för att ansluta sig till de upproriska. Arbetarna sänder delegater till dem. Malachov rider själv hals över huvud till dem. Arbetarna kom för sent, men Malachov kom i tid. Han höll ett flammande tal, fick soldaterna att tveka, lät dragonerna omringa dem, förde dem till kasernen och spärrade in dem där. Malachov hann komma i rätt tid, men vi hann inte, ehuru under två dagar 150 000 personer hade rest sig på vår maning, vilka hade kunnat organisera och borde ha organiserat patrullering på gatorna. Malachov omringade soldaterna med dragoner, men vi omringade inte malachovmännen med bombkastare. Vi hade kunnat och bort göra det, och den socialdemokratiska pressen har redan för länge sedan (gamla Iskra) påvisat att det är vår plikt att under uppror skoningsslöst tillintetgöra civila och militära befäls personer. Det som tilldrog sig på Bolsjaja Serpuhovskaja-gatan upprepades antagligen i huvudsak också framför Nesvizjskije- och Krutitskije-kasernerna och vid proletarietets försök att ”hämta ut” Jekaterinoslav-soldaterna, likaså vid utsändandet av delegerade till sappörerna i Aleksandrov, vid återvändandet av Rostov-artilleriet, som skulle avsändas till Moskva, vid avvärjningen av sappörerna i Kolomna osv. I upprorsögonblicket var vi inte vuxna uppgiften att kämpa om de vacklande trupperna.

December har åskådligt bekräftat ännu en av Marx' djuplodande och av opportunisterna bortglömda teser, nämligen att upproret är en konst, och att huvudregeln för denna konst är en med största djärvhet och trygglig beslutsamhet genomförd *offensiv*. Vi har inte i tillräcklig grad tillägnat oss denna sanning. Denna konst, denna regel om offensiv till varje pris har vi inte i tillräcklig grad lärt oss själva och inte heller massorna. Vi måste nu med all energi inhämta det försummade. Det är inte tillräckligt att gruppera människorna efter deras inställning till de politiska parollerna, man måste dessutom gruppera dem efter deras inställning till det väpnade upproret. Den som är mot det, som inte förbereder sig till det, honom måste man skoningslöst stryka från revo-

lutionsanhängarnas antal och fördriva till revolutionsmotståndarna, till förrädarna eller de feiga stackarna, ty den dagen närmar sig, då händelsernas styrka, då kampens läge kommer att tvinga oss att efter detta mått skilja mellan vänner och fiender. Det är inte passivitet vi bör propagera, inte att helt enkelt ”vänta” till dess trupperna ”går över” – nej, vi måste slå på alla trummor om att det är nödvändigt att djärvt gå till offensiv och till anfall med vapen i hand, att det härvid är nödvändigt att tillintetgöra befäls personerna samt att föra den mest energiska kamp om de vacklande trupperna.

Den tredje stora lärdom, som Moskva har gett oss, gäller taktiken och organisationen av krafterna för upproret. Den militära taktiken är beroende av krigsteknikens nivå – denna sanning har Engels många gånger upprepat och inpräntat hos marxisterna. Den militära tekniken är nu en annan än den var vid mitten av 1800-talet. Att i samlad tropp strida mot artilleri och försvara barrikaderna med revolverar skulle vara en dumhet. Kautsky hade rätt när han skrev, att efter Moskvaupproret är det på tiden att revidera Engels' slutsatser och att Moskva fört fram en ”ny barrikadtaktik”. Denna taktik var partisankrigets taktik.

Den organisation, som en sådan taktik betingade, var rörliga och synnerligen små avdelningar: grupper på tio, tre, ja t o m två man. Man kan för närvarande hos oss ofta träffa på socialdemokrater, som flinar då fem- och tremannagrupper kommer på tal. Men flinet är bara ett billigt sätt att blunda för den nya frågan om taktiken och organisationen, sådana de under militärteknikens nuvarande läge betingas av gatukampen. Läs ordentligt igenom berättelsen om Moskvaupproret, mina herrar, och ni skall förstå sambandet mellan ”femmannagrupperna” och frågan om ”den nya barrikadtaktiken”.

Moskva har fört fram denna taktik men långt ifrån ännu utvecklat den, har inte tillämpat den i någon betydande omfattning, i verklig massomfattning. Det fanns få frivilliga stridsgrupper, arbetarmassan fick inte parollen att företa djärva anfall och tillämpade den inte, partisanavdelningarna var till sin karaktär alltför ensartade, deras vapen och kampmetoder otillräckliga, deras förmåga att leda massorna nästan alls inte utvecklad. Allt detta måste vi inhämta, och vi kommer att göra det genom att dra lärdom av Moskvas erfarenheter, genom att sprida dessa erfarenheter bland massorna och väcka massornas egen skapande kraft för att vidareutveckla denna erfarenhet. Och det partisanrig, den

massterror, som efter december nästan oavbrutet pågår överallt i Ryssland, skall otvivelaktigt bidra till att lära massorna att i upprorets ögonblick använda den riktiga taktiken. Socialdemokratien måste godkänna denna massterror och uppta den i sin taktik, måste givetvis organisera och kontrollera den, underordna den arbetarrörelsens och den allmänna revolutionära kampens intressen och betingelser samt skoningslöst avlägsna och utrota den "trasproletära" förvrängning av detta partisankrig, med vilken moskvaborna under upprorsdagarna och letterna under de berömda lettiska republikernas dagar så förträffligt och skoningslöst gjorde upp räkningen.

Under den allra senaste tiden har militärtekniken återigen gjort nya framsteg. Det japanska kriget lanserade handgranaten. Vapenfabrikerna har släppt ut automatgeväret på marknaden. Både den förra och det senare började användas redan med framgång i den ryska revolutionen, ehuru fortfarande i långtifrån tillräcklig omfattning. Vi kan och måste dra nytta av teknikens fullkomnande, måste lära arbetaravdelningarna att tillverka bomber massvis, måste hjälpa dem och våra frivilliga stridsgrupper att skaffa sig tillräckliga förråd av sprängämnen, tändare och automatgevär. Om arbetarmassorna deltar i upproret i städerna, om massorna anfäller fienden, om kampen om trupperna, som efter duman, efter Sveaborg och Kronstadt vacklar ännu mera, förs beslutsamt och skickligt, och om landsbygden med säkerhet kommer att delta i denna gemensamma kamp, så skall vi segra i nästa väpnade uppror, som kommer att omfatta hela Ryssland!

Låt oss med stöd av lärdomarna från den ryska revolutionens stora dagar utveckla vårt arbete allt bredare och ställa våra uppgifter allt djärvare. Till grund för vårt arbete ligger en riktig uppskattning av klassernas intressen och den allmänna folkutvecklingens behov i nuvarande ögonblick. Tsarmaktens störtande och konstituerande församlingens inkallande genom den revolutionära regeringen – det är den paroll som vi samlar och kommer att samla allt större del av proletariatet, bönderna och trupperna omkring. Utvecklandet av massornas medvetande kommer som alltid att förbli hela vårt arbetes grundval och huvudinnehåll. Men låt oss inte glömma, att i sådana ögonblick som det vi nu upplever i Ryssland, till denna allmänna, ständiga och huvudsakliga uppgift sällar sig särskilda speciella uppgifter. Låt oss inte förvandlas till pedanter och källborgare, låt oss inte undandra oss de särskilda uppgifter, som det

nuvarande ögonblicket ålägger oss, dessa speciella uppgifter, som är betingade av de givna kampformerna, genom att komma med intetsägande hänvisningar till våra ständiga, under alla förhållanden, vid alla tider oföränderliga förpliktelser.

Låt oss minnas, att en väldig masskamp nalkas. Det blir ett väpnat uppror. Det måste såvitt möjligt bryta ut samtidigt på alla orter. Massorna måste veta, att de går till en väpnad, blodig, hårdnackad kamp. Dödsförakt måste gripa massorna och trygga segern. Offensiven mot fienden måste genomföras ytterst energiskt; angrepp och inte försvar måste bli massornas paroll, skoningslöst utrotande av fienden deras uppgift; kamporganisationen måste vara rörlig och smidig; truppernas vacklande element kommer att dras in i aktiv kamp. Det medvetna proletariatets parti måste fylla sin plikt i denna stora kamp.

RSDAP:s 6:e allryska konferens (i Prag) 5-17 januari 1912

1. Om det nuvarande läget och partiets uppgifter (resolutionsutkast)

Konferensen bekräftar i främsta rummet resolutionen om 3-juniregimen och partiets uppgifter, vilken antogs av partikonferensen i december 1908. Konferensen betonar den synnerligen viktiga betydelsen av denna resolution, vars grundsatser beträffande hela 3-juniregimens historiska betydelse och klassväsen å ena sidan och den revolutionära krisens annalkande å andra sidan till fullo bekräftats av händelserna under de förflutna tre åren.

Av dessa händelser framhåller konferensen särskilt följande:

a) Tzarismens agrarpolitik — med vilken såväl godsägarnas och storbourgeoisins regeringspartier som i själva verket även den kontrarevolutionära liberalismen förknippat sina kontrarevolutionära intressen — har varken lett till att något så när stabila borgerliga förhållanden på landsbygden skapats eller befriat bönderna från den massomfattande hungersnöden, som betyder en ytterlig försämring av befolkningens läge och ett väldigt förlösande av landets produktivkrafter.

b) Tzarismen, som nu liksom tidigare är vanmäktig på skådeplatsen för de moderna kapitalistiska staternas internationella konkurrens och allt mera tränges i bakgrunden i Europa, försöker nu i förbund med svart-

hundraadeln och den allt starkare industribourgeoisin att tillfredsställa sina roffarintressen genom en brutal "nationalistisk" politik, som i synnerhet riktas mot gränsområdena, mot alla undertryckta nationaliteter och mot de mera kulturellt utvecklade områdena (Finland, Polen, Nordvästområdet) samt genom koloniala erövringar, riktade mot de folk i Asien (Persien, Kina), som befinner sig i revolutionär frihetskamp.

c) Det ekonomiska uppsvinget paralyseras i hög grad genom att bondeklassens ekonomiska läge råkat i fullständigt förfall genom självhärskardömets rovgiriga budgetpolitik och den byråkratiska apparatens upplösning, och å andra sidan skärper den tilltagande dyrtiden arbetarklassens och de breda folkmassornas nöd.

d) I samband härmed har befolkningens breda massor under de fem år, som 3:e duman existerat, allt mer övertygats om att denna saknar vilja, förmåga och kraft att göra någonting för att förbättra de breda folkmassornas läge och att de ledande partierna inom densamma är emot folket.

e) Inom breda demokratiska kretsar och i första hand bland proletariatet märkes en begynnande politisk livaktighet. Arbetarstrejker 1910-1911, början till demonstrationer och proletära massmöten, den begynnande rörelsen bland städernas borgerliga demokrati (studentstrejker) o. s. v. — allt detta är tecken på en växande revolutionär stämning bland massorna mot regimen av den 16 (3) juni.

Med utgångspunkt från alla dessa fakta bekräftar konferensen de uppgifter, som väntar partiet och som utförligt påvisats i resolutionen från decemberkonferensen 1908. Den påpekar särskilt, att uppgiften att erövra makten genom proletariatet, som leder bondeklassen, liksom förut är den demokratiska omvälvningens uppgift i Ryssland. Konferensen riktar särskilt kamraternas uppmärksamhet på

1. att framför allt ett långvarigt arbete på socialistisk fostran, organisering och sammanslutning av proletariatets framstegsvänliga massor nu liksom förut står på dagordningen;

2. nödvändigheten av ett ökat arbete på att återupprätta RSDAP:s illegala organisation, som i större skala än hittills utnyttjar alla legala möjligheter, som är i stånd att leda proletariatets ekonomiska kamp och som ensam kan leda dess allt oftare förekommande politiska aktioner;

3. nödvändigheten av att organisera och utbygga en systematisk politisk agitation och att allsidigt understödja den begynnande massrörelsen och

utvidga den i överensstämmelse med det fullständiga genomförandet av partiets paroller. Den republikanska propagandan mot den tsaristiska monarkins politik måste särskilt framhållas, bland annat i motsats till den omfattande propaganda, som går ut på att stympa parollerna och inskränka arbetet inom den bestående "legalitetens" ram.

2. Om likvidationsriktningen och likvidatorernas grupp (resolutionsutkast)

I betraktande av

1) att RSDAP redan i cirka fyra år fört en beslutsam kamp mot likvidationsriktningen, vilken på partikonferensen i december 1908 definierades som

"försök av en viss del av partiintelligentsian att likvidera RSDAP:s bestående organisation och ersätta den med en formlös sammanslutning inom ramen av legalitet till varje pris, även om denna legalitet måste köpas med öppet uppgivande av partiets program, taktik och traditioner";

2) att Centralkommitténs plenum i januari 1910, fullföljande kampen mot denna riktning, enhälligt förklarade den vara en yttring av bourgeoisins inflytande på proletariatet och fastställde, att en fullständig brytning med likvidationsriktningen och det slutgiltiga övertagandet av denna borgerliga avvikelse från socialismen är förutsättningen för en verklig partienhet och sammansmältningen av bolsjevikernas och mensjevikernas tidigare fraktioner;

3) att trots alla partibeslut och trots den förpliktelse, som representanterna för alla fraktioner åtog sig på plenum i januari 1910, den del av socialdemokraterna, vilken grupperar sig kring tidskrifterna Nasja Zarja och Delo Zjizni, öppet börjat försvara den riktning, som av hela partiet betecknats som en produkt av borgerligt inflytande på proletariatet;

4) att de tidigare medlemmarna av Centralkommittén M-I, Jurij och Roman, inte endast vägrade att inträda i Centralkommittén. på våren 1910 utan t. o. m. vägrade att infinna sig ens till ett enda sammanträde för intagning av nya medlemmar och öppet förklarade, att de anser själva tillvaron av partiets CK "skadlig";

5) att likvidatorernas ovannämnda huvudpublikationer, Nasja Zarja och Delo Zjizni, just efter plenum 1910 avgjort och över hela linjen svängde över till likvidationsriktningen, varvid de inte endast (tvärt emot plenums beslut) "nedsätter det illegala partiets betydelse" utan direkt

förnekar det, betecknar partiet som "ett lik" och såsom redan likviderat, förklarar att återupprättandet av det illegala partiet är "en reaktionär utopi", öser fört och smädelse över det illegala partiet i de legalt utkommande tidskrifterna, uppmanar arbetarna att betrakta partiets celler och dess organisationssystem som "avsomnade" etc.;

6) att samtidigt som partimedlemmarna överallt Ryssland, utan hänsyn till fraktioner, sammanslutit sig kring den aktuella uppgiften att inkalla en partikonferens, har likvidatorerna avsondrat sig i alldeles oavhängiga kottier, avskurit sig från de lokala organisationerna även på de platser där de partitrogna mensjevikerna dominerar (Jekaterinoslav, Kiev) och definitivt avvisat varje partiförbindelse med RSDAP:s lokalorganisationer;

– förklarar konferensen, att gruppen kring Nasja Zarja och Delo Zjizni genom sitt handlingssätt *slutgiltigt ställt sig utanför partiet*.

Konferensen uppmanar alla partimedlemmar, oavsett strömningar och schatteringar, att bekämpa likvidationsriktningen, klargöra hela dess skadlighet för arbetarklassens befrielseverk och uppbjuda alla krafter för att återupprätta och stärka det illegala RSDAP.

3. Om partiarbetets karaktär och organisationsformer (resolution)

I det konferensen erkänner att de sista tre årens erfarenheter absolut bekräftat grundsatserna i den resolution i organisationsfrågan, som antogs av decemberkonferensen (1908), och i det den utgår från att en fortsatt utveckling av partiarbetets organisationsformer på samma väg — d. v. s. genom att det skapas illegala socialdemokratiska celler, vilka omgivas av ett vidast möjligt utgrenat nät av de mest olikartade legala arbetarföreningar — blir möjlig på grundval av den begynnande livaktigheten inom arbetarrörelsen — anser konferensen:

1. att de illegala partiorganisationerna så effektivt som möjligt måste delta i ledningen av den *ekonomiska kampen* (strejker, strejkkommittéer o. s. v.) och upprätta samarbete på detta område mellan de illegala particellerna och fackföreningarna, i synnerhet med de socialdemokratiska cellerna inom fackföreningarna, och även med de enskilda aktiva deltagarna i fackföreningsrörelsen;

2. att man om möjligt måste förbinda socialdemokraternas celler inom fackföreningarna, vilka är organiserade enligt *yrkesprincipen*, med

de enligt *territorial*principen organiserade particellerna under hänsynstagande till de lokala förhållandena;

3. att man måste utveckla största möjliga initiativ beträffande organisationen av det socialdemokratiska arbetet inom de legala föreningarna: fackföreningar, läsesalar, bibliotek, arbetarnas olika nöjesföreningar, spridande av fackföreningsorganen och inverkan på fackföreningspressen i marxistisk anda; utnyttjande av socialdemokraternas dumatal, utbildande av legala föredragshållare bland arbetarna, bildande (i samband med valen till 4:e Duman) av arbetar- och andra valkommittéer distriktsvis, för vissa gator o. s. v., socialdemokratisk agitation i samband med valen till städernas självstyrelse o. s. v.;

4. att man måste vidtaga energiska åtgärder för att stärka och öka antalet illegala particeller, för att finna nya, om möjligt smidigare organisationsformer för dessa, att i varje stad skapa och befästa ledande illegala partiorganisationer samt propagera sådana former för de illegala massorganisationerna som ”arbetsförmedlingar”, partimöten i fabriker o. s. v.

5. att man om möjligt måste dra in propagandacirklarna i det dagliga praktiska arbetet på att sprida den illegala socialdemokratiska och den legala marxistiska litteraturen o. s. v.;

6. att man måste ha i sikte att den systematiska socialdemokratiska litteraturagitationen och särskilt det regelbundna spridandet av en punktligt och ofta utkommande illegal partitidning kan ha stor betydelse också ifråga om upprättandet av organisatorisk förbindelse såväl mellan de illegala cellerna som mellan de socialdemokratiska cellerna i de legala arbetarföreningarna.

Det klandestina partiet och det öppna arbetet 1912

Från tidningen Sotsial-Demokrat Nr. 28–29, November 5 (18), 1912. Frågan om det klandestina partiet och det ryska socialdemokraternas öppna arbete är en kardinalfråga för partiet. Det har varit en angelägenhet för RSDAP *genom hela* perioden efter revolutionen och har givit upphov till de bittraste strider inom dess led.

Kampen över denna fråga har mestadels förts mellan likvidatorerna och anti-likvidatorerna, och bitterheten kommer helt och hållet från det faktum att det *rör sig om* frågan om vårt gamla klandestina parti ska fortsätta finnas eller inte. RSDAPs konferens i december 2008 fördömde med eftertryck likvidationismen och, i ensärskild resolution, formulerade partiets syn på organisationsfrågan: Partiet består av klandestina socialdemokratiska celler, vilka för sig måste etablera ”stödjepunkter för arbetet bland massorna” i form av ett så brett och förgrenat nätverk av olika öppna arbetarföreningar som möjligt.

Både Centralkommiténs plenum i januari 1910 och den Allryska konferensen i januari 1912 bekräftade fullt ut partiets syn på frågan. En helt och hållet definitiv och fast uppfattning av denna syn på frågan är kanske klarast beskriven i den senaste *Dnevik* av kamrat Plechanov (nr 16, april 2012). Vi säger ”klarast” för det var Plechanov som vid denna tidpunkt intog en neutral ståndpunkt (angående januarikonferensens betydelse). Och från hans neutrala ståndpunkt så bekräftar han fullt den etablerade partisynen genom att säga att de s.k. ”initiativgrup-

perna” – vilka brutit sig ur partiorganisationen eller övergivit den eller uppstått utanför den – inte kan anses tillhörande tillhöra partiet utan ett särskilt beslut taget av de klandestina cellerna på en kongress eller en konferens. Det är anarkism i förhållande till principerna och stöd till och legitimering av likvidationism i förhållande till praktiken, skrev kamrat Plechanov, att låta ”initiativgrupperna” *själva* besluta om de tillhör partiet.

Det kan tyckas, i ljuset av den neutrals Plechanovs senaste förklaring, att frågan som helt definitivt har beslutats av partiet vid så många tillfällen kan anses som slutbehandlad. Men resolutionen från den senaste likvidationistkonferensen tvingar oss att återvända till den med hänsyn till de nya försöken att skapa oreda av det som var utrett och fördunkla saker som var klargjorda. Tillsammans med de mest vildsinta attacker mot anti-likvidatorerna, förklarar *Nevisky Golos* (nr. 9) att den nyakonferensen inte var likvidationistisk. Ändå visar konferensens resolution angående en av de viktigaste frågorna, den om det klandestina partiet och det öppna arbetet, att det uppenbarligen var en helt igenom likvidationistisk konferens.

Det är därför nödvändigt att analysera resolutionen i detalj och att citera den i dess helhet för detta syfte.

I

Resolutionen från likvidatorernas konferens har som rubrik ”Organisatoriska *former* för partiuppbyggandet”, men ändå så avslöjar dess första punkt att det inte handlar om ”former” för uppbyggandet, utan om vilket *sorts* parti – gammalt eller nytt – som de vill ”bygga”. Här är första punkten:

”Denna konferens har efter att diskuterat formerna och metoderna för partiuppbyggandet nått följande slutsatser:

1. Förvandlingen av det Socialdemokratiska partiet till en självstyrandeorganisation för det socialdemokratiska proletariatet kan förverkligas endast i den mån som den socialdemokratiska organisationen tar form i processen av att dra in arbetarnas massor i öppna sociala och politiska aktiviteter i alladess uppenbarelseformer”

Således är det allra första ordet i resolutionen om *uppbyggandet* av **Partiet** ett obestridligt erkännande av nödvändigheten att *förvandla* det Socialdemokratiska partiet. Detta är udda, mildt uttryckt. Självklart

har varje partimedlem rätt att eftersträva partiets ”förvandling”, men det är *allom bekant* att under de senaste fyra åren har frågan varit om man erkänner det *gamla* partiet eller inte! Det vet alla!

Partiresolutionen (december 1908) talade i klaraste tänkbara ordalag i sitt fördömande av likvidatorerna, som ville ”ersätta” det gamla partiet med ett nytt. I april 1912 frågade Plechanov försvararna av ”initiativgrupperna”, vilka planerade (och gjorde) ett upprop till en likvidationistkonferens, rakt ut: ”Existerar vårt gamla partieller inte?” (*Dnevnik Sotsial-Demokrata*, Nr. 16, april 1912, s. 8).

Frågan kan inte undvikas. Den är ställd utifrån en fyraårig kamp. Den uttrycker fullt allvaret i den s.k. ”partikrisen”.

När *en sådan* fråga besvaras genom att säga: ”Förvandlingen av det Socialdemokratiska partiet ... kan förverkligas endast...” så ser vi direkt att det inte är ett svar, utan bara ett undvikande utan innehåll.

Inga förutom medlemmarna i det *gamla* partiet kan tala om *partiets* förvandling. *Genom att undvika* frågan om det finns ett gammalt parti eller inte, och genom att utan tvekan deklarerat (tillsammans med icke-partiansluta ”initiativgrupper”) det ni kallar en ”förvandling”, så gör ni ingenting annat mina herrar än att bekräfta att er ståndpunkt är likvidationistisk! Detta blir än mer tydligt då resolutionen, efter den helt meningslösa och högtravande frasen om en ”självstyrande organisation för det socialdemokratiska proletariatet”, förminskar frågan till förslaget att denna ”förvandling” ”kan förverkligas endast i den mån som den socialdemokratiska organisationen tar form [vi ska inte hänga upp oss på den löjliga, uppblåsta och korkade ordskalet] i processen av att dra in arbetarnas massor i *öppna sociala och politiska aktiviteter*”!!

Vad betyder detta? Kallar författarna till denna förbluffande resolution strejker och demonstrationer ”att dra in massorna i öppna”, etc., aktiviteter? Logiken antyder *det!* I detta fall är resolutionen rent nonsens, för alla vet att ”organisationen *tar form*” även utan strejker och demonstrationer. Organisationen, kloka herrar, är alltid där, medan massorna bara går till *öppen* handling då och då.

Om med ”öppna sociala och politiska aktiviteter” (vilken byråkratisk-liberal stil detta folk använder – precis som *Russkiye Vedomosti* för 30 år sedan!) likvidatorerna menar de öppna formerna för arbetarrörelsen, och inte alls strejker, demonstrationer o.s.v., lysande!, också i sådant fall är

resolutionen fullständigt nonsens, för det är på intet sätt så att ”endast” i processen av att dra massorna in i den öppna rörelsen som organisationen i vårt land ”tar form” eller har tagit form. Vi *har* organisationer på många platser där *inga* former av öppen rörelse är tillåten.

Således är resolutionens huvudpunkt (organisationen tar form “*endast i den mån*”) definitivt värdelös. Det är ingenting annat än en röra. Men det finns ett uppenbart likvidationistisk *innehåll* i röran. En förvandling är möjlig *endast* i processen av att dra in massorna i den *öppna* rörelsen – det är slutsatsen av all gallimatias i punkt 1. Och detta *är* den renaste likvidationism.

I fyra år har partiet sagt: vår organisation består av klandestina celler, omgärdade av ett så brett och förgrenat nätverk av öppna föreningar som möjligt.

I fyra år har likvidatorerna förnekat att de är likvidatorer, och under fyra år har de påstått: en förvandling *kan genomföras endast* genom att dra in massorna i den öppna rörelsen. De undviker frågan om vad vårt parti *består* av och *hur* detta *gamla* parti *är*, och gör på exakt det sätt som passar legalisterna. Det är i hög grad samma gamla historia; i april 1912 frågade Plechanov: Existerar vårt gamla parti eller inte? Likvidatorernas konferens svarar: ”en förvandling kan förverkligas *endast i den mån* som massorna dras in i den öppna rörelsen”!

Detta är svaret från legalisterna som har brutit med partiet och som igår var starka och ansatte partiet, men som idag (efter att ha besegrats) är timida och försvarar sig med vältalighet.

II

Punkt två i resolutionen lyder:

”2. Med den förändrade sociala och politiska situationen jämfört med den för-revolutionära epoken, så måste de de klandestina partioorganisationer som existerar och de som uppkommer anpassa sig till den öppna arbetarrörelsens nya former och metoder.”

Åter igen lysande logik. En *förändring* i den sociala situationen kräver bara så där en *förändring* av organisationsformerna, men resolutionen säger ingenting om på vilka grunder de lägger fram *riktningen* för denna förändring.

Varför hänvisar resolutionen till ”den förändrade sociala och politiska situationen”? Uppenbart för att bevisa, lägga grunder för och dra de

praktiska slutsatserna: det är nödvändigt för den klandestina organisationen att anpassa sig till den öppna rörelsen. Men premissen rättfärdig är inte en sådan slutsats. ”Med en förändring av den sociala situationen” så måste den öppna organisationen anpassa sig till den klandestina – en sådan slutsats är precis lika legitim!

Varför all denna förvirring från likvidatorernas sida?

För de är rädda för att säga sanningen och vill sitta på två stolar samtidigt.

Sanningen är att likvidatorerna står för en likvidationistisk *bedömning* (gjord av Levitsky, Larin, Yezhov och andra) av den “nuvarande situationen”, för att förklara *hur* “den sociala och politiska situationen har förändrats *är* en bedömning av de nuvarande situationen.

Men de är rädda för att lägga fram sin bedömning i klara ordalag. Faktiskt, konferensen kunde inte ens förmå sig att resa frågan. Stillatigande, smygande och på ett hemligt sätt, så vidmakthåller den synpunkten att det har skett (*någon sorts*) förändringar som kräver ”anpassning” av det klandestina till det öppna.

Detta är ett synsätt som inte skiljer sig på något sätt från Kadetterna, vilket den socialdemokratiska pressen vid upprepade tillfällen har påpekat. Kadetterna erkänner helt och hållet att deras parti ”i dess helhet är tvingade att fortsätta i klandestinitet” (se punkt 3 i likvidatorernas resolution) och att, i ljuset av den förändrade situationen, det klandestina partiet måste anpassa sig till den öppna rörelsen. Vad det gäller Kadetterna är detta tillräckligt. För dem är förbudet av deras parti, dess klandestinitet, en olycka, en ”abnormitet”, en överlevnadsfråga, medan det huvudsakliga, det väsentliga och grundläggande är deras öppna arbete. Denna syn är den logiska följderna av den ”bedömning av situationen” som formulerats av herr Gredeskul: vad som behövs är inte en ny revolution, utan endast ”konstitutionellt arbete”.

Kadettpartiets klandestinitet är en olycka; det är ett undantag från den allmänna regeln om ”konstitutionellt arbete”. Följaktligen den logiska slutsatsen att den klandestina organisationen måste ”anpassa sig till den öppna rörelsen”. Och så är sakernas tillstånd vad gäller Kadetterna.

Men det Socialdemokratiska partiet har ett annat synsätt. Huvudslutsatsen som kan dras från vår bedömning – partiets bedömning – av situationen är att *revolutionen är nödvändig och i antågande*. Även om *formerna* för utvecklingen som leder till revolutionen har förändrats så

återstår *den gamla revolutionsuppgiften*. Följaktligen slutsatsen: organisationsformerna måste förändras, ”cellernas” form måste bli mer flexibel, deras utvidgning kommer ofta att ske genom utvidgningen, inte av cellerna själva, utan av deras lagliga ”periferi”, etc. Allt detta har lagts fram otaliga gånger i partiresolutioner.

Men denna förändring av den klandestina organisationens *former* täcks inte alls av formeln: ”anpassning” till den öppna rörelsen. Det är något helt annat! De öppna organisationerna är *stödjepunkter* för att propagera idén om *klandestina celler* bland massorna. Med andra ord, förändrar vi formerna för att utöva inflytande för att garantera att vårt tidigare inflytande fortsätter i klandestin riktning.

Vad gäller *formen* för organisation så ”anpassar sig” den klandestina organisationen till den öppna, men vad gäller partiarbetets *inhåll*, så ”*anpassar sig*” de öppna aktiviteterna till de klandestina idéerna (Härav – detta kan sägas i förbigående – kriget som ”revolutionära mensheviker” har fört mot likvidatorer.)

Bedöm nu hur bottenlöst våra likvidatorers tänkande måste vara för att acceptera den *första* premissen (om formerna för arbetet) och glömma den andra (om arbetets *inhåll*)!! Och som titel för sin kadettvisdom har de ett argument om de organisatoriska formerna för partiets *uppbyggnad* som lyder som följer:

”Vi måste bygga partiet på ett sådant sätt att det reorganiseras genom att dra in massorna i den öppna rörelsen och anpassa den klandestina organisationen till den rörelsen.”

Frågan uppkommer: ser detta ut som ett svar för partiet? (Att bygga partiet betyder att stärka och öka antalet klandestina celler, omgärdande av ett nätverk av öppna stödjepunkter.) Eller ser det ut som en legitimering av ett kryphål för likvidatorerna, eftersom det repeterar Kadetternas och Folksocialisternas idéer? Det var exakt dessa idéer som herr Peshekhonov, en folksocialist, försvarade i augusti 1906, när han försökte grunda ett ”öppet parti” – se *Russkoye Bogatstvo*, 1906, Nr 8, och Proletary Nr 4, artikeln ”Socialistrevolutionära mensheviker”.

III

Den tredje punkten av resolutionen lyder:

”3. Även under nuvarande tidpunkt måste det Socialdemokratiska Partiet, då dess organisation fortfarande i sin helhet är tvingad till klandestinitet, sträva efter att genomföra olika delar av partiarbetet öppet och etablera ändamålsenliga institutioner för detta syfte.”

Vi har redan påpekat att detta är en nära nog exakt beskrivning av *Kadettpartiet*, exakt från första till sista ordet. Men termen ”socialdemokratisk” är malplacerad här.

Det är sant att Kadettpartiet ”i dess helhet” är ”tvingat” att fortsätta vara klandestint, och att ”även” under nuvarande tidpunkt (när vi har en konstitution, tacka Gud) strävar de att genomföra delar av sitt partiarbete öppet.

Den tysta premissen som syns mellan varje rad av denna likvidationistiska resolution är dess erkännande av ”konstitutionellt arbete” som det ända arbetet eller, åtminstone, som det viktiga, grundläggande och bestående arbetet.

Detta är grundligt fel. Det är precis den liberala arbetarpolitiken.

Det Socialdemokratiska Partiet är klandestint både i sin helhet och i var och en av sina celler, och – *vilket är det viktigaste av allt* – i hela innehållet av sitt arbete, vilket är att propagera och bereda väg för revolutionen. Därför kan inte ens det *mest* öppna arbetet av det Socialdemokratiska partiets mest öppna cell anses som ”öppet genomfört partiarbete”

T.ex. så var den mest ”öppna” cellen i RSDAP mellan 1907-1912 den socialdemokratiska dumagruppen. Den var i en position där den kunde tala mer ”öppet” än någon annan. Den *ensam* var öppen, och kunde tala öppet om *en stor mängd saker*.

Men inte om allting! Och inte bara, allmänt talat, ”inte om allting”, utan särskilt, inte om sitt eget parti och dess partiarbete – ”inte om allting” och inte heller om det viktigaste. Detta är anledningen till att vi inte, *inte ens* vad gäller den socialdemokratiska dumagruppen, kan acceptera punkt tre i den likvidationistiska resolutionen, för att inte tala om återstående ”olika delar” av partiet.

Likvidatorerna förespråkar ett ”öppet” lagligt parti. Nu är de rädda (arbetarna har gjort dem rädda, och Trotskij råder dem att vara rädda) att säga det rakt ut. Nu säger de *samma sak* men använder *små förklädnader*. De säger inget om att göra partiet öppet. Men de förespråkar legalisering *i delar*.

Den neutrale Plechanov sade till likvidatorerna i april 1912 att de legalistiska "initiativgrupper" som har brutit med partiet är anti-partigrupper. Likvidatorernas konferens svarar att de legalistiska "initiativgrupperna" som har brutit sig ut är precis den öppna ledningen för olika delar av "partiarbetet"; de är de "öppna aktiviteter" till vilka det klandestina partiet måste "anpassa" sig, till vilka vi ska dra massorna och som är mätstickan på och garantin för den nödvändiga "förvandlingen" av partiet. Vilka enfaldiga personer likvidatorerna måste ha hittat, om deras historia är sann, om dessa synpunkter godkändes av de "anti-likvidatorer" som Trotskij tog med.

IV

Den sista punkten i resolutionen lyder

"4. Då den är oförmögen, p.g.a. dess existens klandestina förutsättningar, att dra stora delar av arbetarna, över vilka dess inflytande sträcker sig, in i sin sfär, så måste den socialdemokratiska organisationen förbinda sig med de politiskt aktiva delarna av proletariatet och genom dem med massorna, genom att etablera olika typer av av mer eller mindre utvecklande öppna eller klandestina politiska organisationer och olika typer av öppna täckmantlar (valkommittéer, politiska föreningar grundade på lagen från den fjärde mars, kommunföretag, föreningar för bekämpandet av de höga levnadskostnaderna, o.s.v.), liksom genom att koordinera sina handlingar med icke-politiska arbetarorganisationer."

Här, åter igen, så lägger man fram oemotsägliga argument om öppna täckmantlar för att *dölja* vad som inte bara är omtvistat utan rakt av lividationistiskt.

Att etablera *öppna politiska organisationer* är precis vad Levitsky och N. R-kov har förordat; det är öppnandet av partiet bit för bit.

Under mer än ett år har vi sagt till likvidatorerna: sluta snacka och börja grunda era "öppna *politiska* föreningar", såsom "föreningen för försvar av arbetarklassens intressen", o.s.v. Sluta vara pratmakare och börja jobba!

Men de kan inte börja jobba eftersom det är omöjligt att realisera ett liberalt utopia i *dagens* Ryssland. Allt de kan göra är att på ett fördolt sätt *försvara* sina "initiativgrupper", vilka är sysselsatta med nyttiga samtal och ömsesidig uppmuntran, med förslag och överväganden angående "öppna politiska organisationer".

De försvara sina "initiativgrupper", genom att officiellt slå fast i sin resolution att den klandestina organisationen *måste* "förbinda sig med de *politiskt aktiva delarna av proletariatet* och genom dem med massorna"! Detta betyder att det är *utanför* cellerna som de "politiskt aktiva" kan hittas! Är det inte bara nya ord för de välkändafraserna och utropen med innebörden att alla aktiva *har flytt* från det "döda partiet" till "initiativgrupperna"?

Trotskij tillsammans med likvidatorerna som slängts ut från partiet lägger fram vad *Nasha Zarya* och *Dyelo Zhizni* sade öppet för att *smäda* det klandestina partiet, fast på ett "mildare" sätt: enligt deras syn så är det utanför det smala klandestina partiet där de mest "aktiva" finns, och det är med dem man måste "förbinda sig". Vi – likvidatorer som har brutit oss ut – är de aktiva elementen; genom oss måste "partiet" förbinda sig med massorna.

Partiet har sagt, utan obestämd terminologi, att: i ledningen av den ekonomiska kampen, så måste den socialdemokratiska particellen samarbeta med fackföreningarna, med de socialdemokratiska cellerna inom dessa och med individuella ledare i fackföreningsrörelsen. Eller, i valkampanjen för Duman, är det väsentligt att fackföreningarna marscherar jämsides med partiet. Detta är klart, precist och lätt att förstå. Vad likvidatorerna *istället* förordar är en oklar "koordination" mellan partiarbetet i allmänhet och de "icke-politiska", d.v.s. icke-parti, fackföreningarna.

P.B. Axelrod försåg Trotskij med likvidationistiska idéer. Trotskij rådde Axelrod, efter den senares bittra motgångar i *Nasha Zarya*, att dölja idéerna med fraser som fördunklar.

Ingen kommer att bli förd bakom ljuset av detta följe. Likvidationistkonferensen kommer att lära arbetarna att mer noga studera meningen bakom undvikande fraseologi. Konferensen har ingenting att erbjuda arbetarna förutom denna lärdom, vilken är bitter och ointressant men inte värdelös i det borgerliga samhället.

Vi har studerat hur Levitsky klär sig i idéer från liberal arbetarpolitik som sina vardagskläder; det är inte svårt att upptäcka dem också i Trotskij pråliga upprop.

Partiets syn på den klandestina organisationen och dess öppna arbete står ut som än mer imponerande när den jämförs med all denna hycklande maskerad.

Brev från fjärran 1917

Brev 1. Den första revolutionens första etapp

Den första revolution, som framkallats av det imperialistiska världskriget, har brutit ut. Denna första revolution kommer säkerligen inte att bli den sista.

Den första etappen av denna första revolution, nämligen av den ryska revolutionen den 1 mars 1917, har - att döma av de sparsamma underättelser, som föreligger i Schweiz - avslutats. Denna första etapp kommer säkerligen inte att bli vår revolutions sista etapp.

Hur kunde ett sådant "under" ske, att inom endast 8 dagar - denna tid uppger hr Miljukov i sitt skrytsamma telegram till Rysslands alla representanter i utlandet - ramlade en monarki, som bestått i århundraden och som trots allt höll sig kvar under de tre åren av väldiga folkofattande klasstrider 1905-07?

I naturen och i historien förekommer inga underverk, men varje tvärvändning i historien, bland annat varje revolution, är så innehållsrik och framkallar så oväntat egenartade kombinationer av kampformer och inbördes styrkeförhållanden mellan de kämpande, att mycket måste förefalla källborgarförståndet som ett under.

För att få tsarmonarkin att ramla på några få dagar behövdes en kom-

bination av en hel rad omständigheter av världshistorisk betydelse. Vi skall anföra de viktigaste.

Utan de tre åren, 1905-07, av väldiga klasstrider och det ryska proletariatets revolutionära energi, skulle en så snabb andra revolution, i den meningen att dess *begynnelseetapp* slutfördes på några dagar, ha varit omöjlig. Den första revolutionen (1905) gjorde en djupplöjning, ryckte upp sekelgamla fördomar med rötterna samt väckte miljoner arbetare och tiotals miljoner bönder till politiskt liv och politisk kamp, den visade det ryska samhällets *alla* klasser (och alla viktigaste partier) för varandra och för hela världen i deras verkliga gestalt, i det verkliga inbördes förhållandet mellan deras intressen, deras krafter, deras aktionsmetoder, deras närmaste och efterföljande mål. Den första revolutionen och den därpå följande kontrarevolutionära epoken (1907-14) blottade tsarmonarkins hela väsen, ledde den till den "yttersta gränsen", avslöjade all dess ruttenhet och skändlighet, hela cynismen och demoraliseringen hos tsarbandet med monstret Rasputin i spetsen, huset Romanovs alla bestialiteter - dessa pogromhjältar, som dränkt Rysslands jord med judars, arbetares och revolutionärens blod - dessa *godsägare* som var "de främsta bland likar", vilka *äger miljoner* desiatiner jord och är i stånd till varje brutalitet, varje brott, till att ruinera och döda hur många medborgare som helst för att skydda sin egen och *sin klass'* "heliga egendom".

Utan revolutionen 1905-07, utan kontrarevolutionen 1907-14 skulle en sådan exakt "självbestämning" av alla klasser hos det ryska folket och de andra folken, som bebor Ryssland, den bestämning av dessa klassers förhållande till varandra och till tsarmonarkin som gjorde sig gällande under åtta dagars revolution i februari och mars 1917, ha varit omöjlig. Denna åtta dagars revolution "utspelades" - om ett sådant bildligt uttryck är tillåtet - alldeles som om ett dussin repetitioner och generalrepetitioner ägt rum; "aktörerna" kände varandra, kunde sin roll, visste sin plats, kände sitt läge in i minsta detalj, ända till varje något så när betydande nyans av de politiska riktningarna och aktionsmetoderna.

Men för att den första, den stora revolutionen 1905, som av herrar Gutjkov, Miljukov och deras lakejer utdömdes som "ett stort myteri", efter 12 år kunde leda till den "glänsande", "ärorika" revolutionen 1917, vilken gutjkoviterna och miljukoviterna förklarar vara "ärorik", emedan den (*tills vidare*) fört dem till makten, så behövdes också en stor, stark och allsmäktig "regissör", som dels kunde i väldig grad påskynda värld-

shistoriens lopp, dels framkalla ekonomiska och politiska, nationella och internationella världskriser av enastående styrka. Förutom det enastående påskyndandet av världshistorien krävdes särskilt tvära vändningar i den, för att den av blod och smuts besudlade romanovska monarkins vagn vid en av dessa vändningar skulle stjälpas *med en gång*.

Det imperialistiska världskriget blev denna allsmåttiga "regissör", denna mäktiga pådrivare.

Nu är det redan ställt utom tvivel att det är ett världskrig, ty Förenta staterna och Kina är idag redan halvvägs och kommer i morgon att vara helt indragna i kriget.

Nu är det redan ställt utom tvivel att det är ett imperialistiskt krig från *båda* sidor. Endast kapitalisterna och deras lakejer, socialpatrioterna och socialchauvinisterna - eller för att tala med namn, kända i Rysslands politiska liv, i stället för allmänna kritiska definitioner - bara gutjkoviter och lvoviter, miljukoviter och sjingarjoviter å ena sidan samt Gvozdev, Potresov, Tjchenkeli, Kerenskij, Tjcheidze & Co å andra sidan, kan förneka eller skyla över detta faktum. Kriget förs såväl av den tyska som av den brittisk-franska bourgeoisin för att plundra andra länder, för att strypa små folk, för att vinna finansherraväldet över världen, för att uppnå delning och nyuppdelning av kolonierna, för att rädda det i undergång stadda kapitalistiska systemet, genom att fördumma och söndra de olika ländernas arbetare.

Det imperialistiska kriget måste som objektiv oundviklighet oerhört påskynda och i högsta grad skärpa proletarietets klasskamp mot bourgeoisin, måste förvandlas till ett inbördeskrig mellan de fiendliga klasserna.

Denna *förvandling började* med revolutionen i februari och mars 1917, vars första etapp för det första visade oss hur två krafter gemensamt slog tsarismen: å ena sidan bourgeoisins och godsägarnas hela Ryssland med alla dess omedvetna medlöpare och alla dess medvetna ledare i form av de brittisk-franska ambassadörerna och kapitalisterna, å andra sidan *arbetardeputerades sovjet* som började dra till sig soldat- och bondedeputerade.

Dessa tre politiska läger, de tre politiska huvudkrafterna: 1) tsarmonarkin, de feudala godsägarnas hövding, den gamla ämbetsmannakårens och det gamla generalitetens hövding; 2) bourgeoisins samt godsägarnas, oktiabristernas och kadeternas Ryssland, i vars kölvatten småbourgeoi-

sin (dess huvudrepresentanter är Kerenskij och Tjcheidze) släpade; 3) arbetardeputerades sovjet, som söker sig bundsförvanter inom hela proletariatet och inom hela den fattigaste befolkningens massa - dessa tre politiska *huvudkrafter* framträdde fullt klart under t.o.m. den "första etappens" åtta dagar, t.o.m. för en från händelserna så avlägsen iakttagare som författaren av dessa rader, vilken måste nöja sig med sparsamma telegram i de utländska tidningarna.

Men innan jag utförligare går in på detta, måste jag återvända till den del i mitt brev, som är ägnad åt den utslagsgivande faktorn: det imperialistiska världskriget.

Med bojor av *järn* har kriget fjättrat samman de krigförande makterna, de krigförande kapitalistgrupperna, det kapitalistiska systemets "herrar", det kapitalistiska slaveriets slavägare. En enda *blodig härva* - det är bilden av det samhälleliga och politiska livet i den historiska situation vi nu upplever.

De socialister, som vid krigets början gick över på bourgeoisins sida, alla dessa herrar David och Scheidemann i Tyskland, Plechanov, Potresov, Gvozdev & Co i Ryssland har länge och för full hals skrikit mot revolutionärernas "illusioner", mot Baselmanifestets "illusioner", mot den "farsartade drömmen" att förvandla det imperialistiska kriget till inbördeskrig. De har i alla tonarter lovsjungit den styrka, livskraft och anpassningsförmåga, som kapitalismen påstås ha uppvisat - *de*, som hjälpt kapitalisterna att "anpassa", tämja, fördumma och splittra arbetarklassen i olika länder!

Men "skrattar bäst som skrattar sist". Det var inte länge bourgeoisin lyckades uppskjuta den revolutionära kris, som kriget hade framkallat. Med oemotståndlig kraft växer krisen fram i alla länder, från Tyskland, vilket land nu - såsom en iakttagare, som nyligen varit i Tyskland, uttryckt det - upplever en "genialt organiserad hunger", till Storbritannien och Frankrike, där *hungern också* är i antågande och där organisationen är betydligt mindre "genial".

Det är naturligt, att i det tsaristiska Ryssland, där desorganisationen var ohyggligast och där proletariatet är mest revolutionärt (inte tack vare sina speciella egenskaper, utan tack vare de levande traditionerna från 1905), bröt den revolutionära krisen ut *tidigare än annorstädes*. Denna kris påskyndades genom en rad ytterst svåra nederlag, som Ryssland och dess allierade led. Nederlagen skakade hela det gamla regeringsmaski-

neriet och hela det gamla systemet, de satte alla befolkningsklasser i harnesk mot detta och retade upp armén, de förintade i stor omfattning den gamla officerskåren, som bestod av förbenade adliga och särskilt ruttna byråkratiska element, samt ersatte den med yngre och friskare element företrädesvis från bourgeoisin, från raznotjintserna och småbourgeoisin. Bourgeoisins direkta lakejer eller helt enkelt karaktärlösa personer, som skrek och väsnades mot "defaitismen", har nu ställts inför det faktum, att det existerar ett historiskt samband mellan den högst efterblivna och högst barbariska tsarmonarkins nederlag och den revolutionära brandens *början*.

Men medan nederlagen i krigets början spelade rollen som en negativ faktor, vilken påskyndade explosionen, så var det brittisk-franska finanskapitalets, den brittisk-franska imperialismens *förbindelse* med Rysslands oktiabrist- och kadetkapital en faktor, som påskyndade denna kris genom att en direkt *sammansvärjning organiserades* mot Nikolaus Romanov.

Denna utomordentligt viktiga sida av saken förtiger den brittisk-franska pressen av lätt förståeliga skäl, medan den tyska pressen skadeglatt framhäver den. Vi marxister måste nyktert se sanningen i ögonen, vi får inte låta oss förvirras vare sig av de officiella och diplomatiskt sliskiga lögnar, som diplomaterna och ministrarna tillhörande den första krigförande imperialistgruppen serverar, eller av flinet och skadeglädjen hos deras finansiella och militära konkurrenter i den andra krigförande gruppen. Hela händelseförloppet under revolutionen i februari och mars visar klart, att den brittiska och den franska ambassaden med sina agenter och "förbindelser" länge har gjort de mest desperata ansträngningar för att hindra "separata" överenskommelser och separatfred mellan Nikolaus II (vi hoppas och bemödar oss om att han blir den siste) och Wilhelm II, att de direkt tillsammans med oktiabristerna och kadeterna, tillsammans med en del generaler och officerare ifrån armén och särskilt då från garnisonen i Petersburg organiserade en sammansvärjning för att *avsätta* Nikolaus Romanov.

Låt oss inte göra oss några illusioner. Låt oss inte begå det fel, som görs av dem som - likt vissa "OK-anhängare" eller "mensjeviker", vilka vacklar mellan gvozdevism-potresovism och internationalism samt alltför ofta faller in i småborgerlig pacifism - är beredda att nu lovprisa en "överenskommelse" mellan arbetarpartiet och kadeterna, det förstas "stöd" åt

de senare o.s.v. Till gagn för sin gamla inlärd (och alls inte marxistiska) doktrin beslöjar dessa personer de brittisk-franska imperialisternas sammansvärjning med gutjkoviterna och miljukoviterna, vilken går ut på att avsätta "chefkrigaren" Nikolaus Romanov och ersätta honom med mera energiska, friskare och skickligare *krigare*.

Att revolutionen segrade så snabbt och så - till det yttre, vid det första ytliga påseendet - radikalt, berodde endast på att *fullständigt olika strömningar, fullständigt heterogena* klassintressen, *fullständigt motsatta* politiska och sociala strävanden till följd av en utomordentligt originell historisk situation smälte samman och förenades synnerligen "harmoniskt". Nämligen: sammansvärjningen av de brittisk-franska imperialisterna som drev Miljukov, Gutjkov & Co att ta makten *för att fortsätta det imperialistiska kriget*, för att föra det ännu mera förbittrat och ihärdigt, för att *nya miljoner* av ryska arbetare och bönder skulle *slaktas ned* för att gutjkoviterna skulle få Konstantinopel, de franska kapitalisterna Syrien, de brittiska kapitalisterna Mesopotamien o.s.v. Detta å ena sidan. A andra sidan en djupgående revolutionär rörelse bland proletariatet och folkmassorna (hela den fattiga befolkningen i stad och på land) *för bröd, för fred, för verklig frihet*.

Det skulle helt enkelt vara dumt att framställa saken så, att Rysslands revolutionära proletariat "stöder" den med engelska pengar "hopsydd" kadet- och oktiabristimperialismen, som är lika motbjudande som tsarimperialismen. De revolutionära arbetarna har redan i väsentlig grad förstört och kommer att förstöra den skändliga *tsarmonarkin* till grunden, utan att låta sig hänföras eller förvirras av att de under vissa korta och exceptionella historiska konjunkturen *fick hjälp* av Buchanans, Gutjkovs, Miljukovs & Co:s kamp, som går ut på att *ersätta* en monark med en *annan monark*, helst också en Romanov!

Så och endast så utvecklades situationen. Så och endast så kan saken ses av en politiker som inte fruktar sanningen, som nyktert avväger förhållandet mellan de samhälleliga krafterna i revolutionen, som bedömer varje "aktuellt ögonblick" inte endast ur dess hela givna, för idag kännetecknande säregenhet utan också ur synpunkten av dess djupare drivkrafter, det mera djupgående förhållandet mellan proletariatets och bourgeoisins intressen såväl i Ryssland som i hela världen.

Arbetarna i Petrograd har liksom arbetarna i hela Ryssland självuppsattningskämpat mot tsarmonarkin, för frihet, för jordens överlämnande

åt bönderna, *för fred*, mot det imperialistiska slaktandet. För att kunna fortsätta och öka detta slaktande spann det brittisk-franska imperialistiska kapitalet palatsintriger, organiserade en sammansvärjning med gardesofficerare, drev på och uppmuntrade gutjkoviterna och miljukoviterna och snickrade ihop en *fix och färdig ny regering*, som även *tog makten* omedelbart efter den proletära kampens första slag mot tsarismen.

Denna nya regering, i vilken oktiabristerna och mirnoobnovlentserna, gårdagens hantlangare åt bödeln Stolypin, Lvov och Gutjkov, innehar de *verkligt viktiga* posterna, de ledande posterna, de avgörande posterna, armén, byråkratin - denna regering, i vilken Miljukov och de andra kadeterna sitter mera som dekoration, som skylt, för att hålla sockersöta professorstal medan trudoviken Kerenskij spelar rollen som en balalajka för att bedra arbetarna och bönderna, denna regering är inte någon tillfällig samling av personer.

De är representanter för en ny klass som stigit upp till den politiska makten i Ryssland, de kapitalistiska godsägarnas och bourgeoisins klass, som sedan länge styr vårt land ekonomiskt och som både under revolutionsåren 1905-07, under kontrarevolutionens år 1907-14 och slutligen - därtill särskilt snabbt - under krigsåren 1914-17 utomordentligt snabbt organiserade sig politiskt och tog hand om ledningen av de lokala självförvaltningsorganen, folkbildningsväsendet, olika slags kongresser, duman, krigsindustrikommittéerna o.s.v. Denna nya klass var redan 1917 "nästan helt" vid makten; därför räckte det också med de första slagen för att tsarismen skulle störtas ihop och lämna plats för bourgeoisin. Det imperialistiska kriget, som krävde en oerhörd anspänning av krafterna, påskyndade i sådan grad det efterblivna Rysslands utveckling, att vi "med en gång" (i verkligheten endast *skenbart* med en gång) *hann upp* Italien, England och närapå Frankrike samt fick en "nationell" (d.v.s. till det imperialistiska slaktandet och folkbedrägeriet anpassad) "parlamentarisk" "koalitions"-regering.

Vid sidan av denna regering - som ur det *nuvarande* krigets synpunkt i verkligheten endast är en agent för miljard-"firman" "Storbritannien & Frankrike" - har en äkta regering uppstått: en inofficiell, ännu outvecklad och relativt svag *arbetarregering*, som uttrycker proletariatets och alla de fattiga befolkningsskiktens intressen i stad och på land. Det är *arbetardeputerades sovjet* i Petrograd, som söker kontakter med soldaterna

och bönderna, och även med lantarbetarna och naturligtvis med dem i synnerhet, i första hand, mera än med bönderna.

Sådant är det *verkliga* politiska läget, vilket vi framför allt måste försöka fastställa med största möjliga objektiva exakthet för att bygga upp den marxistiska taktiken på den enda fasta grundval, på vilken den måste vila, på grundvalen av *fakta*.

Tsarmonarkin är störtad men ännu inte slagen.

Oktiabristernas och kadeternas borgerliga regering, som vill föra det imperialistiska kriget "till slut", är i verkligheten en agent för finansfirman "Storbritannien och Frankrike", den är *tvungen att lova* folket maximum av friheter och allmosor, som är förenliga med att denna regering behåller sin makt över folket och möjligheten att fortsätta det imperialistiska slaktandet.

Arbetardeputerades sovjet är en arbetarorganisation, embryot till en arbetarregering, representanten för alla de *fattiga* befolkningsmassornas intressen, d.v.s. för nio tiondelar av befolkningen, en representant som kämpar för *fred, bröd och frihet*.

Kampen mellan dessa tre krafter är bestämmande för den situation, som nu inträtt och som bildar *övergången* från revolutionens första till dess andra etapp.

Motsättningen mellan den första och andra kraften är inte djup, den är temporär, framkallad *endast* av ögonblickets konjunktur, av händelsernas tvära vändning i det imperialistiska kriget. *Hela* den nya regeringen består av monarkister, ty Kerenskij's republikanism i ord är helt enkelt inte seriös, är inte värdig en politiker, är *objektivt sett* politiskt kannstöperi. Den nya regeringen som inte hunnit göra slut på den tsaristiska monarkin har redan *börjat kohandla* med romanovarnas godsägardynasti. Bourgeoisin av oktiabristkadetty *behöver* monarkin såsom ledare för byråkratin och armén för att skydda kapitalets privilegier mot de arbetande.

Den som säger, att arbetarna måste *stödja* den nya regeringen till gagn för kampen mot den tsaristiska reaktionen (och detta säger uppenbarligen herrar Potresov, Gvozdev, Tjchenkeli och även trots hela sin *undvikande hållning* också *Tjcheidze*), är en förrädare mot arbetarna, en förrädare mot proletariatets sak, mot fredens och frihetens sak. Ty i praktiken är *just* denna nya regering *redan* bunden till händer och fötter av det imperialistiska kapitalet, av den imperialistiska krigs- och plun-

dringspolitiken och har redan börjat kohandla (utan att rådfråga folket!) med dynastin, *arbetar redan på att restaurera tsarmonarkin*, inbjuder redan Michail Romanov som kandidat till en ny liten tsar, företar redan åtgärder för att stärka hans tron, för att ersätta den legitima (lagliga, härskande enligt den gamla lagen) monarkin med en bonapartistisk plebitmonarki (som stötts upp med en förfalskad folkomröstning).

För att en verklig kamp mot tsarmonarkin skall kunna föras för att verkligen trygga frihet - och inte enbart i ord, inte med vältalare Miljukovs och Kerenskijns löften - är det inte arbetarna som måste stödja den nya regeringen, utan denna regering måste "stödja" arbetarna! Ty den enda *garantin* för friheten och för tsarismens slutgiltiga tillintetgörande är att *proletariatet beväpnas* och att arbetardeputeradesovjetens roll, betydelse och makt stärks, utvidgas och utvecklas.

Allt annat är fraser och lögn, är självbedrägeri av de politiska kannstöparna från det liberala och radikala lägret, är skojartricks.

Hjälp till att beväpna arbetarna eller hindra åtminstone inte detta - då blir friheten i Ryssland oöverbärlig, monarkin kommer inte att kunna återupprättas och republiken säkerställs.

I annat fall kommer gutjkoviterna och miljukoviterna att återupprätta monarkin, de kommer inte att förverkliga någon, absolut inte någon av de "friheter" de lovat. I alla borgerliga revolutioner har alla borgerliga politiker "matat" folket och bedragit arbetarna med löften.

Vår revolution är en borgerlig revolution, *därför* måste arbetarna stödja bourgeoisin - så säger Potresov, Gvozdev, Tjcheidze & Co, såsom Plechanov gjorde igår.

Vår revolution är en borgerlig revolution, säger vi marxister, *därför* måste arbetarna öppna folkets ögon för de borgerliga politikernas bedrägeri, lära folket att inte tro på ord, utan endast förlita sig på sina *egna* krafter, sin *egen* organisation, sin *egen* sammanslutning, sin *egen* beväpning.

Oktoberisternas och kadeternas, gutjkoviternas och miljukoviternas regering *kan inte* ge folket vare sig *fred, bröd eller frihet* - även om den uppriktigt önskade det (Gutjkovs och Lvovs uppriktighet kan bara spädbarn tro på).

Fred kan denna regering inte ge, därför att den är en krigets regering, en regering för den imperialistiska slaktningens fortsättande, en *röveriets* regering, som vill plundra Armenien, Galizien och Turkiet, annektera

Konstantinopel, på nytt erövra Polen, Kurland, Litauen o.s.v. Denna regering är till bänder och fötter bunden av det brittisk-franska imperialistiska kapitalet. Det ryska kapitalet är endast en filial av den världsfirma som opererar med *hundra miljarder rubel* och bär namnet "Storbritannien & Frankrike".

Bröd kan denna regering inte ge, därför att den är en borgerlig regering. I bästa fall kommer den enligt Tysklands exempel att ge folket en "genialt organiserad hunger". Men folket vill inte tolerera någon hunger. Folket kommer att få reda på - och det förmodligen snart - att det finns bröd och att man kan få bröd, ehuru endast genom åtgärder, som *inte böjer sig för kapitalets och jordegendomens helgd*.

Frihet kan denna regering inte ge, därför att den är godsägarnas och kapitalisternas regering, som *fruktar* folket och redan börjat kohandla med den romanovska dynastin.

Om de taktiska uppgifterna för vårt närmaste uppträdande mot denna regering skall vi tala i en annan artikel. Vi skall där visa, vari det säregna i det nuvarande läget - *övergången* från revolutionens första till dess andra etapp - består och varför i *detta* ögonblick parollen, "dagens uppgift" måste vara: *Arbetare, ni har presterat under av proletär heroism, av folkets heroism i inbördeskriget mot tsarismen, ni måste prestera under av organisation, organisation av proletariatet och hela folket, för att förbereda er seger i revolutionens andra etapp*.

Vi begränsar oss nu till en analys av klasskampen och förhållandet mellan klasskrafterna under nuvarande revolutionsetapp, men måste dock ställa frågan: vilka är proletariatets *bundsförvanter i den nuvarande revolutionen?*

Proletariatet har *två* bundsförvanter: för det första den breda, flera tiotal miljoner omfattande massan av halvproletärerna och delvis småbönderna vilka utgör den väldiga majoriteten av befolkningen i Ryssland. Denna massa *behöver* fred, bröd, frihet och jord. Denna massa kommer ofrånkomligen att i viss mån stå under inflytande av bourgeoisin och särskilt småbourgeoisin, då den till följd av sina levnadsförhållanden står den sistnämnda närmast och vacklar mellan bourgeoisin och proletariatet. Krigets grymma lärdomar, vilka kommer att bli *desto* grymare, ju mer energiskt Gutjkov, Lvov, Miljukov & Co kommer att föra kriget, skall *ofrånkomligen* driva denna massa till proletariatet och tvinga den att följa det. Vi måste nu med utnyttjande av de nya förhållandenas

relativa frihet och arbetardeputerades sovjeter framför allt och huvudsakligen bemöda oss att *upplysa* och *organisera* denna massa. Sovjeter av bondedeputerade, sovjeter av lantarbetare måste upprättas - det är en av de aktuella uppgifterna. Härvid kommer våra strävanden inte bara att inriktas på att lantarbetarna skall bilda sina speciella sovjeter, utan också på att de egendomslösa och fattiga bönderna organiserar sig *skilt* från de välbärgade bönderna. Om de särskilda uppgifterna och de särskilda formerna för den organisation, som nu är vitalt nödvändig, skall jag tala i nästa brev.

Det ryska proletariats andra bundsförvant är proletariatet i alla krigsförande och överhuvudtaget i alla länder. För närvarande är detta proletariat i avsevärd grad nedtryckt av kriget, och i dess namn talar alltför ofta socialchauvinisterna, vilka i Europa - liksom Plechanov, Gvozdev och Potresov i Ryssland - gått över på bourgeoisins sida. Med varje månad som det imperialistiska kriget pågått, har proletariatet dock alltmer frigjort sig från socialchauvinisternas inflytande, och den ryska revolutionen kommer *ofrånkomligen* att påskynda denna process i väldig grad.

Med dessa två bundsförvanter kan och kommer Rysslands proletariat genom att utnyttja det nuvarande övergångsstadiets *säregenheter* att först erövra den demokratiska republiken och full seger för bönderna över godsägarna i stället för Gutjkovs och Miljukovs halvmonarki och att sedan gå framåt mot socialismen, som ensam kan skänka de av kriget marterade folken *fred, bröd och frihet*.

Brev 2. Den nya regeringen och proletariatet

Det viktigaste dokument, som till dags dato (8 [21] mars) står till min disposition, är ett exemplar av den ärkekonserverna och ärkeborgerliga engelska tidningen The Times av den 16 mars med en sammanställning av meddelanden om revolutionen i Ryssland. Det är klart, att det inte är lätt att finna en källa, som är gynnsammare - för att uttrycka sig mildt - inställd till Gutjkovs och Miljukovs regering.

Tidningens korrespondent meddelade följande från Petersburg onsdagen den 1 (14) mars, då den *första* provisoriska regeringen alltjämt existerade, d.v.s. dumans exekutivkommitté, bestående av 13 personer med Rodzjanko i spetsen och med de två "socialisterna", såsom tidningen uttrycker saken, Kerenskij och Tjcheidze som medlemmar:

"En grupp på 22 valda medlemmar i riksrådet" - Gutjkov, Stachovitj,

Trubetskoj, professor Vasiljev, Grimm, Vernadskij m.fl. - sände igår ett telegram till tsaren" och bad honom att för att rädda "dynastin" etc., etc. att sammankalla duman och utse en regeringschef, som åtnjuter "nationens förtroende". "Vilket beslut kejsaren, som bör anlända idag, kommer att fatta, är alltjämt okänt i skrivande stund, men en sak är absolut klar. Om inte Hans Majestät omedelbart infriar önskemålen från de mest moderata elementen bland sina lojala undersåtar, så kommer det inflytande, som riksdumans provisoriska kommitté nu har, att helt övergå till socialisterna, som vill upprätta en republik men som är oförmögna att bilda något slags stadgad regering och ofrånkomligen kommer att utsätta landet för inre anarki och yttre katastrof ..."

Så statsmannaklokt och klart detta är, inte sant? Så bra denne engelsman, vilken tänker som (om han inte leder) gutjkoviterna och miljukoviterna, förstår förhållandet mellan klasskrafterna och klassintressena! "De mest moderata elementen bland sina lojala undersåtar", d.v.s. de monarkistiska godsägarna och kapitalisterna, vill ta makten i sina händer, ty de inser utomordentligt väl, att annars kommer "inflytandet" att övergå till "socialisterna". Varför just "socialisterna" och inte någon annan? Därför att den engelske gutjkoviten mycket väl förstår, att det *inte* finns och *inte* kan finnas någon annan samhällskraft på den politiska arenan. Revolutionen var proletariatets verk, det har ådagalagt hjältemod, det har gjutit sitt blod, det har dragit med sig det arbetande folkets och den fattiga befolkningens bredaste massor, det kräver bröd, fred och frihet, det kräver republik, det sympatiserar med socialismen. Men godsägar- och kapitalistklicken med gutjkoviterna och miljukoviterna i spetsen vill sätta sig över den väldiga majoritetens vilja eller strävan, träffa en *uppgörelse med den sammanstörtande monarkin*, vill stödja och rädda den: utnämna Lvov och Gutjkov, ers majestät, och vi kommer att vara med monarkin mot folket. Det är hela innebörden, hela kärnan i den nya regeringens politik!

Men hur skall man rättfärdiga bedrägeriet mot folket, lurendrejeriet mot det, åsidosättandet av den väldiga befolkningsmajoritetens vilja?

För den skull måste folket baktalas - bourgeoisins gamla men evigt nya metod. Och den engelske gutjkoviten baktalar, skäller, spottar och fräser: "inre anarki", "yttre katastrof", "ingen stadgad regering".

Det är inte sant, högt ärade gutjkovit! Arbetarna vill ha republik, men en republik är en långt mer "stadgad" regering än monarkin. Vad ga-

ranterar folket, att en Romanov nr 2 inte skaffar sig en Rasputin nr 2? Katastrofen kommer just genom att kriget fortsätts, d.v.s. just genom den nya regeringen. Blott en proletär republik, stödd av lantarbetarna och den fattigaste delen av bönderna och stadsborna, kan säkerställa fred, ge bröd, ordning och frihet.

Skriken om anarki är endast en skärm för de egennyttiga intressena hos kapitalisterna, som vill berika sig på kriget och på krigslånen och som vill återupprätta monarkin *mot* folket.

“Igår gav socialdemokratiska partiet ut ett upprop med det mest upproriska innehåll”, fortsätter korrespondenten, “och detta upprop spreds över hela staden. De [d.v.s. det socialdemokratiska partiet] är rena doktrinärer, men i en tid som denna har de en oerhörd makt att ställa till skada. Hr Kerenskij och hr Tjcheidze, som begriper, att de inte utan stöd från officerarna och folkets moderatare element kan hoppas att undvika anarki, är nödsakade att ta hänsyn till sina mindre förnuftiga kamrater vilka omärkligt driver dem att inta ståndpunkter, som försvårar provisoriska kommitténs uppgift ...”

Åh, store engelske gutjkovdiplomat! Hur “oförnuftigt” har ni inte råkat pladdra sanningen!

Med “socialdemokratiska partiet” och de “mindre förnuftiga kamrater”, som “Kerenskij och Tjcheidze är nödsakade ta hänsyn till” avses uppenbarligen centralkommittén eller Petersburgskommittén i vårt, av januarikonferensen 1912 återupprättade parti, samma “bolsjeviker”, vilka borgaren alltid skäller för “doktrinärer” för deras trohet mot “doktrinen”, d.v.s. socialismens grunder, principer, lära och mål. Naturligtvis skäller den engelske gutjkoviten uppropet för att vara upproriskt och doktrinärt liksom vårt partis uppträdande när det uppmanar till kamp för republik, för fred, för fullständigt förintande av tsarmonarkin, för bröd åt folket.

Bröd åt folket och fred är upproriskhet men ministerposter åt Gutjkov och Miljukov är “ordning”. Vilket gammalt, välkänt prat!

Men hur karakteriserar då den engelske gutjkoviten Kerenskij och Tjcheidzes taktik?

Som vacklande: å ena sidan får de beröm av gutjkoviten, de “begriper” (snälla gossar! duktiga gossar!), att utan “stöd” från officerarna och de moderatare elementen går det inte att undvika anarki (men vi har alltid trott och tror alltjämt i överensstämmelse med vår doktrin, med vår socialistiska lära, att det just är kapitalisterna som för in anarki och krig

i det mänskliga samhället, att det endast är *hela* den politiska maktens övergång till proletariatet och det fattigaste folket som kan befria oss från krig, från anarki, från svält!) - Å andra sidan är de “nödsakade att ta hänsyn till sina mindre förnuftiga kamrater”, d.v.s. till bolsjevikerna, till Rysslands socialdemokratiska arbetarparti, återupprättat och förenat under centralkommittén.

Vad är det då för kraft som gör Kerenskij och Tjcheidze “nödsakade att ta hänsyn” till bolsjevikerpartiet, som de *aldrig* har tillhört och som de själva eller deras publicistiska representanter (“socialistrevolutionärerna”, “folksocialisterna”, de mensjevikiska OK-anhängarna o.s.v.) alltid okvädat, fördömt och förklarat vara en helt obetydlig underjordisk cirkel, en sekt av doktrinärer o.s.v.? Var och när har det inträffat, att politiker, som inte mist förståndet, i en revolutionstid, i en tid då massaktioner dominerar, “tagit hänsyn” till “doktrinärer”?

Vår armé engelske gutjkovit har trasslat in sig i sina egna motsägelser, han har inte förmått ljuga helt eller säga hela sanningen och har bara avslöjat sig själv.

Kerenskij och Tjcheidze har blivit nödsakade att ta hänsyn till centralkommitténs socialdemokratiska parti på grund av dess inflytande på proletariatet, på massorna. Vårt parti har visat sig vara ett med massorna, med det revolutionära proletariatet, *trots* att våra deputerade arresterades och förvisades till Sibirien redan 1914, trots att Petersburgskommittén utsatts för hårda förföljelser och arresteringar på grund av sitt illegala arbete i krigstid *mot* kriget och mot tsarismen.

“Fakta är envisa ting”, säger ett engelskt ordspråk. Låt mig erinra er om det, högt ärade engelske gutjkovit! Det faktum att vårt parti ledde eller åtminstone osjälviskt bistod arbetarna i Petersburg under de stora revolutionsdagarna var den engelske gutjkoviten “*själv*” *tvungen* att erkänna. Det faktum att Kerenskij och Tjcheidze vacklade *mellan* bourgeoisin och proletariatet var han likaledes tvungen att erkänna. Gvozdeviterna, “försvarsvännerna”, d.v.s. socialchauvinisterna, d.v.s. försvararna av det imperialistiska rövarkriget, följer nu helt bourgeoisin; genom att inträda i ministären, d.v.s. i den andra provisoriska regeringen, har Kerenskij också helt gått över till bourgeoisin; Tjcheidze har inte gjort det, han fortsätter att *vackla* mellan bourgeoisins provisoriska regering, gutjkoviterna och miljukoviterna, och proletariatets och de fattigaste folkmassornas “provisoriska regering”, betardeputerades sovjet och Ryss-

lands socialdemokratiska arbetarparti, förenat under centralkommittén.

Revolutionen har följaktligen bekräftat det vi särskilt yrkade på när vi uppmanade arbetarna att tydligt göra klart för sig klasskillnaden mellan de viktigaste partierna och de viktigaste strömningarna inom arbetarrörelsen och inom småbourgeoisin, det som vi exempelvis skrev för nästan ett halvår sedan, den 13 oktober 1915, i nr 47 av den i Genève utkommande Sotsial-Demokrat:

“Liksom hittills anser vi det tillåtligt att socialdemokrater deltar i en provisorisk revolutionär regering tillsammans med den demokratiska småbourgeoisin, men under *inga* omständigheter att de deltar tillsammans med revolutionära chauvinister. Revolutionära chauvinister anser vi dem vara, som önskar en seger över tsarismen för att segra över Tyskland, för att kunna plundra andra länder, för att befästa storryssarnas herravälde över andra folk i Ryssland o.s.v. Den revolutionära chauvinismen är baserad på småbourgeoisins klassposition. Småbourgeoisin vacklar alltid mellan bourgeoisin och proletariatet. Nu vacklar den mellan chauvinismen (som hindrar den att vara konsekvent revolutionär ens i den demokratiska revolutionens mening) och den proletära internationalismen. För närvarande är det trudovikerna, socialistrevolutionärerna, Nasja Zarja (nu Delo), Tjcheidzes dumagrupp, OK, herr Plechanov o.s.v. som är politiska talesmän för denna småbourgeoisin i Ryssland. Om de revolutionära chauvinisterna segrade i Ryssland, så skulle vi vara motståndare till försvar av deras ‘fosterland’ i det nuvarande kriget. Vår paroll är: mot chauvinisterna, även om de är revolutionärer och republikaner, mot dem och för det internationella proletariats förbund för att genomföra den socialistiska revolutionen.”

Men låt oss återvända till den engelske gutjkoviten.

“... Riksdumans provisoriska kommitté har”, fortsätter han, “bedömt de faror den står inför och avsiktligt avstått från att genomföra sin ursprungliga plan på att arresteras ministrarna, fastän detta kunde ha gjorts igår utan minsta svårighet. Dörren står således öppen för förhandlingar, och tack vare detta kan vi [“vi” är det brittiska finanskapitalet och den brittiska imperialismen] få den nya regimens alla fördelar utan att genomgå kommunens förfärliga prövning och ett inbördeskrigs anarki ...”

Gutjkoviterna var *för* ett inbördeskrig till *deras* förmån, de är emot ett inbördeskrig till förmån för folket, d.v.s. den verkliga majoriteten av det arbetande folket.

“... Relationerna mellan dumans provisoriska kommitté, som representerar hela nationen [detta sägs om fjärde dumans, godsägar- och kapitalistdumans, kommitté!], och arbetardeputerades sovjet, som representerar rena klassintressen [så talar en diplomat, som med ett halvt öra har lyssnat till lärda ord och vill dölja, att arbetardeputerades sovjet representerar proletariatet och de fattiga, d.v.s. nio tiondelar av befolkningen], men i en kristid som den nuvarande har ofantlig makt, har väckt åtskilliga farhågor bland förståndigt folk, som förutsett möjligheten av sammanstötningar mellan dem, sammandrabbningar som skulle kunna få de förfärligaste följder.

Lyckligtvis har denna fara undanröjts, åtminstone för ögonblicket [observera detta “åtminstone”!] tack vare inflytandet från hr Kerenskij, en ung advokat med stor talarbegåvning, vilken klart begriper [till skillnad från Tjcheidze, som även ‘begripit’ men enligt gutjkovitens uppfattning tydligen mindre klart?] nödvändigheten av att agera tillsammans med kommittén till gagn för dess väljare ur arbetarklassen [d.v.s. för att fånga arbetarröster, för att flörta med arbetarna]. En tillfredsställande överenskommelse ingicks idag [onsdagen den 1 (14) mars] och tack vare den kommer alla onödiga friktioner att undvikas.”

Vi vet inte vad det var för en överenskommelse, om *hela* arbetardeputeradesovjeten har deltagit i den och vilka villkor den innehåller. Den engelske gutjkoviten har denna gång helt förtigit det *viktigaste*. Naturligtvis! Det är inte fördelaktigt för bourgeoisin, att dessa villkor är klara, exakta och kända för alla, ty då blir det svårare att överträda dem!

De föregående raderna var redan skrivna, då jag läste två mycket viktiga meddelanden. För det första i den ärkekonserverliga och ärkeborgerliga paristidningen Le Temps (Tiden) av den 20 mars texten till ett upprop från arbetardeputerades sovjet om “stöd” åt den nya regeringen och för det andra utdrag ur Skobelevs tal i riksduman den 1 (14) mars, återgivna av en zürichtidning (Neue Zürcher Zeitung, 1. Middagsblatt, den 21 mars) efter en berlintidning (National-Zeitung).

Uppropet från arbetardeputerades sovjet är, om texten inte förvrängts av de franska imperialisterna, ett ytterst anmärkningsvärt dokument, som visar, att proletariatet i Petersburg åtminstone då detta upprop utfärdades stod under småborgerliga politikernas dominerande inflytande. Jag erinrar om att till detta slags politiker hänför jag, såsom ovan noterats, personer av Kerenskij och Tjcheidzes typ.

Uppropet innehåller två politiska idéer och två häremot svarande paroller.

För det första. I uppropet sägs, att den (nya) regeringen består av "moderata element". En underlig beskrivning, inte alls fullständig, av rent liberal men inte marxistisk karaktär. Även jag är redo att instämma i att i viss mening - jag skall i nästa brev visa just i vilken mening - varje regering nu, sedan revolutionens första etapp avslutats, måste vara "moderat". Men det är absolut otillåtligt att dölja för sig och för folket, att denna regering vill fortsätta det imperialistiska kriget, att den är agent för det brittiska kapitalet, att den önskar återupprätta monarkin och stärka godsägarnas och kapitalisternas herravälde.

Uppropet förklarar, att alla demokrater måste "stödja" den nya regeringen och att arbetardeputerades sovjet anholder att Kerenskij skall inträda i provisoriska regeringen och befullmäktigar honom att göra detta. Villkoren är: genomförande av de utlovade reformerna redan i krigstid, garanti för nationaliteternas "fria kulturella" (enbart??) utveckling (ett rent kadetiskt, uselt liberalt program) och bildande av en specialkommitté för att övervaka provisoriska regeringens handlingar, en kommitté som skall bestå av medlemmar i arbetardeputerades sovjet och av "militärer".

Om denna övervakningskommitté, som tillhör den andra kategorin av idéer och paroller, skall det talas särskilt härnedan.

Men utnämningen av Kerenskij, en rysk Louis Blanc, och uppmaningen att stödja den nya regeringen är, kan man säga, ett klassiskt exempel på förräderi mot revolutionens sak och proletariatets sak, just ett sådant slags förräderi, som just dömde en hel rad av 1800-talets revolutioner till undergång, oavsett hur uppriktiga och hängivna socialismen ledarna och anhängarna av en sådan politik var.

Proletariatet kan inte och får inte stödja en krigsregering, en restaurationsregering. Vad som krävs för att bekämpa reaktionen, för att slå tillbaka eventuella och sannolika försök från romanovarna och deras vänner att återupprätta monarkin och ställa upp en kontrarevolutionär här, är ingalunda att Gutjkov & Co stöds utan att en *proletär* milis *organiseras*, att den utvidgas och stärks och att folket beväpnas under arbetarnas ledning. Utan denna viktiga, grundläggande, fundamentala åtgärd kan det inte ens bli tal om att bjuda allvarligt motstånd mot monarkins återupprättande och försök att upphäva eller inskränka utlovade friheter eller

att fast slå in på en väg, som leder till bröd, *fred* och frihet.

Ifall Tjcheidze, som tillsammans med Kerenskij tillhörde den första provisoriska regeringen (den av 13 personer bestående dumakommittén), verkligen inte har inträtt i den andra provisoriska regeringen på grund av principiella överväganden av ovannämnd eller liknande karaktär, så länder detta honom till heder. Det måste sägas rent ut. Tyvärr strider en sådan tolkning mot andra fakta och framför allt mot det tal som hållits av Skobelev, vilken alltid gått hand i hand med Tjcheidze.

Skobelev sade, om man får tro den ovannämnda källan, att den "sociala [? uppenbarligen socialdemokratiska] gruppen och arbetarna endast har föga anknytning till [föga kontakt med] provisoriska regeringens syften", att arbetarna kräver fred att om kriget fortsätts, så kommer i alla fall katastrofen i vår, att "arbetarna ingått en temporär överenskommelse [eine vorufige Waffenfreundschaft] med samhället [det liberala samhället], fast det är en himmelsvid skillnad mellan deras politiska mål och samhällets mål", att "liberalerna måste avstå från dåraktiga [unsinnige] krigsmål" o.s.v.

Det sagda är ett mönsterexempel på vad vi ovan, i citatet Sotsial-Demokrat, betecknade som "vacklan" mellan bourgeoisin och proletariatet. Liberalerna kan, så länge de förblir liberaler, *inte* "ge upp" "dåraktiga" krigsmål, vilka för övrigt inte fastställs av dem allena utan av det brittisk-franska finanskapitalet, en världsmakt som förfogar över hundratals miljarder. Uppgiften är inte att "övertala" liberalerna utan att *klargöra* för arbetarna varför liberalerna har kört fast, varför de är bundna till händer och fötter, varför de *döljer* såväl tsarismens fördrag med Storbritannien o.s.v. som uppgörelserna mellan det ryska och det brittisk-franska kapitalet etc. o.s.v.

Om Skobelev säger, att arbetarna har träffat en överenskommelse med det liberala samhället vilken det vara må, men inte protesterar mot den, inte från talarstolen i duman klargör att den är skadlig för arbetarna, så *godkänner* han därmed överenskommelsen. Men det borde han absolut inte ha gjort.

Skobelevs direkta eller indirekta, klart uttalade eller tysta godkännande av arbetardeputeradesovjetens överenskommelse med provisoriska regeringen innebär att Skobelev vacklar åt bourgeoisins håll. Skobelevs uttalande att arbetarna kräver fred, att det är en himmelsvid skillnad mellan deras och liberalernas mål, innebär att Skobelev vacklar åt prole-

tariatets håll.

Rent proletär, verkligt revolutionär och djupt riktig till sin avsikt är den andra politiska idén i det av oss analyserade uppropet från arbetardeputerades sovjet, nämligen idén att bilda en "övervakningskommitté" (jag vet inte om den kallas just så på ryska; jag översätter fritt från franska), d.v.s. ett utskott för att proletärerna och soldaterna skall kunna övervaka provisoriska regeringen.

Det är en bra idé! Detta är värdigt arbetarna, som har gjutit sitt blod för frihet, för fred, för bröd åt folket! Det är ett *reellt steg* för att skapa *reella garantier* mot tsarismen, mot monarkin, mot monarkisterna Gutjkov-Lvov & Co. Detta är ett tecken på, att det ryska proletariatet trots allt gjort framsteg jämfört med det franska proletariatet 1848, som "befullmäktigade" Louis Blanc! Det är ett bevis på att den proletära massans instinkt och förnuft inte låter sig nöjas med deklamationer, höjtande, löften om reformer och friheter, titeln "av arbetarna befullmäktigad minister" och liknande glitter utan söker stöd blott där det finns, hos be *beväpnade* folkmassorna, som organiseras och leds av proletariatet, av de medvetna arbetarna.

Detta är ett steg på rätt väg, men *endast* det första steget.

Om denna "övervakningskommitté" förblir en institution av rent parlamentarisk, enbart politisk typ, d.v.s. en kommission, som kommer att "ställa frågor" till provisoriska regeringen och få svar av den, så kommer den trots allt att förbli en leksak, då kommer den inte att bli någonting.

Men om detta leder till att det omedelbart och trots alla hinder skapas en verkligen hela folket, verkligen alla män och alla kvinnor omfattande *arbetarmilis* eller *arbetarvårn*, som inte bara skulle ersätta den krossade och förjagade polisen, inte bara skulle göra det *omöjligt* att denna återupprättades av *någon* monarkisk-konstitutionell eller demokratisk-republikansk regering *vare sig* i Petrograd *eller* någon annanstans i Ryssland, så skulle Rysslands avancerade arbetare verkligen slå in på vägen till nya och stora segrar, på en väg som leder till seger över kriget, till förverkligande i praktiken av den paroll, som enligt tidningsmeddelanden prydde kavalleritruppernas fanor, då de demonstrerade i Petrograd på platsen framför riksduman:

"Leve alla länders socialistiska republiker!"

Jag skall framlägga mina tankar om detta arbetarvårn i nästa brev.

Jag skall där söka visa dels att bildandet av ett av arbetarna lett folkvårn

är den riktiga dagsparollen, vilken motsvarar de taktiska uppgifterna under den särpräglade övergångsperiod den ryska revolutionen (och värld-revolutionen) genomgår, dels att detta arbetarvårn för att det skall bli en framgång måste för det första omfatta *hela* folket, måste bli en massorganisation, allmän i ordets verkligaste bemärkelse, verkligen omfatta hela den arbetsföra befolkningen av båda könen och för det andra måste övergå till att förena inte bara rent polisiära utan också allstatliga funktioner med militära funktioner och med kontroll av den samhälleliga produktionen och varudistributionen.

Brev 3. Om den proletära milisen

Den slutsats jag drog igår om Tjcheidzes vacklande taktik fick idag, den 10 (23) mars, sin fulla bekräftelse genom två dokument. Det första är ett telegram från Stockholm i Frankfurter Zeitung innehållande utdrag ur ett manifest från CK i vårt parti, Rysslands socialdemokratiska arbetarparti, i Petrograd. I detta dokument står det inte ett ord vare sig om att stödja eller att störta Gutjkovs regering; arbetarna och soldaterna uppmanas att organisera sig kring arbetar-deputerades sovjet och välja in representanter i den för kamp mot tsarismen och för republik, för 8-timmarsdag, konfiskation av godsägarnas jord och spannmålsförråd och -vilket är huvudsaken - för slut på rövarkriget. Särskilt viktigt och särskilt aktuell är i det sammanhanget vårt CK:s fullständigt riktiga tanke att det för att nå fred krävs förbindelser med *alla krigförande länders proletärer*.

Att vänta sig fred av förhandlingar och förbindelser mellan de borgerliga regeringarna skulle vara självbedrägeri och bedrägeri mot folket.

Det andra dokumentet är också ett telegram från Stockholm till en annan tysk tidning (Vossische Zeitung) om ett sammanträde Tjcheidzes dumagrupp haft med trudovikgruppen (?Arbeiterfraction) och med representanter för 15 arbetarföreningar den 2 (15) mars och om ett uppprop publicerat dagen därpå. Av de 11 punkterna i detta uppprop tar telegrammet bara upp tre: den första, krav på republik, den sjunde, krav på fred och på omedelbart igångsättande av fredsförhandlingar, och den tredje med krav på "tillräckligt deltagande av representanter för den ryska arbetarklassen i regeringen".

Om denna punkt är riktigt återgiven, förstår jag varför bourgeoisin lovordar Tjcheidze. Jag förstår, varför de av mig anförda lovord som de engelska gutjkoviterna framfört i The Times utökats med lovord av de

franska gutjkoviterna i Le Temps. Denna de franska miljonärernas och imperialisternas tidning skriver den 22 mars: "Arbetspartiernas ledare, särskilt hr Tjcheidze, använder allt sitt inflytande för att moderera de arbetande klassernas önskemål."

Att kräva "deltagande" för arbetare i Gutjkovs och Miljukovs regering är i själva verket en teoretisk och politisk befängdhet: att delta som minoritet skulle innebära att vara en bricka i spelet; att delta "på jämställd fot" är omöjligt, emedan det inte går att förena kravet på fortsatt krig med kravet på vapenvila och fredsförhandlingar; för att "delta" som majoritet måste man ha styrka att *störta* Gutjkovs och Miljukovs regering. I praktiken är kravet på "deltagande" den värsta blancism, d.v.s. man glömmer klasskampen och dess reella förutsättningar, låter sig ryckas med av tomma, vackra fraser, sprider illusioner bland arbetarna och förlorar *dyrbar* tid på förhandlingar med Miljukov eller Kerenskij. Denna tid måste i stället användas till att skapa en verklig revolutionär klasskraft, en proletär milis, som verkar *förtroendeingivande* på *alla* de fattigaste skikten av befolkningen, vilka utgör den väldiga majoriteten av denna; en proletär milis, som kan *hjälpa dem att organisera sig* och hjälpa *dem* att kämpa för bröd, för fred och frihet.

Detta misstag i uppropet från Tjcheidze och hans grupp (jag talar inte om Organisationskommitténs, OK:s parti, ty i de källor som jag har tillgång till finns det inte ett ljud om OK) är desto underligare som Tjcheidzes närmaste meningsfrände, Skobelev, på sammanträdet den 2 (15) mars enligt tidningarna sade följande: "Ryssland står inför en andra, verklig revolution." Detta är en sanning som Skobelev och Tjcheidze glömt dra praktiska slutsatser av. Jag kan inte bedöma härifrån, från mitt förbannade fjärran, hur nära denna andra revolution är. För Skobelev, som befinner sig på ort och ställe, är det lättare att se saker och ting. Jag ställer mig därför inte frågor som jag inte har och inte kan ha konkreta uppgifter för att lösa. Jag betonar endast att ett "utomstående vittne", d.v.s. Skobelev som inte tillhör vårt parti, har bekräftat den faktiska slutsats som jag kom fram till i det första brevet, nämligen att februari-marsrevolutionen bara var revolutionens *första* etapp. Ryssland genomlever nu ett särpräglad historiskt moment av övergång till revolutionens följande etapp eller med Skobelevs ord till en "andra revolution".

Om vi vill vara marxister och lära av erfarenheterna från revolutionerna i hela världen, måste vi försöka förstå exakt vad som *utmärker* detta

övergångsmoment och vilken taktik som följer av dess objektiva särdrag.

Det särpräglade med situationen är, att Gutjkovs och Miljukovs regering vann den första segern ovanligt lätt på grund av följande tre mycket viktiga omständigheter: 1) hjälp från det brittisk-franska finanskapitalet och dess agenter; 2) hjälp från en del av de övre skikten i armén; 3) hela den ryska bourgeoisins färdiga organisation i zemstvo- och stadsinstitutionerna, i riksduman, i krigsindustrikommittéerna m.m.

Gutjkovs regering sitter som i ett skruvstäd: bunden av kapitalets intressen är den tvungen att försöka fortsätta plundrar- och rövarkriget, skydda kapitalets och godsägarnas vidunderliga profiter och återupprätta monarkin. Bunden av sitt revolutionära ursprung och nödvändigheten av en tvär övergång från tsarism till demokrati och under trycket från de svältande massorna som kräver fred är regeringen tvingad att ljuga, svänga sig, försöka vinna tid, "proklamera" och lova så mycket som möjligt (löften är den enda sak som är mycket billig även under vansinnig dyrtid), verkställa så lite som möjligt, göra eftergifter med den ena handen och ta tillbaka dem med den andra.

Under vissa omständigheter, i för den nya regeringen bästa möjliga fall, kan den skjuta upp sammanbrottet en smula med stöd av hela den ryska bourgeoisins och borgerliga intelligentsians hela organisationsförmåga. Men *inte ens* i detta fall är den *i stånd* att undvika ett sammanbrott, emedan det är *omöjligt* att slita sig loss ur klorna på det imperialistiska krigets och svältens förfärliga vidunder, som världskapitalismen gett upphov till, utan att lämna de borgerliga förhållandenas jordmån, utan att övergå till revolutionära åtgärder och appellera både till det ryska och det internationella proletariats väldiga historiska hjältemod.

Härav följer slutsatsen: vi kommer inte att i ett slag kunna störta den nya regeringen eller, om vi kommer att kunna göra det (i revolutionstider utvidgas gränserna för det möjliga tusenfalt), så kommer vi inte att kunna behålla makten, om vi *inte* mot hela den ryska bourgeoisins och hela den borgerliga intelligentsians storartade organisation sätter en lika storartad *organisation för proletariatet*, som leder hela den gränslösa massan av fattiga i stad och på land, massan av halvproletariat och småföretagare.

Oavsett om en "andra revolution" redan brutit ut i Petrograd (jag sade att det skulle vara fullständigt befängt att tänka sig att från utlandet beräkna konkret i vilken takt den mognar) eller den har skjutits upp för

någon tid eller den redan börjat på några enstaka platser i Ryssland (om det finns det tydligen vissa uppgifter) - *i varje fall* måste parollen för ögonblicket både inför den nya revolutionen, under den och omedelbart efter den vara *proletär organisation*.

Kamrater arbetare! Ni ådagalade under av proletärt hjältemod igår genom att störta tsar-monarkin. Ni kommer ofrånkomligen i en mer eller mindre nära framtid (kanske t.o.m. redan nu när jag skriver de här raderna) att bli tvungna att åter ådagalägga under av likadant hjältemod för att störta de makthavande godsägarna och kapitalisterna som för det imperialistiska kriget. Ni kommer inte att kunna vinna en säker seger i denna följande, "verkliga" revolution, om ni inte ådagalägger *under av proletär organisationsförmåga!*

Parollen för ögonblicket är organisation. Men att inskränka sig till detta skulle innebära att ännu ingenting ha sagt, ty dels är organisation *alltid* nödvändig och att bara hänvisa till nödvändigheten att "organisera massorna" förklarar ännu ingenting alls, dels skulle den som inskränkte sig till detta visa sig vara bara en eftersägare till liberalerna, emedan *liberalerna* för att stärka sitt herravälde *just* önskar att arbetarna *inte skall gå längre än till de vanliga*, "legala" (ur det "normala" borgerliga samhälls synvinkel) organisationerna, d.v.s. att arbetarna bara skall skriva in sig i sitt parti, i sin fackförening, i sin kooperativa förening o.s.v. o.s.v.

Arbetarna har med sin klassinstinkt förstått, att de i revolutionstid behöver en helt annan organisation, inte bara den vanliga. De har helt riktigt slagit in på den väg som anvisats av erfarenheterna från vår revolution 1905 och Pariskommunen 1871. De har skapat *arbetardeputerades sovjet*, de har börjat utveckla, utvidga och stärka den genom att dra in deputerade från *soldaterna* och utan tvivel från *lönearbetarna* på landsbygden och sedan (i den ena eller den andra formen) från alla fattigbönder.

En uppgift som är av allra största vikt och inte tål något uppskov är att skapa sådana organisationer i alla delar av Ryssland utan undantag, för alla yrken och skikt av den proletära och halvproletära befolkningen utan undantag, d.v.s. för alla arbetande och utsugna för att använda ett ekonomiskt mindre exakt men populärare uttryck. För att gå en smula i förväg nämner jag att för hela bondemassan bör vårt parti (dess *särskilda* roll i de proletära organisationerna av ny typ hoppas jag kunna samtala lite om i något av de följande breven) särskilt rekommendera lönearbetarna och sedan småbrukarna, som inte har spannmål till avsalu, att

bilda sovjeter som är *skilda från* de välbärgade bönderna. Utan denna förutsättning går det inte vare sig att föra en verkligt proletär politik i allmänhet[1*] eller att på ett riktigt sätt angripa det centrala praktiska problem som är en fråga om liv och död för miljoner människor: en riktig fördelning av spannmålen, ökad produktion av den o.s.v.

Men, frågar man sig, vad bör arbetardeputerades sovjeter göra? De "bör betraktas som organ för upproret, som organ för den revolutionära makten", skrev vi i nr 47 av den i Genève utkommande Sotsial-Demokrat den 13 oktober 1915.

Denna teoretiska tes som är härledd ur erfarenheterna från kommunen 1871 och den ryska revolutionen 1905 måste förklaras och utvecklas mer konkret på grundval av de praktiska erfarenheterna från just den nuvarande etappen i just den nuvarande revolutionen i Ryssland.

Vi behöver en revolutionär *makt*, vi behöver (för en viss övergångsperiod) en *stat*. Härigenom skiljer vi oss från anarkisterna. Skillnaden mellan revolutionära marxister och anarkister är inte bara att de förstnämnda är för centraliserad, kommunistisk storproduktion och de sistnämnda för splittrad småproduktion. Nej, skillnaden just i frågan om makten, om staten är att vi är *för* revolutionärt utnyttjande av revolutionära statsformer i kampen för socialismen, medan anarkisterna är *emot*.

Vi behöver en stat. Men vi behöver *inte* en *sådan* stat som bourgeoisin har skapat överallt, från konstitutionella monarkier till de mest demokratiska republiker. Och det är på så sätt vi skiljer oss från opportunisterna och kautskyanerna i de gamla, ruttnande socialistiska partierna som förvanskats eller glömt lärdomarna från Pariskommunen och Marx' och Engels' analys av dessa lärdomar.[2*]

Vi behöver en stat, men *inte* en sådan som bourgeoisin behöver med maktorgan i form av polis, armé och byråkrati (ämbetsmannakår) som är avskilda från folket och står i motsättning till folket. Alla borgerliga revolutioner har bara förbättrat *detta* statsmaskineri, bara överfört *det* från ett parti till ett annat.

Proletariatet däremot måste, om det vill försvara den nuvarande revolutionens vinnningar, gå vidare och erövra fred, bröd och frihet och för att uttrycka sig med Marx' ord "*krossa*" detta "färdiga" statsmaskineri och ersätta det med ett nytt genom att *smälta samman* polis, armé och byråkrati med det *mangrant beväpnade folket*. Såsom erfarenheterna från Pariskommunen 1871 och den ryska revolutionen 1905 visar, måste

proletariatet organisera och beväpna alla de fattiga, utsugna delarna av befolkningen så att de *själva* tar statsmaktens organ direkt i sina händer och *själva upprättar* denna makts institutioner.

Och Rysslands arbetare *slog in* på denna väg redan under den första revolutionens första etapp, i februari-mars 1917. Hela uppgiften är nu att klart inse vad denna nya väg innebär - att djärvt, bestämt och enträget gå vidare på den.

De brittisk-franska och ryska kapitalisterna ville "bara" avsätta eller rentav bara "sätta skräck" i Nikolaus II, samtidigt som de lämnade det gamla statsmaskineriet, polisen, armén och ämbetsmannakåren oantastade.

Arbetarna gick vidare och krossade det. Och nu är det inte bara de brittisk-franska utan också de tyska kapitalisterna som *ylar* av ilska och förskräckelse, när de ser t.ex. hur ryska soldater skjuter ner sina officerare, exempelvis Gutjkovs och Miljukovs anhängare amiral Nepenin.

Jag sade att arbetarna krossade det, det gamla statsmaskineriet. Rättare sagt: de har *börjat* krossa det.

Låt oss ta ett konkret exempel.

Polisen är delvis sönderslagen, delvis avsatt i Petrograd och på många andra platser. Gutjkovs och Miljukovs regering *kommer inte att kunna* vare sig återupprätta monarkin eller överhuvudtaget hålla sig kvar vid makten *utan att återupprätta* polisen som en särskild organisation av väpnade människor, avskild från folket och i motsatsställning till det och under bourgeoisins befäl. Det är klart som dagen.

Å den andra sidan måste den nya regeringen räkna med det revolutionära folket, mata det med halva eftergifter och löften och dra ut på tiden. Därför tillgriper den en halvmesyr: den inrättar en "folklig milis" med valda chefer (det låter förfärligt behagligt, förfärligt demokratiskt, revolutionärt och vackert!)

Men ... m e n för det första ställer regeringen den under kontroll av landsbygdens och städernas självstyrelseorgan, d.v.s. under kommando av godsägare och kapitalister, valda enligt lagar stiftade av Nikolaus den blodige och bödeln Stolypin!! För det andra: samtidigt som regeringen kallar milisen "folklig" för att slå blå dunster i ögonen på "folket", uppmanar den i praktiken inte folket att mangrant delta i denna milis och *förpliktar inte* företagare och kapitalister att *betala* tjänstemän och arbetare vanlig lön *för de timmar och dagar* de ägnar *sambällstjänsten*, d.v.s. milisen.

Här ligger en hund begraven. Det är så Gutjkovs och Miljukovs godsägar- och kapitalistregering söker uppnå att den "folkliga milisen" stannar på papperet och att det i praktiken, lite i taget och i all tysthet, återupprättas en *borgerlig*, folkfientlig milis, till att börja med av "8.000 studenter och professorer" som utländska tidningar beskriver den nuvarande milisen i Petrograd) - det är en uppenbar leksak! - sedan så småningom av den gamla och nya *polisen*.

Tillåt inte att polisen återupprättas! Släpp inte de lokala maktorganen ur händerna! Skapa en verkligt folkomfattande, absolut allmän milis, ledd av proletariatet! Det är uppgiften för dagen, det är parollen för ögonblicket, vilken i lika stor utsträckning överensstämmer med den fortsatta klasskampens och den fortsatta revolutionära rörelsens rätt förstådda intressen som med den demokratiska instinkten hos varje arbetare, varje bonde, varje arbetande och utsugen människa, som inte kan annat än avsky polisen i stad och på land liksom godsägarnas och kapitalisternas befäl över väpnade människor som får makt över folket.

Vad för polis behöver *de*, gutjkoviterna och miljukoviterna, godsägarna och kapitalisterna? En likadan som den som fanns under tsarnarkin. Alla borgerliga och borgerligt demokratiska publikationer i världen har efter kortast möjliga revolutionsperioder inrättat eller återupprättat *just en sådan* polis, en särskild organisation av väpnade människor, avskilda från folket och i motsatsställning till det, på det ena eller det andra sättet underordnade bourgeoisin.

Vad för milis behöver vi, proletariatet, alla arbetande? En verkligt *folklig*, d.v.s. den skall för det första bestå av hela befolkningen *mangrant*, av alla vuxna medborgare av *båda* könen, och för det andra förena funktionerna som folkarmé med funktionerna som polis och funktionerna som det viktigaste och grundläggande organet för den statliga ordningen och statsstyrelsen.

För att göra dessa teser åskådligare skall jag ta ett rent schematiskt exempel. Det är inte tu tal om annat än att det skulle vara befängd att tänka sig att göra upp något slags "plan" för den proletära milisen: när arbetarna och hela folket till sin verkliga massa tar itu med saken i praktiken kan de hundra gånger bättre utforma och organisera den än några som helst teoretiker. Jag tänker inte framlägga någon "plan", jag vill bara illustrera min tankegång.

Petrograd har en befolkning på cirka 2 miljoner. Av dem är över hälft

ten 15 till 65 år. Låt oss ta hälften - 1 miljon. Låt oss räkna bort så mycket som en fjärdedel sjuka o.s.v. som för ögonblicket inte deltar i samhällstjänst av giltiga orsaker. Återstår 750.000 personer, som genom att arbeta i milisen exempelvis 1 dag av 15 (och för den tiden fortsätter att få betalt av företagarna) skulle utgöra en armé på 50.000 människor.

Det är en *sådan typ* av "stat" vi behöver!

Det är en sådan milis som i praktiken och inte bara i ord skulle vara en "folklig milis".

Det är en sådan väg vi måste gå för att det skall bli omöjligt att återupprätta vare sig en särskild polis eller en särskild, från folket avskild armé.

En sådan milis skulle till 95 delar av 100 bestå av arbetare och bönder och skulle *verkligen* uttrycka det väldiga folkflertalets förnuft och vilja, styrka och makt. En sådan milis skulle verkligen beväpna hela folket mangrant och lära det krigskonst. Den skulle bli en garanti - *inte* på Gutjkovs sätt och *inte* på Miljukovs - mot alla slags försök att återupprätta reaktionen, mot alla slags stämplingar från tsaragenter. En sådan milis skulle vara det exekutiva organet för arbetar- och soldatdeputerades sovjeter, den skulle åtnjuta *absolut* respekt och förtroende från befolkningens sida, emedan den själv skulle vara en organisation bestående av hela folket mangrant. En sådan milis skulle förvandla demokratin från en vacker skylt, som döljer hur kapitalisterna förslavar folket och driver med det, till en verklig *fostran av massorna* att delta i alla statsangelägenheter. En sådan milis skulle dra in ungdomar i det politiska livet genom att lära upp dem inte bara i ord utan också i handling, *genom arbete*. En sådan milis skulle utveckla de funktioner, som för att tala ett vetenskapligt språk hänför sig till "välfärdspolisen", sanitetskontrollen o.s.v. genom att engagera alla vuxna kvinnor allmänt i dylika angelägenheter. Och utan att engagera kvinnorna i samhällstjänsten, i milisen, i det politiska livet, utan att rycka loss kvinnorna från den förslöande hem- och köksmiljön *går det inte* att trygga verklig frihet, *går det inte* att bygga upp ens demokrati för att inte tala om socialism.

En sådan milis skulle vara en proletär milis, därför att industri- och stadsarbetarna i den skulle få det ledande inflytandet över massan av fattiga lika naturligt och oundvikligt som de intog den ledande platsen i folkets hela revolutionära kamp både 1905-07 och 1917.

En sådan milis skulle trygga en absolut ordning och en obrottslig kamratlig disciplin. Samtidigt skulle den, i den svåra kris som alla krig-

förande länder nu genomgår, göra det möjligt att på ett verkligt demokratiskt sätt bekämpa denna kris, korrekt och snabbt rekvirera spannmål och andra förnödenheter och förverkliga den "allmänna arbetsplikt" som fransmännen nu kallar "medborgerlig mobilisering" och tyskarna "obligatorisk medborgartjänst" och varförutan *det inte går - det har visat sig att det inte går* - att hela de sår som det förfärliga rövarkriget har orsakat och fortfarande orsakar.

Har verkligen Rysslands proletariat gjutit sitt blod bara för att få pompösa löften om enbart politiska demokratiska reformer? Kommer det verkligen inte att kräva och åstadkomma att varje arbetande genast får se och känna av en viss förbättring i sitt liv? Att varenda familj har bröd? Att vartenda barn har en flaska bra mjölk och att inte en enda vuxen i en rik familj vågar ta extra mjölk så länge det inte sörjts för barnen? Att palats och stora våningar som övergetts av tsaren och aristokratin inte får stå till ingen nytta utan ger en tillflyktsort åt hemlösa och fattiga? Vem kan förverkliga dessa åtgärder utom en hela folkets milis med obetingat deltagande av kvinnorna lika mycket som männen?

Sådana åtgärder är *ännu inte* socialism. De gäller fördelningen av konsumtionen och inte en omorganisation av produktionen. De skulle ännu inte vara "proletariatets diktatur" utan bara "proletariatets och fattigböndernas revolutionärt demokratiska diktatur". Nu gäller det inte hur de skall klassificeras teoretiskt. Det skulle vara ett mycket stort fel, om vi började lägga revolutionens komplicerade och angelägna praktiska uppgifter, som utvecklar sig så snabbt, i en snävt uppfattad "teoris" prokrustesbädd i stället för att se teorin främst och mest som en *vägledning till handling*.

Kommer det i de ryska arbetarnas massa att uppbådas tillräckligt med medvetenhet, uthållighet och hjältemod för att ådagalägga "under av proletär organisationsförmåga" efter det att de i direkt revolutionär kamp ådagalagt under av djärvhet, initiativförmåga och självpuffring? Det vet vi inte och att försöka spå om detta vore gagnslöst, emedan svaren på sådana frågor *bara* ges av praktiken.

Vad vi säkert vet och vad vi som parti måste förklara för massorna är å ena sidan att här finns en historisk drivkraft av väldig styrka, vilken framkallar den exempellösa krisen, svälten och de oräkneliga olyckorna. Denna drivkraft är kriget som kapitalisterna i *båda* de krigförande lägren för i roffarsyften. Denna "drivkraft" har fört en hel rad ytterst

rika, fria och upplysta nationer till avgrundens rand. Den tvingar folken att spänna alla krafter till det yttersta och försätter dem i en outhärdlig situation. Den aktualiserar inte frågan om att omsätta några "teorier" i praktiken (det är det överhuvudtaget inte tal om och Marx varnade alltid socialisterna för denna illusion) utan om att genomföra de mest extrema, praktiskt möjliga åtgärder, ty *utan* extrema åtgärder kommer miljoner människor att dö av svält, ofördröjligen och otvivelaktigen kommer de att göra det.

Att den avancerade klassens revolutionära entusiasm, då det objektiva läget *kräver* extrema åtgärder av hela folket, förmår. Mycket behöver inte ens bevisas. Denna sida av saken observeras klart och *förnimms* av alla i Ryssland.

Det är viktigt att inse att i revolutionstider ändrar sig den objektiva situationen lika snabbt och tvärt som livet överhuvudtaget flyter snabbt. Och vi måste *kunna anpassa* vår taktik och våra närmaste uppgifter efter *särdragen* i varje given situation. Före februari 1917 var uppgiften att bedriva djärv, revolutionärt internationalistisk propaganda, uppmana massorna till kamp, väcka dem. Under februari-marsdagarna krävdes den hängivna kampens hjältemod för att omedelbart krossa den närmaste fienden - tsarismen. Nu upplever vi *övergången* från denna första etapp av revolutionen till den andra, från ett "nappatag" med tsarismen till ett "nappatag" med Gutjkovs och Miljukovs, godsägarnas och kapitalisternas imperialism. På dagordningen står den *organisatoriska* uppgiften, men ingalunda i den schablonmässiga bemärkelsen att arbeta bara med schablonmässiga organisationer, utan i bemärkelsen att engagera enastående breda massor av de förtryckta klasserna i en organisation och att med själva denna organisation fullgöra militära, statliga och ekonomiska uppgifter.

Proletariatet har närmat sig och kommer att närma sig denna egenartade uppgift på olika vägar. På en del orter i Ryssland ger februari-marsrevolutionen det nästan hela makten i händerna, på andra börjar det kanske upprätta och utvidga en proletär milis på "usurpatorisk" väg. På andra ställen återigen kommer det troligen att arbeta för omedelbara val till stadsdumor och zemstvon på grundval av allmän o.s.v. rösträtt för att göra revolutionära centra av dem o.s.v., tills ökningen av den proletära organisationsförmågan, soldaternas närmande till arbetarna, rörelsen bland bönderna, mångas och åter mångas besvikelse på Gutjko-

vs och Miljukovs krigsimperialistiska regering gör att den tid närmar sig då denna regering kommer att ersättas med en "regering" upprättad av arbetardeputerades sovjet.

Vi får inte heller glömma att helt nära Petrograd har vi ett av de mest avancerade, i realiteten republikanska länderna, Finland, som från 1905 till 1917 i skydd av de revolutionära striderna i Ryssland utvecklade demokratin relativt fredligt och vann folkets *flertal* för socialism. Rysslands proletariat kommer att trygga fullständig frihet för den finländska republiken, ända därefter att den får frihet att avskilja sig (nu tvekar knappast en enda socialdemokrat på den punkten, när kadeten Roditjev så ovärdigt köpslår i Helsingfors för att vinna små bitar av privilegier åt storryssarna). Just härigenom kommer det att vinna de finländska arbetarnas *fullständiga* förtroende och kamratlig hjälp till hela Rysslands proletära sak. I en svår och stor sak är det oundvikligt med misstag - inte heller vi kan undvika dem; de finländska arbetarna är bättre organisatörer, de kommer att hjälpa oss på detta område, de kommer *på sitt sätt* att föra arbetet på att upprätta en socialistisk republik framåt.

Revolutionära segrar i själva Ryssland, fredliga organisatoriska framsteg i Finland i skydd av dessa segrar, de ryska arbetarnas övergång till revolutionärt organisatoriska uppgifter i en ny omfattning, proletariatets och de fattiga befolkningsskiktens makterövring, uppmuntran och utveckling av den socialistiska revolutionen i väst - det är den väg som för oss till *fred* och *socialism*.

Brev 4. Hur skall fred uppnås?

Jag har just (den 12 [25] mars) läst följande telegram från Berlin i Neue Zürcher Zeitung (nr 517 av den 24 mars):

"Från Sverige meddelas, att Maksim Gorkij sänder en entusiastisk hälsning både till regeringen och exekutivkommittén. Han välkomnar folkets seger över de reaktionära härskarna och uppmanar Rysslands alla söner att hjälpa till att uppföra en ny rysk statsbyggnad. Samtidigt uppmanar han regeringen att kröna frigörelsesaken med att ingå fred. Detta får, säger han, inte bli en fred till varje pris; Ryssland har nu mindre skäl än någonsin att sträva efter en fred till varje pris. Detta måste bli en fred, som gör det möjligt för Ryssland att existera hedersamt bland andra folk på jorden. Mänskligheten har redan gitut tillräckligt med blod; den nya regeringen skulle göra inte bara Ryssland utan också mänskligheten den största tjänst, om den lyckades sluta en snabb fred."

På detta sätt refereras Maksim Gorkijs brev.

Man känner bitterhet, när man läser detta brev, som är fullständigt genompyrt av gängse källborgerliga fördomar. Skrivaren av dessa rader har haft flera tillfällen, vid möten med Gorkij på Capri, att varna och förebrå honom för hans politiska misstag. Gorkij parerade dessa förebråelser med sitt oefterhärmligt charmerande leende och den rättframma anmärkningen: "Jag vet, att jag är en dålig marxist. Och dessutom är vi konstnärer alla en smula otillräkneliga." Det är inte lätt att argumentera emot det,

Gorkij är otvivelaktigt en väldig konstnärlig talang, som har gjort och kommer att göra den proletära världsrörelsen mycken nytta.

Men varför skall Gorkij börja med politik?

Enligt min åsikt uttrycker Gorkijs brev fördomar, som är vitt spridda inte bara bland småbourgeoisin utan också bland en del arbetare, vilka står under dess inflytande. Vårt partis *alla* krafter, de medvetna arbetarnas alla bemödanden måste inriktas på en ihärdig, ståndaktig, allsidig kamp mot dessa fördomar.

Tsarregeringen började och utkämpade det nuvarande kriget som ett *imperialistiskt* rövar- och roffarkrig för att plundra och strypa svaga folk. Gutjkoviternas och miljukoviternas regering är en godsägar- och kapitalistregering, som är tvungen att fortsätta och vill fortsätta *just samma krig*. Att föreslå denna regering att ingå en demokratisk fred är detsamma som att predika dygd för bordellinnehavare.

Låt oss förklara vad vi menar.

Vad är imperialism?

I min broschyr Imperialismen som kapitalismens högsta stadium, som sändes till Parus-förlaget redan före revolutionen, antogs av det och utannonserades i tidskriften Letopis, besvarade jag denna fråga så här:

"Imperialismen är kapitalismen på det utvecklingsstadium, då monopolens och finanskapitalets herravälde utformats, då kapitalexporten blivit särskilt betydelsefull, då världens uppdelning mellan de internationella trusterna börjat, och uppdelningen av hela jordens territorium mellan de största kapitalistiska länderna fullbordats" (kapitel VII i nämnda broschyr, utannonserad i Letopis, då censuren fortfarande existerade, under titeln Modern kapitalism, författad av V Iljin).

Saken är den, att kapitalet har antagit väldiga dimensioner. Sammanslutningar av ett litet antal av de största kapitalisterna (karteller,

syndikat, truster) rör sig med *miljarder* och delar hela världen mellan sig. *Hela jorden* är uppdelad. Kriget är framkallat av sammandrabbningen mellan de båda mäktigaste miljardärgrupperna, den brittisk-franska och den tyska, om världens *omfördelning*.

Den brittisk-franska kapitalistgruppen vill i första hand plundra Tyskland genom att beröva det dess kolonier (nästan alla bar redan berövats det) och därefter plundra Turkiet.

Den tyska kapitalistgruppen vill erövra Turkiet för *egen del* och kompensera sig för förlusten av kolonierna genom att erövra små grannstater (Belgien, Serbien, Rumänien).

Detta är den verkliga sanningen, dold bakom all slags borgerliga lögn om ett "befrielse"-krig, ett "nationellt" krig, ett "krig för rätt och rättvisa" och liknande tingeltangel, varmed kapitalisterna alltid förvirrar vanligt folk.

Ryssland för inte krig med egna pengar. Det ryska kapitalet är *partner* till det brittisk-franska. Ryssland för krig för att plundra Armenien, Turkiet, Galizien.

Gutjkov, Lvov, Miljukov - våra nuvarande ministrar - har inte blivit det av en slump. De är representanter och ledare för hela godsägar- och kapitalistklassen. De är *bundna* av kapitalets intressen. Kapitalisterna kan inte ge upp sina intressen lika litet som en människa kan lyfta sig själv i håret.

För det andra är Gutjkov-Miljukov & Co *bundna* av det brittisk-franska kapitalet. De har fört och för kriget för utländska pengar. De har lånat miljarder och lovat att *ärligen* betala *hundredratus miljoner* i räntor och pressa ut denna *tribut* av de ryska arbetarna och de ryska bönderna.

För det tredje är Gutjkov-Miljukov & Co *bundna* till Storbritannien, Frankrike, Italien, Japan och andra grupper av kapitalistiska rövare genom direkta *fördrag* om rövarsyftena med detta krig. Dessa *fördrag* ingicks redan av tsar *Nikolaus II*. Gutjkov-Miljukov & Co utnyttjade arbetarnas kamp mot tsarmonarkin för att ta makten, *men de fördrag*, som ingicks av tsaren, *har de bekräftat*.

Detta gjorde hela Gutjkov-Miljukovregeringen i ett manifest, som Petersburgs telegrambyrå spred till utlandet den 7 (20) mars: "Regeringen [Gutjkovs och Miljukovs regering] kommer att troget efterleva alla fördrag, som förenar oss med andra makter", heter det i detta manifest. Miljukov, den nye utrikesministern, förklarade *detsamma* i sitt telegram

av den 5 (18) mars 1917 till Rysslands alla representanter i utlandet.

Alla dessa fördrag är *hemliga* och Miljukov & Co vill inte offentliggöra dem av två orsaker: 1) de fruktar folket, som är emot rövarkriget; 2) de är bundna av det brittisk-franska kapitalet, som fordrar att fördragen skall förbli hemliga. Men var och en, som läser tidningar och sätter sig in i saken, vet att det i dessa fördrag talas om Japans plundring av Kina, Rysslands av Persien, Armenien, Turkiet (i synnerhet Konstantinopel) och Galizien, Italiens av Albanien, Frankrikes och Storbritanniens av Turkiet och de tyska kolonierna o.s.v.

Så ligger saker och ting till.

Att föreslå Gutjkov-Miljukovs regering att snarast sluta en hederlig, demokratisk fred mellan goda grannar är därför detsamma som om en god präst på landsbygden föreslog godsägare och köpmän att leva "som gud vill", älska sin nästa och vända den högra kinden till när man blir slagen på den vänstra. Godsägarna och köpmännen lyssnar till predikningarna, fortsätter att förtrycka och plundra folket och är entusiastiska över hur väl prästen förstår att trösta och lugna "musjikerna".

Exakt samma roll - oavsett om de inser det eller ej - spelar alla de, som under det nuvarande, imperialistiska kriget riktar fromma fredsap-peller till de borgerliga regeringarna. De borgerliga regeringarna antingen vägrar överhuvudtaget att lyssna till och förbjuder dem rentav eller tillåter att de blir framförda och försäkrar vitt och brett, att de bara för krig för att den "rättvisaste" fred snarast skall ingås och att bara fienden är skyldig. Att tala om fred till *borgerliga* regeringar är i praktiken *bedrägeri mot folket*.

Kapitalistgrupperna, som har dränkt jorden i blod för att dela upp territorier, marknader och koncessioner, *kan inte* sluta en "hedersam" fred. De kan bara sluta en *skändlig* fred, en fred *om delning av det rövade bytet, om delning av Turkiet och kolonierna*.

Men Gutjkov-Miljukovs regering är dessutom överhuvudtaget mot fred i nuvarande ögonblick, ty nu skulle den av "bytet" "bara" få Armenien och en del av Galizien, medan den också vill ha Konstantinopel och från tyskarna ta tillbaka Polen, som alltid har varit omänskligt och skamlöst förtryckt av tsarismen. Gutjkov-Miljukovs regering är vidare egentligen endast en betjänt åt det brittisk-franska kapitalet, som vill behålla de från Tyskland rövade kolonierna och *därutöver* tvinga Tyskland att lämna tillbaka Belgien och en del av Frankrike. Det brittisk-franska

kapitalet hjälpte gutjkoviterna och miljukoviterna att avlägsna Nikolaus II för att de skulle hjälpa det att "besegra" Tyskland.

Vad skall då göras?

För att uppnå fred (och för att dessutom uppnå en verkligt demokratisk, en verkligt hedersam fred) krävs, att statsmakten skall tillhöra *arbetarna och de fattigaste bönderna*, inte godsägarna och kapitalisterna. Godsägarna och kapitalisterna utgör en obetydlig minoritet av befolkningen; kapitalisterna gör som bekant fantastiska pengar på kriget.

Arbetarna och de fattigaste bönderna utgör den *väldiga* majoriteten av befolkningen. De berikar sig inte på kriget utan utsätts för ruin och svält. De är inte bundna vare sig genom kapital eller fördrag mellan kapitalisternas rövargrupper; de kan göra slut på kriget och önskar uppriktigt detta.

Om statsmakten i Ryssland tillhörde arbetar-, soldat- och bondedeputerades *sovjet* skulle dessa sovjet och en av dem vald allrysk *sovjet* sannolikt samtycka till att genomföra det fredsprogram, som vårt parti (Rysslands socialdemokratiska arbetarparti) skisserade redan den 13 oktober 1915 i nr 47 av sitt centralorgan Sotsial-Demokrat (som då utgavs i Genève på grund av den stränga tsarcensuren).

Detta program skulle sannolikt se ut på följande sätt:

1) Arbetar-, soldat- och bondedeputerades allryska sovjet (eller Petrogradsovjeten temporärt i dess ställe) skulle genast förklara, att den *inte* är bunden av *några* fördrag, ingångna *vare sig* av tsarmonarkin *eller* av de borgerliga regeringarna.

2) Den skulle genast publicera *alla* dessa fördrag för att utlämna tsarmonarkins och *samtliga* borgerliga regeringars rövarmål åt offentlig vanära.

3) Den skulle omedelbart och öppet föreslå *alla* krigförande makter att *omedelbart* ingå *vapenstillestånd*.

4) Den skulle omedelbart för hela folket kungöra våra, arbetarnas och böndernas, *fredsvillkor*:

befrielse av *alla* kolonier;

befrielse av alla beroende, förtryckta och icke likställda folk.

5) Den skulle förklara, att den inte väntar något gott av de borgerliga regeringarna och föreslår alla länders arbetare att störta dem och överföra hela statsmakten till arbetardeputerades sovjet.

6) Den skulle förklara, att *herrar kapitalister* själva kan betala de mil-

jardskulder, som de borgerliga regeringarna ådragit sig för att föra detta brottsliga rövarkrig och att arbetarna och bönderna *inte erkänner* dessa skulder. Att betala ränta på dessa lån innebär att i många år betala tribut åt kapitalisterna för att de godhetsfullt tillåtit arbetarna att döda varandra så att kapitalisterna kunde dela bytet.

Arbetare och bönder!, skulle arbetardeputerades sovjet säga, är ni viliga att betala *hundratals miljoner rubel årligen* till kapitalisterna som belöning för ett krig, vilket förts för att dela upp de afrikanska kolonierna, Turkiet o.s.v.?

För *dessa* fredsvillkor skulle arbetardeputerades sovjet enligt min uppfattning samtycka till att *föra krig* mot *varje* borgerlig regering och mot *alla* borgerliga regeringar i världen, därför att detta skulle bli ett verkligt rättvist krig, därför att alla arbetare och arbetande människor i alla länder *skulle bidra till framgång för det*.

Den tyske arbetaren ser nu, att den krigiska monarkin i Ryssland ersätts av en krigisk republik, en republik för kapitalisterna, som vill fortsätta det imperialistiska kriget och som bekräftar tsarmonarkins rövarfördrag.

Döm själva: kan den tyske arbetaren sätta sin lit till en *sådan* republik?

Döm själva: kan kriget fortsätta, kan kapitalisternas herravälde bestå på jorden, om det ryska folket, som stötts och fortfarande stöds av de levande minnena från 1905 års stora revolution, vinner fullständig frihet och överför hela statsmakten till arbetar- och bondedeputerades sovjet?

Brev 5. Uppgifterna vid uppbyggandet av en revolutionär proletär stat

I de föregående breven skisserades de omedelbara uppgifterna för det revolutionära proletariatet i Ryssland på följande sätt: (1) att finna den säkraste vägen till revolutionens nästa etapp eller till den andra revolutionen, som (2) måste föra över statsmakten från godsägarnas och kapitalisternas (gutjkoviternas, lvoviternas, miljukoviternas och kerenskijiternas) regering till arbetarnas och de fattigaste böndernas regering. (3) Den sistnämnda regeringen måste organiseras med arbetar- och bondedeputerades sovjeter som modell, nämligen (4) den måste krossa och helt eliminera det gamla och i alla borgerliga stater förekommande statsmaskineriet, armén, polisen, byråkratin (ämbetsmannakåren) genom att ersätta detta maskineri (5) inte bara med en massorganisation utan

med en allmän organisation av hela det beväpnade folket. (6) *Endast* en sådan regering, "sådan" till sin klassammansättning ("proletariatets och böndernas revolutionärt demokratiska diktatur") och till sina styrelseorgan ("proletär milis") *blir kapabel* att framgångsrikt lösa den utomordentligt svåra och obetingat brådskande, allra viktigaste uppgiften, nämligen att uppnå *fred*, och dessutom inte en imperialistisk fred, inte en uppörelse mellan imperialistiska makter om en uppdelning av det av kapitalisterna och deras regeringar rövade bytet, utan en verkligt varaktig och demokratisk fred, som inte kan uppnås utan en proletär revolution i en rad länder. (7) I Ryssland kan proletariatet segra inom den närmaste framtiden *endast* om arbetarna från segerns första steg får stöd av den väldiga majoriteten av bönderna i deras kamp för konfiskation av all godsägarjord (och för nationalisering av all jord, om vi antar att de "104:s" agrarprogram fortfarande i huvudsak är *böndernas* agrarprogram). (8) I samband med en sådan bonderevolution och på dess grundval kan och måste proletariatet i förbund med den *fattigaste* delen av bönderna vidta ytterligare åtgärder för att *kontrollera* framställningen och fördelningen av de viktigaste produkterna, för att införa "allmän arbetsplikt" o.s.v. Dessa åtgärder är absolut ofrånkomligen dikterade av de förhållanden, som skapats av kriget och som i många avseenden rentav kommer att bli ännu mer akuta under efterkrigstiden; i sin helhet och i sin utveckling kommer dessa åtgärder att bli en *övergång till socialism*, som i Ryssland inte kan genomföras direkt, med en gång, utan övergångsåtgärder men som är genomförbar och akut nödvändig som resultat av sådana övergångsåtgärder. (9) I detta sammanhang uppstår med tvingande nödvändighet uppgiften att omedelbart *på landsbygden* organisera speciella arbetardeputeradessovjeter, d.v.s. sovjeter bestående av *lönearbetare* inom jordbruket och *skilda* från de övriga bondedeputeradessovjeterna.

Detta är i korthet det av oss skisserade programmet, baserat på en uppskattning av klasskrafterna i den ryska revolutionen och världsrevolutionen samt erfarenheterna från 1871 och 1905.

Låt oss nu försöka ge en allmän överblick över detta program i dess helhet och i förbigående uppehålla oss vid hur detta ämne tas upp av Karl Kautsky, den störste teoretikern i "Andra" internationalen (1889-1914) och den mest kände representanten för "centrum"-riktningen, "träsk"-riktningen, som nu kan observeras i alla länder och som vacklar mellan socialchauvinisterna och de revolutionära internationalisterna.

Kautsky tog upp detta ämne i sin Die Neue Zeit av den 6 april 1917 (nya stilen) i en artikel som rubricerats Den ryska revolutionens utsikter.

“Först och främst måste vi”, skriver Kautsky, “göra klart för oss vilka uppgifter den revolutionära proletära regimen (statssystemet) står inför.”

“Två saker är”, fortsätter författaren, “bjudande nödvändiga för proletariatet: demokrati och socialism.”

Tyvärr framlägger Kautsky denna absolut obestridliga tes i en övermåttan allmän form, så att den egentligen inte säger någonting och inte förklarar någonting. Miljukov och Kerenskij, som tillhör en borgerlig och imperialistisk regering, skulle gärna skriva under denna allmänna tes, den ene dess första del och den andre dess andra ...[3]

Noter:

[1] På landsbygden kommer det nu att utvecklas en kamp om småbönderna och delvis medelbönderna. Med stöd av de välbärgade bönderna kommer godsägarna att försöka få dem att underordna sig bourgeoisin. Med stöd av landsbygdens lönarbetare och fattiga måste vi försöka få dem att ingå ett nära förbund med stadsproletariatet.

[2] I något av de följande breven eller i en särskild artikel skall jag i detalj ta upp denna analys, som bl.a. gjorts i Marx' Inbördeskriget i Frankrike (på svenska Pariskommunen - Red), i Engels' förord till den 3:e upplagan av detta verk, i brev från Marx av den 12 april 1871 och från Engels av den 18-28 mars 1875. Jag skall också ta upp den fullständiga förvanskning av marxismen som Kautsky gjorde sig skyldig till i sin polemik mot Pannekoek 1912 i frågan om den så kallade förintelsen av staten.”

[3] Här slutar manuskriptet. - Red.

Om proletariatets uppgifter i den nuvarande revolutionen (“aprilteserna”) 1917

Då jag anlände till Petrograd först den 3 april på natten, kunde jag på mötet den 4 april naturligtvis hålla mitt tal om det revolutionära proletariatets uppgifter endast å egna vägnar och med reservation för att jag var otillräckligt förberedd.

Det enda jag kunde göra för att göra saken lättare för mig själv - och för *ärliga* opponenter - var att utarbeta *skriftligt formulerade* teser. Jag läste upp dem och överlämnade texten till kamrat Tsereteli. Jag läste dem mycket långsamt och *två gånger*: först på bolsjevikernas möte och sedan på bolsjevikernas och mensjevikernas gemensamma möte.

Jag publicerar dessa personliga teser, försedda endast med helt korta förklarande anmärkningar, vilka var betydligt utförligare i talet.

Teser

1. I vår inställning till kriget, som från Rysslands sida också under den nya regeringen Lvov & Co på grund av denna regerings kapitalistiska karaktär ovillkorligen förblir ett imperialistiskt rövarkrig, är även den

minsta eftergift åt "den revolutionära försvarsvänligheten" otillåtlig.

Det medvetna proletariatet kan ge sitt samtycke till ett revolutionärt krig, som verkligen rättfärdigar revolutionär försvarsvänlighet, endast under följande förutsättningar: a) makten övergår i händerna på proletariatet och de till det anslutna fattigaste bondeskikten; b) alla annexioner ges inte upp bara i ord utan också i handling; c) en komplett brytning sker i praktiken med alla kapitalintressen.

Med hänsyn till att breda skikt av den revolutionära försvarsvänlighetens förespråkare bland massorna utan tvivel menar väl och erkänner kriget endast av nödvång men inte för erövringarnas skull, och med hänsyn till att de är vilseförda av bourgeoisin, måste man särskilt grundligt, ihärdigt och tålmodigt upplysa dem om deras fel, upplysa dem om det oupplösliga sambandet mellan kapitalet och det imperialistiska kriget samt bevisa att utan att kapitalet störtas är det *omöjligt* att göra slut på kriget genom en verkligt demokratisk fred och inte en våldsfred.

Den bredaste propaganda för denna uppfattning måste organiseras bland frontrupperna.

Förbrödning.

2. Det säregna i det nuvarande läget i Ryssland är *övergången* från revolutionens första etapp, som på grund av proletariatets otillräckliga medvetenhet och organisation förde bourgeoisin till makten, *till* dess *andra* etapp, som måste lägga makten i händerna på proletariatet och de fattigaste bondeskikten.

Denna övergång karakteriseras dels av en maximal legalitet (Ryssland är *nu* det friaste landet i världen av alla krigförande länder), dels av att massorna inte utsätts för övervåld och slutligen av att massorna intar en omedvetet godtrogen hållning till kapitalisternas regering, dessa kapitalister som är fredens och socialismens värsta fiender.

Denna säregenhet kräver av oss förmåga att anpassa oss till de *speciella* betingelserna för partiarbetet bland de enastående breda proletärmassor, som just har vaknat till politiskt liv.

3. Inget stöd åt den provisoriska regeringen. Hela falskheten i alla dess löften, särskilt ifråga om att avstå från annexioner, måste klarläggas. Avslöjande i stället för det otillåtliga, illusoriska "kravet" på att *denna* regering, kapitalisternas regering, skall *upphöra* att vara imperialistisk.

4. Erkännande av det faktum, att vårt parti i de flesta arbetardeputerades sovjeter befinner sig i minoritet, och tills vidare i svag mi-

noritet, gentemot det *block*, som bildas av *alla* småborgerliga opportunistiska element - från folksocialisterna och socialistrevolutionärerna till organisationskommittén (Tjcheidze, Tsereteli o.a.), Steklov etc., etc. - vilka gett vika för bourgeoisins inflytande och överfört det på proletariatet.

Klargörande för massorna, att arbetardeputerades sovjeter är *den enda möjliga* formen för en revolutionär regering och att vår uppgift därför, så länge *denna* regering underordnar sig bourgeoisins inflytande, endast kan bestå i att tålmodigt, systematiskt, ihärdigt och med särskild anpassning till massornas praktiska behov *klargöra* felet i deras taktik.

Så länge vi befinner oss i minoritet arbetar vi med att kritisera och klargöra felet, samtidigt som vi propagerar nödvändigheten av att hela statsmakten skall övergå till arbetardeputerades sovjeter så att massorna skall kunna övervinna sina fel genom erfarenheter.

5. Inte en parlamentarisk republik - att återgå till den från arbetardeputerades sovjeter skulle vara ett steg tillbaka - utan en republik av arbetar-, lantarbetar- och bondedeputerades sovjeter i hela landet, nedifrån och upp.

Avskaffande av polisen, armén och ämbetsmannakåren.[1]

Alla ämbetsmän, som skall väljas och när som helst kunna ersättas, erhåller en lön, som inte överstiger en kvalificerad arbetares genomsnittslön.

6. I agrarprogrammet överförs tyngdpunkten till lantarbetar. deputerades sovjeter.

All godsägarjord konfiskeras.

All jord i landet nationaliseras; föfoganderätten över jorden tillkommer de lokala lantarbetar- och bondedeputerades sovjeter. Särskilda sovjeter bildas av deputerade från de fattigaste bönderna. Alla storgods (som omfattar omkring 100 och upp till 300 desiatiner med hänsynstagande till lokala och andra omständigheter och enligt de lokala myndigheternas fastställande) ombildas till mönsterjordbruk under kontroll av lantarbetardeputerade och för samhällets räkning.

7. Alla banker i landet sammanförs omedelbart till en nationalbank, som underställs kontroll av arbetardeputerades sovjeter.

8. Det är inte vår *omedelbara* uppgift att "införa" socialism utan endast att ofördröjligen ställa den samhälleliga produktionen och produkternas fördelning under kontroll av arbetardeputerades sovjeter.

9. Uppgifter för partiet:

- a) omedelbar partikongress;
- b) ändring av partiets program, framför allt:
  - 1) om imperialismen och det imperialistiska kriget;
  - 2) om förhållandet till staten och vårt krav på en "kommunstat"[2],
  - 3) korrigerande av det föråldrade minimiprogrammet
- c) ändring av partiets namn.[3]

10. Förnyande av internationalen.

Initiativ till att skapa en revolutionär international, en international mot socialchauvinisterna och mot "centrum"[4]

För att läsaren skall förstå, varför jag såg mig tvungen att som ett sällsynt undantag, särskilt framhålla "fallet" med ärliga opponenter, ber jag honom att jämföra ovanstående teser och följande invändning av herr Goldenberg: Lenin har "rest inbördeskrigets fana mitt i den revolutionära demokratin" (citerat i hr Plechanovs Jedinstvo nr 5).

En pärla, inte sant?

Jag skriver, läser, tuggar om: "Med hänsyn till att *breda* skikt av den revolutionära försvarsvänlighetens förespråkare bland *massorna* utan tvivel menar väl ... med hänsyn till att de vilseförda av bourgeoisin, måste man *särskilt* grundligt, ihärdigt och *tålmodigt* upplysa dem om deras fel ..."

Men herrarna från bourgeoisin, som kallar sig socialdemokrater och som *varken* hör till de *breda* skikten eller till försvarsvänlighetens förespråkare bland *massorna*, har panna att återge mina åsikter och utlägga dem på följande sätt: "rest [!] inbördeskrigets [om inbördeskrig finns inte ett ord i teserna och sades inte ett ord i talet!] fana [!] mitt i [!] den revolutionära demokratin ..."

Vad är detta? På vad sätt skiljer sig detta från pogromagitation, från Russkaja Volja?

Jag skriver, läser och tuggar om: "... arbetardeputerades sovjeterna är den *enda möjliga* formen för en revolutionär regering och att vår uppgift därför ... endast kan bestå i att *tålmodigt*, systematiskt, 'ihärdigt och med särskild anpassning till massornas praktiska behov *klargöra* felet i deras taktik ..."

Men opponenter av ett visst slag utlägger mina åsikter som en uppmaning till "inbördeskrig mitt i den revolutionära demokratin"!!

Jag angrep den provisoriska regeringen för att den *inte* fastställt vare sig en snar eller överhuvudtaget någon tidpunkt för inkallandet av konstituerande församlingen utan slingrade sig undan med löften. Jag bevisade att *utan* arbetar- och soldatdeputerades sovjeterna är konstituerande församlingens inkallande inte tryggt och dess framgång inte möjlig.

Man tillskriver mig åsikten att jag är emot snarast möjliga inkallande av konstituerande församlingen!!!

Jag skulle kalla detta uttalande "i feberyrsel", om inte årtionden av politisk kamp hade lärt mig att betrakta ärlighet från opponenter som ett sällsynt undantag.

Hr Plechanov betecknade i sin tidning mitt anförande som ett tal "i feberyrsel". Mycket bra, herr Plechanov! Men se bara, hur klumpig, oskicklig och tafatt ni är i er polemik. Om jag talade två timmar i feberyrsel, hur kunde då hundratals åhörare uthärda "feberfantasierna"? Vidare: varför ägnar er tidning en hel spalt åt att redogöra för "feberfantasierna"? Ni är inkonsekvent, synnerligen inkonsekvent.

Det är naturligtvis mycket lättare att skrika, skälla och beskärma sig än att försöka tala om, försöka klargöra, erinra sig, *hur* Marx och Engels 1871, 1872 och 1875 bedömde erfarenheterna från Pariskommunen och deras uttalanden om vad för en stat proletariatet behöver.

F.d. marxisten hr Plechanov har tydligen ingen lust att erinra sig marxismen.

Jag citerade Rosa Luxemburgs ord, då hon den 4 augusti 1914 kallade den tyska socialdemokratin "ett stinkande lik". Men herrarna Plechanov, Goldenberg & Co känner sig "förolämpade" ... På vems vägnar? På de tyska chauvinisternas vägnar, för att de kallats chauvinister!

De arma ryska socialchauvinisterna, socialister i ord, chauvinister i handling, vet varken ut eller in.

Noter:

[1] Dvs den stående armén ersätts med allmän folkbeväpning.

[2] Dvs en stat efter Pariskommunens förebild

[3] I stället för "socialdemokrati", i vars officiella ledare i hela värld har förrätt socialismen och gått över till bourgeoisin ("försvarsvännerna och de vacklande "kautskyanerna") måste vi kalla oss kommunistiska partiet.

[4] Som "centrum" betecknas inom den internationella socialdemokratin den riktning, som vacklar mellan chauvinisterna (= "försvarsvännerna") och internationalisterna, nämligen Kautsky & Co i Tyskland, Longuet & Co i Frankrike, Tjcheidze & Co i Ryssland, Turati & Co Italien, MacDonald & Co i England osv

Marxism och uppror 1917

Brev till RSDAP(b):s centralkommitté

En av de härskande "socialistiska" partiernas illvilligaste och förmodligen mest spridda förvanskningar av marxismen är den opportunistiska lögnen, att förberedelser till uppror och överhuvudtaget behandlingen av upproret som en konst är "blanquism".

Opportunismens ledare, Bernstein, har redan vunnit sorglig ryktbarhet genom att beskylla marxismen för blanquism, och de nuvarande opportunisterna förnyar och "berikar" egentligen inte ett jota Bernsteins magra "idéer" med sina skrån om blanquism.

Att beskylla marxisterna för blanquism därför att de behandlar upproret som en konst! Kan det finnas en mer flagrant förvanskning av sanningen, när ingen enda marxist kommer att förneka, att just Marx på det mest bestämda, exakta och ovedersägliga sätt uttalade sig härom, just kallade upproret en konst och förklarade att man måste förhålla sig till upproret som till en *konst*, att man måste *tillkämpa* sig den första framgången och gå från framgång till framgång utan att avbryta *offensiven* mot fienden, att man måste utnyttja hans förvirring etc., etc.

För att bli framgångsrikt får upproret inte stödja sig på en sammansvärjning, inte på ett parti, utan på den avancerade klassen. Detta för

det första. Upproret måste stödja sig på *folkets revolutionära uppsving*. Detta för det andra. Upproret måste stödja sig på en sådan *vändpunkt* i den framväxande revolutionens historia, då folkets avancerade led ådagalägger den största aktivitet, då den starkaste vacklan framträder inom fiendens led och bland *revolutionens svaga, halvhjärtade och obeslutsamma vänner*. Detta för det tredje. Det är just dessa tre förutsättningar för frågeställningen om upproret som skiljer *marxismen från blanquismen*.

Men om dessa förutsättningar föreligger, så är vägran att förhålla sig till upproret som *till en konst* ett förräderi mot marxismen och ett förräderi mot revolutionen.

För att bevisa varför just innevarande tidpunkt bör anses som en sådan tidpunkt, då partiet är *förpliktat* att inse att *upproret* ställts på dagordningen av de objektiva händelsernas gång och att upproret måste behandlas som en konst - för att bevisa detta, är det nog bäst att använda den jämförande metoden och jämföra den 3 och 4 juli med septemberdagarna.

Den 3 och 4 juli kunde man utan att försynda sig mot sanningen ställa frågan så: det vore riktigare att överta makten, ty annars kommer fienderna lika fullt att anklaga oss för uppror och att skoningslöst behandla oss som upprorsmän. Men därav kunde man inte dra en slutsats till förmån för ett maktövertagande då, ty de objektiva förutsättningarna för ett segerrikt uppror förelåg inte.

1) Vi hade ännu inte den klass, som är revolutionens förtrupp, på vår sida.

Vi hade ännu inte majoritet bland arbetarna och soldaterna i huvudstäderna. Nu har vi majoritet i båda sovjeterna. Den är *uteslutande* ett resultat av juli- och augustihändelsernas historia, av erfarenheterna från "räfsten" med bolsjevikerna och av kornilovrevoltens erfarenheter.

2) Vid den tiden fanns inget revolutionärt uppsving bland hela folket. Nu, efter kornilovrevolten, finns det. Det bevisas av landsorten och av att sovjeterna tagit makten på många ställen.

3) Det förekom vid den tiden ingen vacklan i betydande allmänpolitisk omfattning bland våra fiender och bland den obeslutsamma småbourgeoisin. Nu finns en kolossal *vacklan*: vår huvudfiende, imperialismen - den allierade och världsimperialismen, ty de "allierade" står i spetsen för världsimperialismen, *har börjat vackla* mellan krig till segerrikt slut och en separatfred mot Ryssland. Våra småborgerliga demokrater, som klart mist majoriteten bland folket, har börjat vackla oerhört och avstått från

blocket, d.v.s. koalitionen, med kadeterna.

4) Ett uppror den 3 och 4 juli skulle därför ha varit ett fel: vi hade varken fysiskt eller politiskt kunnat behålla makten. Fysiskt hade vi inte kunnat göra det, fastän Petrograd tidvis var i våra händer, ty våra arbetare och soldater skulle då inte ha varit beredda att *kämpa och dö* för herraväldet över Petrograd: ännu fattades ett sådant "raseri", ett sådant sjudande hat *både mot* Kerenskij och *mot* Tsereteli-Tjernov och deras anhang, vårt folk var ännu inte stålsatt genom erfarenheterna från de förföljelser mot bolsjevikerna, som socialistrevolutionärerna och mensjevikerna deltog i.

Politiskt hade vi inte kunnat behålla makten den 3 och 4 juli, ty *före kornilovrevolten* kunde armén och landsorten ha gått mot Petrograd och skulle också ha gjort det. Nu är bilden en helt annan.

Majoriteten av *klassen*, revolutionens förtrupp, folkets förtrupp, som är i stånd att dra massorna med sig, står på vår sida.

Folkets *majoritet* är med oss, ty Tjernovs avgång är det långt ifrån enda men tydligaste, påtagligaste tecknet på att bönderna *inte kommer att få jord* av socialistrevolutionärernas block (och av socialistrevolutionärerna själva). Detta är den främsta orsaken till revolutionens folkliga karaktär.

Vi befinner oss i det fördelaktiga läget att vara ett parti som säkert vet sin väg, medan det råder oerhörd vacklan såväl inom *hela imperialismen* som inom mensjevikernas och socialistrevolutionärernas hela block.

Vår *seger* är *säker*, ty folket är redan helt nära förtvivlan, och vi visar hela folket den verkliga utvägen, då vi "under kornilovdagarna" visade hela folket betydelsen av vår ledning och sedan *föreslog* deltagarna i blocket en kompromiss som de *avvisade*, samtidigt som deras vacklan alltjämt fortsätter.

Det vore det största misstag att tro, att vårt kompromissförslag *ännu* inte förkastats, att den demokratiska konferensen ännu kan acceptera det. Kompromissförslaget ställdes av *partiet till partierna*; annorlunda kunde det inte ställas. *Partierna* förkastade det. Den demokratiska konferensen är endast en *konferens*, ingenting annat. En sak får inte glömmas: det revolutionära folkets *majoritet*, de fattiga och förbittrade bönderna, är inte representerade där. Det är en konferens av *folkets minoritet* - denna uppenbara sanning får inte glömmas. Det vore det största fel, den värsta parlamentariska kretinism[1], om vi betraktade den demokratiska konferensen som ett parlament, ty även om den proklamerade sig som revolutionens permanenta och suveräna parlament, så kan den *ingent-*

ing avgöra - avgörandet ligger *utanför den*, i Petrograds och Moskvas arbetarkvarter.

Alla objektiva förutsättningar för ett framgångsrikt uppror föreligger. Vi har de utomordentliga fördelarna av ett läge, då endast vår seger i upproret kommer att göra slut på den outhärdligaste saken i världen - den vacklan som har marterat folket; då endast vår *seger* i upproret ger bönderna jorden omedelbart, då endast vår *seger* i upproret *omintetgör* spelet med en separatfred mot revolutionen, omintetgör det genom att öppet föreslå en fullständigare, rättvisare och snabbare fred, en fred till *gagn* för revolutionen.

Slutligen *kan* endast vårt parti genom ett segerrikt uppror rädda Petrograd, ty om vårt fredsförslag avvisas och vi inte ens får ett vapenstillestånd, så kommer vi att bli "försvarsvänner", så kommer vi att ställa oss i *spetsen* för krigspartierna, vi skall bli det *mest "krigiska"* partiet och föra kriget verkligt revolutionärt. Vi skall ta allt bröd och *alla* stövlar från kapitalisterna. Vi skall lämna brödkanterna åt dem och klä dem i bastskor. Allt bröd och alla skodon skall vi skicka till fronten.

Och då skall vi försvara Petrograd.

De materiella såväl som de moraliska resurserna för ett verkligt revolutionärt krig är fortfarande ofantligt stora i Ryssland, chanserna är 100 mot en för att tyskarna åtminstone kommer att bevilja oss vapenvila. Och att få vapenvila nu - redan det betyder att besegra *hela världen*.

* * *

Efter att vi har insett att ett uppror av arbetarna i Petrograd och Moskva är absolut nödvändigt för att rädda revolutionen och för att rädda Ryssland från "separat" uppdelning mellan de båda koalitionernas imperialister, måste vi för det första anpassa vår politiska taktik på konferensen till det framväxande upprorets förhållanden; för det andra måste vi bevisa att vi inte endast i ord erkänner Marx' idéer om nödvändigheten att behandla upproret som en konst.

På konferensen måste vi omedelbart svetsa samman bolsjevikernas grupp, utan att jaga efter en hög medlemsiffra och utan att frukta för att lämna de vacklande kvar i de vacklandes skara: *där* är de till större nytta för revolutionens sak än i de beslutsamma ochhängivna kämparnas skara.

Vi måste avfatta en kort deklARATION av bolsjevikerna, i vilken vi på det

skarpaste betonar, att långa tal och "tal" överhuvudtaget är olämpliga, att omedelbar handling är nödvändig för att rädda revolutionen, att det är absolut nödvändigt att helt bryta med bourgeoisin och att hela den nuvarande regeringen måste avsättas, att man måste bryta fullständigt med de brittisk-franska imperialisterna, som förbereder Rysslands "separata" uppdelning och att all makt genast måste övergå till *den revolutionära demokratin med det revolutionära proletariatet i spetsen*.

Vår deklaration måste ytterst kort och skarpt formulera denna slutsats i samband med programutkastet: fred åt folken, jord åt bönderna, konfiskation av de skandalösa profiterna och stävande av kapitalisternas skandalösa skadegörelse i produktionen.

Ju kortare och skarpere deklarationen blir, desto bättre. Man måste bara i den klart påvisa ytterligare två mycket viktiga punkter: folket har plågats av vacklandet, folket är utpinat genom socialistrevolutionärernas och mensjevikernas obeslutsamhet; vi bryter slutgiltigt med dessa *partier*, ty de har förrätt revolutionen.

Och det andra: genom att omedelbart föreslå en fred utan annexioner, genom att omedelbart bryta med de allierade imperialisterna och med alla imperialister, så får vi genast antingen vapenstillestånd eller också går hela det revolutionära proletariatet över till fosterlandsförsvarets ståndpunkt, och den revolutionära demokratin skall under dess ledning föra ett verkligt rättvist, verkligt revolutionärt krig.

Sedan vi läst upp denna deklaration och uppmanat till att *fatta beslut* och inte prata, att *handla* och inte skriva resolutioner, måste vi *skicka* ut hela vår grupp till *fabrikerna* och *kasernerna*: där är dess plats, där finns livets nerv, där finns källan till revolutionens räddning, där finns den demokratiska konferensens drivkraft.

Där måste vi klarlägga vårt program i glödande, lidelsefulla tal och ställa frågan så: antingen *fullständigt* godkännande av programmet från konferensens sida eller uppror. Någon medelväg finns inte. Att vänta är omöjligt. Revolutionen går under.

Om vi ställer frågan så och koncentrerar hela vår grupp till fabrikerna och kasernerna, *blir vi i stånd att bestämma rätta ögonblicket för upprorets början*.

Men för att behandla upproret på marxistiskt sätt, d.v.s. som en konst, måste vi samtidigt, utan att förlora en minut, organisera en stab för upprorstrupperna, fördela styrkorna, placera pålitliga regementen

på de viktigaste punkterna, omringa Alexandrateatern[2], besätta Peter-Paulsfästningen[3], häkta generalstaben och regeringen samt mot officersaspiranterna och den vilda divisionen skicka sådana trupper, som är beredda att offra livet hellre än att låta fienden tränga in i stadens centra; vi måste mobilisera de väpnade arbetarna, kalla dem till den sista förbittrade striden; vi måste besätta telegraf- och telefonnätet, placera vår upprorsstab vid den centrala telefonstationen och sätta alla fabriker, alla regementen, alla punkter där väpnad kamp pågår o.s.v. i telefonförbindelse med den.

Allt detta är naturligtvis endast sagt som exempel, endast för att illustrera att man i nuvarande ögonblick inte kan förbli marxismen, förbli revolutionen trogen, *om man inte behandlar upproret som en konst*.

Noter:

[1] Uttrycket parlamentarisk kretinism använde Lenin mot opportunisterna, som ansåg att det parlamentariska systemet är allsmäktigt och att parlamentarisk verksamhet under alla förhållanden är den enda formen för politisk kamp.

[2] I Alexandrateatern i Petrograd sammanträdde den demokratiska konferensen.

[3] I Peter-Paulsfästningen i S:t Petersburg (Petrograd) inspärrades under tsarismen politiska fångar. Fästningen hade en väldig arsenal och var en viktig strategisk punkt i Petrograd. (Här har den vedertagna svenska benämningen använts, trots att den är felaktig. Namnet borde egentligen vara Petrus-Paulusfästningen, eftersom fästningen var uppkallad efter apostlarna Petrus och Paulus, - Ö.a.)

Krisen har mognat 1917

I

Slutet av september innebar utan tvivel en stor vändpunkt i den ryska revolutionens och av allt att döma även i världsrevolutionens historia.

Den världsomspännande arbetarrevolutionen började med framträdanden av enskilda personer, vilka med självupppoffrande mod representerade allt ärligt, som fanns kvar efter den förruttnade officiella "socialismen", som i verkligheten är socialchauvinism. Liebknecht i Tyskland, Adler i Österrike, MacLean i Storbritannien - det är de mest kända namnen på dessa enstaka hjältar, som påtog sig den svåra rollen att vara världsrevolutionens förelöpare.

Den andra etappen i den historiska förberedelsen av denna revolution var den omfattande jäsning bland massorna, som tog sig uttryck såväl i de officiella partiernas sprängning som i illegala publikationer och gatudemonstrationer. Protesten mot kriget blev allt starkare, allt fler blev offer för regeringsföljelser. I de länder, som berömde sig av laglighet och t.o.m. av sin frihet, - Tyskland, Frankrike, Italien, Storbritannien - började fångelserna fyllas med tiotals och hundratals internationalister,

krigsmotståndare och anhängare av en arbetarrevolution.

Den tredje etappen, som kan kallas revolutionens tröskel, har nu inträtt. Masshaktningar av partiledarna i det fria Italien och särskilt de första *militärupproren* i Tyskland[1] utgör otvivelaktigt tecken på en stor vändpunkt, tecken på att vi står *på tröskeln till en revolution i världsmåttstock*.

Otvivelaktigt har det även tidigare i Tyskland förekommit enskilda fall av myterier bland trupperna, men dessa fall var så obetydliga, så splittrade, så svaga att det gick att sudda över och förtiga dem - och det var det viktigaste för att hindra *massorna att smittas* av myteriaktionerna. Till sist mognade även i flottan en sådan rörelse, som *inte* längre kunde suddas över och förtigas trots den tyska militära tukthusregimens alla sorgfälligt utarbetade och med otroligt pedanteri tillämpade stränga åtgärder.

Det kan inte betvivlas - vi står på tröskeln till en proletär världsrevolution. Och eftersom vi ryska bolsjeviker är de enda bland alla proletära internationalister i alla länder, som åtnjuter en relativt vidsträckt frihet, har ett legalt parti och ett par dussin tidningar, som har arbetar- och soldatdeputerades sovjeter i huvudstäderna och *majoriteten* av folkmassorna under innevarande revolutionära tid på vår sida, så kan och måste man i sanning på oss tillämpa orden: den som mycket är givet, av honom skall ock mycket krävas.

II

I Ryssland har revolutionen otvivelaktigt kommit till en vändpunkt.

I detta bondeland, där det finns en revolutionär, republikansk regering, stödd av socialistrevolutionärernas och mensjevikernas partier, vilka ännu i går var förhärskande inom den småborgerliga demokratin, växer ett *bondeuppror* fram.

Det är otroligt, men det är ett faktum.

Detta faktum förvånar inte oss bolsjeviker. Vi har alltid sagt att den regering, som bildades genom den beryktade "koalitionen" med bourgeoisin, är en regering som *förråder* demokratismen och revolutionen, en *imperialistiska* slaktandets regering, en regering för att *skydda* kapitalisterna och godsägarna *mot* folket.

På grund av socialistrevolutionärernas och mensjevikernas bedrägeri blev kapitalisternas och godsägarnas regering kvar i Ryssland och den

finns fortfarande kvar under republiken, under revolutionen och vid sidan av sovjeterna. Det är den bittra och hotfulla verkligheten. Är det då, i betraktande av de oerhörda olyckor, som det imperialistiska krigets förhållande och dess följder vållar folket, förvånande att ett bondeuppror har börjat och sprider sig i Ryssland?

Är det förvånande att bolsjevikernas motståndare, det *officiella* socialistrevolutionära partiets ledare, samma parti, som hela tiden stött "koalitionen", samma parti, som ända till de senaste dagarna eller de senaste veckorna haft folkets majoritet på sin sida, samma parti, som fortsätter att klandra och förfölja de "nya" socialistrevolutionärerna, vilka blivit övertygade om att koalitionspolitiken är ett förräderi mot böndernas intressen - är det förvånande att dessa det officiella socialistrevolutionära partiets ledare i en redaktionell ledare i deras officiella organ *Delo Naroda*, den 29 september skriver följande:

"... Ända till innevarande stund har nästan ingenting gjorts för att tillintetgöra de slavförhållanden, som fortfarande härskar på landsbygden, särskilt i Centralryssland ... Lagen om reglerandet av jordförhållandena på landsbygden, som för länge sedan förelagts den provisoriska regeringen och t.o.m. genomgått det juridiska rådets skärmsel, har hopplöst blivit liggande i något kansli ... Har vi inte rätt, då vi påstår att vår republikanska regering ännu inte på långt när frigit sig från den tsaristiska administrationens gamla vanor, att Stolypins grepp ännu starkt ger sig till känna i de revolutionära ministrarnas metoder?"

Så skriver de officiella socialistrevolutionärerna! Man tänke sig bara: koalitionen anhängare är *tvungna* att erkänna att efter sju månaders revolution i ett bondeland "nästan ingenting gjorts för att tillintetgöra böndernas slaveri", godsägarnas förslavande av dem! Dessa socialistrevolutionärer är tvungna att kalla sin kollega Kerenskij och hela hans ministerband för *stolypinmän*.

Kan man finna ett värtaligare vittnesbörd ur våra motståndares läger, som inte endast bekräftar att koalitionen gjort fiasko, inte endast att de officiella socialistrevolutionärerna, som tolererar Kerenskij, blivit ett *folkfiientligt*, *bondefientligt* och *kontrarevolutionärt* parti, utan även att hela den ryska revolutionen har nått en vändpunkt.

Ett bondeuppror bryter ut i ett bondeland mot en regering bestående av socialistrevolutionären Kerenskij, mensjevikerna Nikitin och Gvozdev och andra ministrar, som representerar kapitalets och godsägarnas intressen! Upproret slås ned genom militära *åtgärder* av den republikanska

regeringen!

Kan man med sådana fakta för ögonen fortfarande vara en ärlig anhängare av proletariatet och på samma gång bestrida att krisen har mognat, att revolutionen genomgår en väldig vändpunkt och att regeringens seger över bondeupproret nu skulle bli revolutionens slutgiltiga begravning, kornilovrevoltens slutgiltiga triumf?

III

Det är självklart att om det kunde gå ända till ett bondeuppror i ett bondeland efter sju månaders demokratisk republik, så bevisar detta ovederlagligt revolutionens allmänt nationella krasch, att den genomgår en kris av oerhörd styrka och att de kontrarevolutionära krafterna har gått till *ytterlighet*.

Det är självklart. Med ett sådant faktum som bondeupproret för ögonen skulle alla övriga politiska symptom, även om de stod i motsättning till den mognande, allmänt nationella krisen, inte ha den allra minsta betydelse.

Men alla symptom visar tvärtom just på att den allmänt nationella krisen har mognat.

I Rysslands statliga angelägenheter har den nationella frågan näst efter agrarfrågan en speciellt stor betydelse för de småborgerliga befolkningsmassorna. Och vi ser att på den av herr Tsereteli & Co hopfyllade "demokratiska" konferensen den "nationella" kurian ligger på andra plats i fråga om radikalism: procentuellt i fråga om de röster, som avgavs *mot* koalitionen (40 av 55), ligger den "nationella" kurian endast efter fackföreningarna och *överträffar* den kuria som representerar arbetar- och soldatdeputerades sovjet. Kerenskij's regering, regeringen som undertrycker bondeupproret, drar bort de revolutionära trupperna från Finland för att stärka den reaktionära finländska bourgeoisin. I Ukraina förekommer allt oftare konflikter mellan å ena sidan ukrainarna i allmänhet och de ukrainska trupperna i synnerhet samt å andra sidan regeringen.

Låt oss vidare ta armén, som i krigstid spelar en utomordentligt stor roll i hela det statliga livet. Vi såg att trupperna i Finland och östersjöflottan helt *har brutit* med regeringen. Vi har officeren Dubasovs vittnesmål, han som inte är någon bolsjevik, men som talar i hela frontens namn och mera revolutionärt än alla bolsjevik förklarar att soldaterna inte

längre kommer att föra krig. Vi har regeringsrapporterna om att stämningen bland soldaterna är "nervös" och att det inte går att garantera "ordningen" (d.v.s. att dessa trupper kommer att delta i bondeupprorets kuvande). Slutligen har vi omröstningen i Moskva, där 14.000 soldater av 17.000 röstade för bolsjevikerna.

Omröstningen vid distriktsdumavalen i Moskva är överhuvudtaget ett av de mest slående symptomen på det djupgående omslaget i hela nationens stämning. Att Moskva är mera småborgerligt än Petrograd, det är allmänt känt. Att moskvaproletariatet har ojämförligt större förbindelser med landsbygden, större sympatier på landsbygden, står närmare stämningarna bland bönderna, det är ett ofta bekräftat och obestridligt faktum.

Och nu sjönk socialistrevolutionärernas och mensjevikernas röstetal i Moskva från 70 procent i juni till 18 procent. Det kan inte betvivlas att småbourgeoisin har vänt sig ifrån koalitionen, folket har vänt sig från den. Kadeternas röstetal steg från 17 procent till 30 procent, men de förblev i minoritet, en hopplös minoritet, ehuru det är uppenbart att "höger"-socialistrevolutionärerna och "höger"-mensjevikerna anslutit sig till dem. Och Russkije Vedomosti[2] skriver, att kadeternas *absoluta* röstetal sjunkit från 67.000 till 62.000. Endast bolsjevikernas röstetal steg - från 34.000 till 82.000. De fick 47 procent av hela röstetalet. Det finns inte skuggan av tvivel på att vi nu tillsammans med vänstersocialistrevolutionärerna har majoriteten i sovjeterna, i armén och i *landet*.

Till de symptom, som inte bara har en symptomatisk, utan också en högst reell betydelse, bör ytterligare hänföras det faktum, att järnvägsmännens och posttjänstemännens arméer, som har en gigantisk allmänekonomisk, allmänpolitisk och militär betydelse, fortfarande är i skarp konflikt med regeringen[3], vartill kommer att t.o.m. de mensjevikiska försvarsvännerna är missnöjda med "sin" minister Nikitin och att de officiella socialistrevolutionärerna kallar Kerenskij & Co för "stolypinmän". Är det inte klart att om detta mensjevikernas och socialistrevolutionärernas "stöd" åt regeringen har någon betydelse alls, så är den endast negativ?

IV

[...]

V

Ja, centrala exekutivkommitténs ledare följer en riktig taktik i försvaret av bourgeoisin och godsägarna. Och det finns inte det minsta tvivel om att ifall bolsjevikerna skulle låta sig fångas i den fälla, som författningssillusioner, "tro" på sovjetkongressen och på konstituerande församlingens inkallande, "inväntande" av sovjetkongressen o.s.v. utgör, så skulle sådana bolsjeviker bli *ömkliga förrädare* mot proletarietets sak.

De vore förrädare mot saken, ty genom sitt beteende skulle de förråda de tyska revolutionära arbetarna, som har börjat uppror i flottan. Under sådana förhållanden vore det ett *förräderi mot internationalismen*, ett förräderi mot den internationella socialistiska revolutionens sak "invänta" sovjetkongressen o.s.v.

Ty internationalism består inte i fraser, inte i solidaritetsuttalanden, inte i resolutioner, utan i *handling*.

Bolsjevikerna vore förrädare mot *bönderna*, ty om man tolererar att regeringen, som t.o.m. Delo Naroda jämför med stolypinmännen, slår ned bondeupproret, så innebär det att ödelägga hela revolutionen, *ödelägga* den för alltid och oåterkalleligen. Det skriks om anarki och om växande likgiltighet bland massorna: hur skulle massorna kunna vara annat än likgiltiga för valen, när bönderna har *drivits till uppror*, och den s.k. revolutionära demokratin tålmodigt fördrar att de slås ned av militär!!

Bolsjevikerna vore förrädare mot demokrati och frihet, ty att tolerera bondeupprorets kuvande i ett sådant ögonblick *innebär* att låta valen till konstituerande församlingen förfuskas *på precis samma sätt* som "demokratiska konferensen" och "förparlamentet"[4] förfuskades - ja, ännu värre, ännu grövre.

Krisen har mognat. Den ryska revolutionens hela framtid står på spel. Det bolsjevikiska partiets hela ära är ifrågasatt. Hela framtiden för den internationella arbetarrevolutionen för socialism står på spel.

Krisen har mognat ...

Den 29 september 1917

Ovanstående kan publiceras, men fortsättningen bör delas ut till

medlemmarna i *centralkommittén*, *Petrogradkommittén*, *Moskvakommittén* och *sovjeterna*.

VI

Vad bör göras? Man måste aussprechen was ist, "säga som det är", erkänna sanningen, att det i vår CK och bland partiledarna finns en strömning eller en mening, som är för att man bör invänta sovjetkongressen, som är *mot* ett omedelbart maktövertagande, mot ett omedelbart uppror. Denna strömning eller mening[5] måste *övertinnas*.

Annars skulle bolsjevikerna för evigt *hölja sig med skam* och *tillintetgöra* sig som parti.

Ty att missa ett sådant tillfälle och "invänta" sovjetkongressen är *fullständig idioti eller fullständigt förräderi*.

Ett fullständigt förräderi mot de tyska arbetarna. Vi kan ju inte vänta tills deras revolution *börjar*!! Då kommer också lieberdanarna[6] att vara anhängare av att den "stöds". Men stödet kan inte börja, så länge Kerenskij, Kisjkin & Co sitter vid makten.

Ett fullständigt förräderi mot bönderna. Att låta bondeupproret slås ned, ehuru vi har de båda *huvudstädernas* sovjet, det innebär att *förlora* och *göra sig förtjänt av att förlora* varje förtroende hos bönderna, det innebär att i böndernas ögon jämsställas med lieberdanarna och andra skurkar.

Att "invänta" sovjetkongressen är fullständig idioti, ty det innebär att förlora *veckor*, men nu är det veckor och t.o.m. dagar, som avgör *allt*. Det innebär att feigt *avstå från* att ta makten, ty den 1-2 november blir det omöjligt (både politiskt och tekniskt: kosacker kommer att mobiliseras till den enfaldigt "fastställda"[7] dagen för upproret).

Att "invänta" sovjetkongressen är idioti, ty **kongressen kommer inte att ge någonting**, *kan inte ge någonting!*

Den "moraliska" betydelsen? Märkvärdigt!! "Betydelsen" av resolutioner och samspråk med lieberdanarna, när vi vet att sovjeterna är för bönderna och att bondeupproret slås ned!! Härmed degraderar vi sovjeterna till erbarmliga sladdersällskap. Besegra först Kerenskij och inkalla sedan kongressen.

Upprorets seger är nu *säkerställd* för bolsjevikerna: 1) Vi kan[8] (ifall vi inte "inväntar" sovjetkongressen) slå till *plörligt* och från tre håll: från Petrograd, Moskva och östersjöflottan; 2) vi har paroller, som säkrar oss

stöd: ned med regeringen, som undertrycker böndernas uppror mot godsägarna!; 3) vi har majoriteten i *landet*; 4) mensjevikerna och socialistrevolutionärerna befinner sig i full upplösning; 5) vi har teknisk möjlighet att ta makten i Moskva (Moskva skulle rentav kunna börja för att överrumpla fienden); 6) vi har *tusentals* väpnade arbetare och soldater i Petrograd, vilka *på en gång* kan besätta Vinterpalatset, generalstaben, telefoncentralen och alla stora tryckerier; man kommer inte att kunna driva ut oss därifrån, och i *armén* kommer en sådan agitation att sättas i gång, att det blir *omöjligt* att kämpa mot denna regering, som är för fred, för jord åt bönderna o.s.v.

Om vi slår till på en gång, plötsligt, från tre håll, i Petrograd, i Moskva och i östersjöflottan, så är chanserna 100 mot en att vi skall segra med mindre offer än den 3-5 juli, ty *trupperna kommer inte att gå* mot fredsregeringen. Även om Kerenskij *redan* har "pålitligt" kavalleri o.s.v. i Petrograd, så blir han tvungen att *ge sig*, om vi slår till från två håll och armén sympatiserar med *oss*. Om vi inte ens med sådana chanser som nu tar makten, så förvandlas allt prat om makten åt sovjeterna till en *lögn*.

Att inte ta makten nu, att "vänta", att prata i centrala exekutivkommittén, att inskränka sig till "kamp för ett organ" (sovjeten), "kamp för kongressen" - det innebär att *döma revolutionen till undergång*.

När jag ser att centralkommittén *inte ens besvarat* mina yrkanden i denna anda efter demokratiska konferensens början, att centralorganet *stryker* ur mina artiklar påpekanden om sådana flagranta fel av bolsjevikerna som det skamliga beslutet att delta i förparlamentet, som överlämnandet av en plats i sovjetens presidium åt mensjevikerna o.s.v., o.s.v., så måste jag däri se en "fin" vink om centralkommitténs obenägenhet att ens diskutera denna fråga, en fin vink om att hålla munnen och ett förslag om att ge mig iväg.

Jag ser mig tvungen att *anhålla om utträde* ur CK, vilket jag härmed gör, och förbehålla mig friheten att agitera *bland gemene man* i partiet och på partikongressen.

Ty det är min djupaste övertygelse att vi *tillintetgör* revolutionen, om vi "inväntar" sovjetkongressen och försitter det nuvarande tillfället.

Den 29 september
N Lenin

PS. En hel rad fakta har visat att inte ens kosacktrupperna kommer att gå emot fredsregeringen! Och hur många är de? Var finns de? Och kommer inte hela armén att avdela trupper för oss?

Noter:

[1] Lenin avser de revolutionära matrosaktionerna i den tyska flottan i augusti 1917. De leddes av en revolutionär matrosorganisation, som omfattade fyra tusen man i slutet av juli. Organisationen beslöt att kämpa för en demokratisk fred och att förbereda ett uppror. Samtidigt reste sig besättningarna på flera fartyg och rörelsen spred sig till fartyg i några eskadror i Wilhelmshaven. De revolutionära aktionerna inom den tyska flottan slogs dock ner hårt. Ledarna arresterades och andra aktiva deltagare i rörelsen å dömdes långa tukthusstraff.

[2] Russkije Vedomosti (Ryska underrättelser), tidning som grundades i Moskva 1863 och gav uttryck åt de moderatliberala intellektuellas åsikter. Från 1905 var tidningen organ för kadetpartiets högerflygel.

[3] Lenin åsyftar en allrysk strejk av järnvägsmän och järnvägstjänstemän, som krävde löneökningar. Strejken inleddes vid landets hela järnvägsnät natten till den 24 september (7 oktober) 1917. Provisoriska regeringen blev mycket oroad och den borgerliga pressen hetsade mot de strejkande.

Frågan om järnvägsstrejken diskuterades på ett sammanträde som RSDAP(b):s centralkommitté höll den 24 september (7 oktober). I appellen Till de järnvägsanställdas hjälp, som publicerades i tidningen Rabotjij Put (Arbetarens väg), avslöjade RSDAP(b):s CK provisoriska regeringens kontrarevolutionära politik och uppmanade hela proletariatet att sympatisera med de strejkande, att försvara dem mot kontrarevolutionens hets och provokatoriska attacker, att göra allt för att strejken inte skulle isoleras och undertryckas. Strejken avslutades natten till den 27 september (10 oktober) 1917 sedan provisoriska regeringen delvis tillgodosatt de järnvägsanställdas krav.

[4] Allryska demokratiska konferensen sammankallades av sovjeternas centrala exekutivkommitté, som behärskades av mensjeviker och socialistrevolutionärer, för att lösa frågan om makten. Den var utlyst till den 12 september men hölls 14-22 september (27 september-5 oktober) 1917 i Petrograd.

Demokratiska konferensen tog ett beslut om att organisera ett förparlament (republikens provisoriska råd). Det var ett försök att ge sken av att ett parlamentariskt system införts i Ryssland. Men enligt beslutet, som stadfästes av provisoriska regeringen, skulle förparlamentet endast vara ett rådgivande organ vid regeringen. Lenin yrkade på bojkott av förparlamentet, eftersom ett kvarstannande i det skulle betyda att utså illusioner om att denna institution var i stånd att lösa revolutionens uppgifter. Den 7 (20) oktober, samma dag som förparlamentet öppnades, utträdde bolsjevikerna ur det efter att ha läst upp en deklaration.

[5] Här åsyftas Kamenevs, Zinovjevs, Trotskijs och deras anhängares ståndpunkt.

[6] Lieberdanare, ett ironiskt öknamn under vilket de mensjevikiska ledarna Lieber och Dan samt deras anhängare blev kända sedan moskvabolsjevikernas tidning Sotsial-Demokrat (nr 141 av den 25 augusti [7 september] 1917) hade publicerat ett kåseri av Demjan Bednyj under rubriken Lieberdan.

[7] Att "inkalla" sovjetkongressen till den 20 oktober för att den skall fatta beslut om att "ta makten" - på vad sätt skiljer det sig från det enfaldiga "fastställandet" av upproret? Nu kan vi ta makten, men den 20-29 oktober kommer man inte att låta oss ta den.

[8] Vad har partiet gjort för att studera truppenas stationering o.s.v.? Vad har det gjort för att genomföra upproret som en "konst"? - Endast prat i centrala exekutivkommittén o.s.v.!!

Arbetar- och soldat- deputerades 2:a allryska sovjetkongress den 25-26 oktober (7-8 november) 1917

1. Till arbetarna soldaterna och bönderna!

Andra allryska kongressen av arbetar- och soldatdeputerades sovjeter har öppnats. På den är den väldiga majoriteten av sovjeterna representerad. Även en rad delegerade från bondesovjeter är närvarande på kongressen. Det kompromissande centrala verkställande utskottets fullmakter har gått ut. Stödd på den väldiga arbetar-, soldat- och bönderna majoritetens vilja, stödd på arbetarnas och garnisonens segerrika uppror i Petrograd, tar kongressen makten i sina händer.

Den provisoriska regeringen är störtad. De flesta medlemmarna av provisoriska regeringen är redan häktade.

Sovjetmakten kommer att föreslå alla folk en omedelbar demokratisk fred och ett omedelbart vapenstillestånd på alla fronter. Den kommer att säkerställa att godsägarjorden, den kejsarliga familjens jord och kloster jorden utan ersättning överlämnas till bondekommittéernas förfogande, den kommer att försvara soldaternas rättigheter genom att genomföra en fullständig demokratisering av armén, den kommer att upprätta arbetarkontroll över produktionen, trygga konstituerande församlingens inkallande i rätt tid, sörja för spannmålstillförseln till städerna och se

till att landsbygden förses med de mest efterfrågade nödvändighetsartiklarna och den kommer att trygga en verklig självbestämmanderätt för alla nationer, som lever i Ryssland.

Kongressen beslutar: All makt ute i landet övergår till arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjeter, vilka måste säkerställa en verklig revolutionär ordning.

Kongressen uppmanar soldaterna i skyttegravarna till vaksamhet och ståndaktighet. Sovjetkongressen är övertygad om att den revolutionära armén skall förmå skydda revolutionen mot imperialismens alla anslag, till dess den nya regeringen hunnit ingå

en demokratisk fred, vilken den omedelbart kommer att föreslå alla folk. Den nya regeringen skall vidtaga alla åtgärder för att förse den revolutionära armén med allt som är nödvändigt, vilket skall ske genom en beslutsam politik av rekvisitioner och beskattning av de besuttna klasserna; den skall även förbättra soldatfamiljernas tillvaro.

Komilövmännen - Kerenskij, Kaledin m. fl. - försöker att föra trupper mot Petrograd. Några truppavdelningar, som Kerenskij med hjälp av bedrägeri fått i gång, har övergått till det upproriska folkets sida.

Soldater, gör aktivt motstånd mot kornilovmannen Kerenskij! Var på er vakt!

Järnvägsmän, stoppa alla trupptransporter, som Kerenskij sänder mot Petrograd!

Soldater, arbetare, tjänstemän! Revolutionens och den demokratiska fredens öde ligger i edra händer!

Leve revolutionen!

*Allryska kongressen av arbetar- och soldat deputerades sovjeter.
Delegater från bondesovjeter.*

Tal om fred den 26 oktober (8 november)

Fredsfrågan är samtidens brännande fråga, dess känsliga fråga. Det har talats och skrivits mycket om den, och antagligen har ni alla diskuterat den en hel del. Låt mig därför övergå till att läsa upp en deklaration, som den av er valda regeringen bör offentliggöra.

Dekret om fred

Arbetar- och bonderegeringen, soxm skapats genom revolutionen den 24-25 oktober och som stödjer sig på arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjeter, föreslår alla krigförande folk och deras regeringar att omedelbart inleda förhandlingar om en rättvis, demokratisk fred.

En rättvis eller demokratisk fred, som den överväldigande majoriteten av de genom kriget utmattade, plågade och utpinade arbetande klasserna i alla krigförande länder längtar efter och som de ryska arbetarna och bönderna på det mest bestämda och eftertryckliga sätt har krävt sedan tsarmonarkin störtades - en sådan fred är enligt regeringens uppfattning en omedelbar fred utan annexioner (d.v.s. utan erövring av andras jord, utan andra nationaliteters anslutning med våld) och utan kontributioner.

Rysslands regering föreslår alla krigförande folk att omedelbart sluta en sådan fred och förklarar sig redo att genast, utan minsta dröjsmål vidta alla beslutsamma åtgärder - tills alla villkor för en sådan fred slutgiltigt har bekräftats av bemyndigade folkrepresentantförsamlingar i alla länder och av alla nationer.

Med annexion eller erövring av andras jord förstår regeringen i överensstämmelse med demokratins rättsmedvetande i allmänhet och de arbetande klassernas i synnerhet varje liten eller svag nationalitets anslutning till en stor eller stark stat utan att ett exakt, klart och frivilligt uttalande samtycke och dito önskan av denna nationalitet föreligger, oberoende av tidpunkten, då denna anslutning med våld skett och även oberoende av hur pass utvecklad eller eftersläpande den nation är, som med våld ansluts eller med våld kvarhålls inom en given stats gränser. Och slutligen även oberoende av om denna nation lever i Europa eller i fjärran transoceana länder.

Om någon som helst nation med våld kvarhålls inom en given stats gränser, om den tvärtemot sin uttalade önskan - likgiltigt om denna önskan kommit till uttryck i pressen, vid folkmöten, i beslut av partier eller i revolter och uppror mot det nationella förtrycket - inte får rätt

att genom fri omröstning och utan det minsta tvång själv avgöra frågan om formerna för sin statliga existens, sedan den införlivande eller överhuvudtaget den starkare nationen helt dragit bort sina trupper, så utgör denna anslutning en annexion, d.v.s. en erövring och ett övervåld.

Att fortsätta detta krig för att avgöra, hur de starka och rika nationerna sinsemellan skall fördela de svaga nationaliteter de erövrat, anser regeringen vara den största förbrytelsen mot mänskligheten, och den deklarerar högtidligen sin beslutsamhet att omedelbart underteckna villkoren för en fred, som gör slut på detta krig på nämnda, för alla nationaliteter utan undantag lika rättvisa villkor.

Samtidigt förklarar regeringen, att den alls inte anser nämnda fredsvillkor vara ultimativa, d.v.s. den samtycker till att granska även alla andra fredsvillkor och yrkar endast på att de fredsvillkor, som vilket som helst av de krigförande länderna för fram, skall framläggas så fort som möjligt, fullständigt klart med absolut uteslutande av all slags tvetydighet och hemlighetsmakeri.

Regeringen avskaffar den hemliga diplomatin och deklarerar för sin del sin fasta avsikt att föra alla förhandlingar fullständigt öppet inför hela folket. Den kommer genast att börja offentliggöra alla hemliga fördrag, som bekräftats eller ingåtts av godsägarnas och kapitalisternas regering från februari till den 25 oktober 1917. Hela innehållet i dessa hemliga fördrag, såvitt det är inriktat på, som fallet för det mesta brukar vara, att förskaffa de ryska godsägarna och kapitalisterna fördelar och privilegier, att upprätthålla eller utvidga storryssarnas annexioner, förklarar regeringen vara ovillkorligen och omedelbart ogiltigt.

Regeringen vänder sig till regeringarna och folken i alla länder och föreslår att öppna förhandlingar om fred omedelbart inleds samt förklarar sig för sin del redo att föra dessa förhandlingar såväl skriftligt, telegrafiskt som genom förhandlingar mellan representanter för de olika länderna eller på en konferens mellan sådana representanter. För att underlätta sådana förhandlingar utnämner regeringen sin befullmäktigade representant till neutrala länder.

Regeringen föreslår alla regeringar och folken i alla krigförande länder att omedelbart ingå ett vapenstillestånd och anser det för sin del önskvärt, att detta vapenstillestånd ingås på minst tre månader, d.v.s. för en tid, som är fullt tillräcklig både för att slutföra fredsförhandlingarna med deltagande av representanter för alla folkslag eller nationer utan undan-

tag, vilka dragits in i kriget eller tvingats att delta däri, och för att inkalla bemyndigade folkrepresentantförsamlingar i alla länder för att slutgiltigt fastställa fredsvillkoren.

När Rysslands provisoriska arbetar- och bonderegering riktar detta fredsförslag till regeringarna och folken i alla krigförande länder, vänder den sig i synnerhet också till de medvetna arbetarna i mänsklighetens tre mest avancerade nationer och de största staterna, som deltar i det nuvarande kriget, nämligen Storbritannien, Frankrike och Tyskland. Arbetarna i dessa länder har gjort framåtskridandets och socialismens sak de största tjänster: chartiströrelsens stora exempel i England, en rad revolutioner av världshistorisk betydelse, vilka genomförts av det franska proletarietet, och slutligen den hjältemodiga kampen mot socialistlagen i Tyskland samt det mönsterbildande, långvariga, ihärdiga och disciplinerade arbetet för att skapa proletära massorganisationer i Tyskland, ett arbete som varit mönsterbildande för arbetarna i hela världen. Alla dessa förebilder av proletärt hjältemod och historisk skaparkraft är oss en borgen för att arbetarna i de nämnda länderna kommer att förstå den uppgift, som nu åligger dem, nämligen att befria mänskligheten från krigets fasor och dess följder, för att dessa arbetare genom sin allsidiga, beslutsamma och ytterst energiska verksamhet kommer att hjälpa oss att framgångsrikt slutföra fredens sak och samtidigt de arbetande och ut-sugna befolkningsmassornas frigörelse från allt slags slaveri och all slags ut-sugning.

Arbetar- och bonderegeringen, som skapats genom revolutionen den 24-25 oktober och som stödjer sig på arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjeter, måste omedelbart inleda fredsförhandlingar. Vår hänvändelse måste riktas till både regeringarna och folken. Vi kan inte ignorera regeringarna, ty då förhalas möjligheten av ett fredsslut, och det får folkregeringen inte tillåta. Vi har dock ingen rätt att avstå från att samtidigt vända oss till folken. Överallt finns det motsättningar mellan regeringarna och folken, och därför måste vi hjälpa folken att ingripa i frågorna om krig och fred. Vi kommer naturligtvis att på allt sätt försvara hela vårt program för en fred utan annexioner och kontributioner. Vi kommer inte att avstå från detta program, men vi måste beröva våra fiender möjligheten att säga att de har andra villkor och att det därför inte är lönt att uppta förhandlingar med oss. Nej, vi måste beröva dem denna fördelaktiga position och inte ställa våra villkor ultimativt.

Därför har också den satsen medtagits att vi kommer att granska alla fredsvillkor, alla förslag. Vi skall granska dem, men detta innebär inte nödvändigtvis, att vi kommer att anta dem. Vi kommer att framlägga dem till behandling av konstituerande församlingen, som skall ha myndighet att avgöra var man kan och var man inte kan göra eftergifter. Vi kämpar mot det bedrägeri som bedrivs av regeringarna, vilka allesammans i ord talar om fred och rättvisa, men i handling är för erövrings- och roffarkrig. Ingen enda regering säger allt vad den tänker. Men vi är emot den hemliga diplomatin och kommer att handla öppet inför hela folket. Vi blundar inte och har inte blundat för svårigheterna. Det går inte att göra slut på kriget genom en vägran, en part ensam kan inte göra slut på kriget. Vi föreslår ett vapenstillestånd på tre månader, men vi förkastar inte heller en kortare tidrymd, för att den utpinade armén skall få andrum åtminstone för en kort tid, och dessutom är det nödvändigt att inkalla folkmöten i alla kulturländer för att diskutera villkoren.

Då vi föreslår att det omedelbart ingås ett vapenstillestånd, vänder vi oss till de medvetna arbetarna i de länder, som gjort mycket för den proletära rörelsens utveckling. Vi vänder oss till arbetarna i Storbritannien, där chartiströrelsen fanns, till Frankrikes arbetare, som vid flera tillfällen visat sitt klassmedvetandes hela styrka i uppror, och till Tysklands arbetare som utkämpat striden mot socialistlagen och skapat mäktiga organisationer.

I manifestet av den 14 mars uppmanade vi till att bankirerna skulle störtas, men i stället för att störta våra egna bankirer slöt vi rentav ett förbund med dem. Nu har vi störtat bankirernas regering.

Regeringarna och bourgeoisin kommer att göra allt för att sammansluta sig och dränka arbetarnas och böndernas revolution i blod. Men tre års krig har varit massorna en tillräcklig läxa. Vi ser en sovjetrörelse också i andra länder, uppror i den tyska flottan, som undertryckts av bödeln Wilhelms junkrar. Och slutligen måste vi minnas, att vi inte lever i det djupaste Afrika, utan i Europa, där allt snabbt kan bli känt.

Arbetarrörelsen kommer att segra och bana väg till fred och socialism.
(Långvariga applåder)

Slutord till diskussionen om talet om fred den 26 oktober (8 november)

Jag skall inte beröra deklarationens allmänna karaktär. Den regering, som vår kongress skall bilda, kan också ändra mindre viktiga punkter.

Jag vill bestämt uttala mig mot att vårt krav om fred blir ultimativt. En ultimativ karaktär kan bli ödesdiger för hela vår sak. Vi kan inte kräva att någon obetydlig avvikelse från våra krav från de imperialistiska regeringarnas sida skulle ge dem möjlighet att säga, att det var omöjligt att uppta förhandlingar om fred på grund av vår oförsonlighet.

Vi skall sända ut vår hänvändelse åt alla håll, den skall göras känd för alla. Det blir omöjligt att dölja de villkor, som ställs av vår arbetar- och bonderegering.

Det går inte att dölja vår arbetar- och bonderevolution, som har störst bankirernas och godsägarnas regering.

Om karaktären blir ultimativ kan regeringarna låta bli att svara, med vår redigering blir de tvungna att svara. Må var och en få veta, vad deras regeringar tänker. Vi önskar inte sekretess. Vi vill, att en regering alltid skall stå under kontroll av den allmänna opinionen i sitt land.

Vad skall en bonde säga i något avlägset guvernement om han på grund av den ultimativa karaktären i vår hänvändelse inte får veta, vad en annan regering vill? Han kommer att säga: kamrater, varför har ni uteslutit möjligheten till förslag om olika slags fredsvillkor? Jag skulle diskutera dem, jag skulle granska dem, och därefter skulle jag säga till mina representanter i konstituerande församlingen, hur de skall förfara. Jag är beredd att kämpa för rättvisa villkor på revolutionär väg, om regeringarna inte samtycker, men det kan förekomma sådana villkor för vissa länder, att jag är beredd att föreslå dessa regeringar att kämpa vidare själva. Våra tankar kan helt förverkligas endast om hela det kapitalistiska systemet störs. Det är vad bonden kan säga oss, och han kommer också att anklaga oss för onödig omedgörlighet i småsaker då det viktigaste för oss måste vara att avslöja hela avskyvärdheten och uselheten hos bourgeoisin och dess krönta och okrönta bödlar, som ställts i spetsen för regeringarna.

Vi skall inte och får inte ge regeringarna någon möjlighet att gömma sig bakom vår omedgörlighet och dölja för folken, varför de sänds till slaktbänken. Det är en droppe, men vi kan inte, vi får inte avstå från denna droppe, som urholkar den borgerliga erövringens sten. En ulti-

mativ karaktär skulle göra det lättare för våra motståndare. Men vi skall visa folket alla villkor. Vi skall ställa alla regeringar inför våra villkor, och de må ge ett svar till sina folk. Vi skall framlägga alla fredsförslag för konstituerande församlingens avgörande.

Det finns ytterligare en punkt, som ni, kamrater, måste ägna största uppmärksamhet. De hemliga fördragen måste publiceras. Punkterna om annexioner och kontributioner måste tas bort. Det finns olika punkter, kamrater - rövarregeringarna har ju inte bara kommit överens om rov, utan bland dessa överenskommelser har de även intagit ekonomiska överenskommelser och olika andra punkter om goda grannförhållanden.

Vi binder oss inte genom fördrag. Vi kommer inte att låta oss snärjas av fördrag. Vi förkastar alla punkter om rov och våldsåtgärder, men alla punkter som innehåller villkor om gott grannskap och ekonomiska överenskommelser kommer vi att acceptera med glädje, vi kan inte förkasta dem. Vi föreslår vapenvila under tre månader, vi väljer en lång tid, därför att folken är uttröttade, längtar efter vila från denna blodiga slaktning, som är inne på sitt fjärde år. Vi måste förstå, att det är nödvändigt för folken att diskutera fredsvillkoren, ge uttryck för sin vilja, genom deltagande av parlamentet, och därför måste ges tid.

Vi kräver därför ett långvarigt vapenstillestånd för att armén i skyttegravarna skall få vila upp från denna mardröm av evinnerliga mord, men vi förkastar inte förslag om ett kortare stillestånd, vi skall granska dem, och vi måste anta dem, t.o.m. om man föreslår oss stillestånd på en månad eller en och en halv månad. Vårt förslag om vapenvila får inte heller vara ultimativt, ty vi skall inte ge våra fiender möjlighet att dölja hela sanningen för folken genom att krypa bakom vår oförsonlighet. Det får inte vara ultimativt, ty en regering, som inte önskar vapenstillestånd, är brottslig. Om vi inte gör vårt förslag om vapenstillestånd ultimativt, så tvingar vi därmed regeringarna att framstå som brottslingar i folkets ögon, och sådana brottslingar kommer folken inte att dra sig för att avslöja. Man invänder mot oss, att vår icke ultimativa karaktär visar vår kraftlöshet, men det är på tiden att göra rent hus med hela den borgerliga falskheten i talet om folkets styrka. Styrka förekommer enligt borgerlig föreställning, då massorna blint går till slaktbänken och lyder de imperialistiska regeringarnas order. Bourgeoisin erkänner en stat vara stark, endast då den med regeringsapparaten hela makt kan dirigera massorna dit de borgerliga styresmännen vill. Vårt begrepp om styrka

är annorlunda. Enligt vår uppfattning är en stat stark då massorna är medvetna. Den är stark, då massorna känner till allt, kan bedöma allt och gör allting medvetet. Vi behöver inte frukta att säga sanningen om tröttheten, ty vilken stat är nu inte uttröttad, vilket folk talar inte öppet om det? Ta Italien, där det på grund av denna trötthet förekommit en långvarig revolutionär rörelse som har krävt slut på slaktningarna. Förekommer inte massdemonstrationer av arbetare i Tyskland med paroller om att det skall göras slut på kriget? Var det inte trötthet, som framkallade det uppror i tyska flottan, som så skoningslöst undertryckts av bödeln Wilhelm och hans hantlangare? När sådana företeelser är möjliga i ett så disciplinerat land som Tyskland, där man börjar tala om trötthet, om slut på kriget, så behöver vi inte frukta för att öppet säga detsamma, ty denna sanning är lika sann såväl för oss som för alla krigförande och t.o.m. icke krigförande länder.

Tal om jorden den 26 oktober (8 november)

Vi anser, att revolutionen har visat och bevisat hur viktigt det är, att jordfrågan blir klart ställd. Utbrottet av det väpnade upproret, den andra revolutionen, Oktoberrevolutionen, bevisar klart att jorden måste överlämnas i böndernas händer. Den störtade regeringen samt mensjevnikernas och socialistrevolutionärernas kompromisspartier begick en förbrytelse, då de under olika förevändningar förhalade jordfrågans lösning och därmed förde landet till ruin och till bondeuppror. Deras tal om pogromer och anarki på landsbygden är falskt, fegt och bedrägligt. Var och när har pogromer och anarki framkallats genom förnuftiga åtgärder? Om regeringen hade handlat förnuftigt och om dess åtgärder hade tillmötesgått fattigböndernas behov, skulle bondemassan då blivit upprörd? Men regeringens alla åtgärder, som godkändes av Avksentiev och Dans sovjet, gick emot bönderna och drev dem till uppror.

Sedan regeringen framkallat upproret, började den skrika om pogromer och anarki, som den ju själv framkallat. Den ville kuva upproret med järn och blod men blev själv bortsopad av de revolutionära soldaternas, matrosernas och arbetarnas väpnade uppror. Arbetar- och bonderevolutionens regering måste först och främst lösa jordfrågan, den fråga som kan lugna och tillfredsställa fattigböndernas väldiga massor. Jag skall läsa upp för er punkterna i ett dekret, som er sovjetregering måste utfärda. I en av dessa dekrets punkter finns en instruktion till jordkommittéerna,

vilken utarbetats på basis av 242 instruktioner från bondedeputerades lokala sovjet.

Dekret om jorden

1) Godsägarnas äganderätt till jord avskaffas omedelbart utan något slags ersättning.

2) Godsägarnas egendomar, liksom all apanagejord, all kloster- och kyrkojord med alla deras levande och döda inventarier, herrgårdsbyggnader och alla tillbehör övergår till volostjordkommittéernas och bondedeputerades ujezdsovjeters förfogande tills konstituerande församlingen sammanträtt.[1]

3) Varje slags skadegörelse på konfiskerad egendom, som hädanefter tillhör hela folket, betraktas som en svår förbrytelse och bestraffas av revolutionsdomstolen. Bondedeputerades ujezdsovjet vidtar alla nödvändiga åtgärder för att upprätthålla den strängaste ordning vid konfiskationen av godsägarnas egendomar, för att fastställa hur stort ett gods får vara och vad som just skall konfiskeras, för att upprätta en exakt förteckning över all den egendom som konfiskerats och för att på det strängaste revolutionära sätt skydda alla jordbruk, som övergår till folket, med alla deras byggnader, redskap, boskap, livsmedelsförråd osv.

4) Som rättesnöre vid genomförandet av de stora jordomdaningarna till dess de slutgiltigt fastställts av konstituerande församlingen skall överallt tjäna följande bondeinstruktion, som sammanställts av redaktionen för Izvestija Vserossijskogo Soveta Krestianskich Deputatov på basis av 242 lokala bondeinstruktioner och som publicerats i nr 88 av denna tidning (Petrograd, nr 88, den 19 augusti 1917).

BONDEINSTRUKTION OM JORDEN

”Jordfrågan i hela dess omfattning kan endast lösas av en av hela folket vald konstituerande församling.

Den rättvisaste lösningen av jordfrågan är följande:

1) Privatäganderätten till jorden avskaffas för alltid; jorden får varken säljas eller köpas, varken utarrenderas eller pantförskrivs eller på något annat sätt avhändas.

All jord – statsjord, apanage jord, kabinettsjord, kyrko- eller klosterjord, besittningsjord, fideikomissjord, jord tillhörande privatägare, byalag eller bönder osv exproprieras utan ersättning – blir hela folkets egendom och överlämnas till brukning åt alla som bearbetar den.

De som lider skada av egendomsförhållandenas omvälvning tillerkänns endast rätt till samhälleligt understöd för den tid, som de behöver för att anpassa sig till de nya existensbetingelserna.

2) Alla naturrikedomar – malmer, olja, kol, salt osv – samt skogar och vatten, som har allmänstatlig betydelse, övergår att uteslutande brukas av staten. Alla små floder, sjöar, skogar osv övergår att brukas av byalagen under förutsättning att de förvaltas av de lokala självstyrelseorganen.

3) Jordlotter med *högt utvecklad* hushållning – trädgårdar, plantager, plantskolor, trädskolor, drivhus osv – *uppdelas inte utan förvandlas till mönsterbruk* och överlämnas, allt efter deras omfång och betydelse, till att uteslutande brukas av *staten eller byalagen*.

Hushållsjord i stad eller på land med trädgårdar och grönsaksland till husbehov förblir i de nuvarande ägarnas brukande, varjämte jordlotternas omfång och det skattebelopp som skall erläggas för deras brukande fastställs i lag.

4) Stuterier, statliga och privata avelsgårdar för boskap och fjäderfä osv konfiskeras, förvandlas till hela folkets egendom och övergår uteslutande att brukas av staten eller byalaget, beroende av deras storlek och betydelse.

Ersättningsfrågan underställs konstituerande församlingens behandling.

5) Alla levande och döda hushållsinventarier tillhörande den konfiskerade jorden övergår utan ersättning att uteslutande brukas av staten eller byalaget, beroende av deras storlek och betydelse.

Konfiskation av inventarierna gäller inte jordfattiga bönder.

6) Rätt att bruka jorden erhåller alla medborgare (utan skillnad till kön) i Ryska staten, vilka önskar bearbeta den med egna händer, med hjälp av sin familj eller i förening med andra, så länge de är i stånd att bearbeta den. Lönarbete är ej tillåtet.

Om en medlem av byalaget tillfälligt förlorar arbetsförmågan, så är byalaget förpliktat att under en tid av upp till två år, till dess han under denna tid återfått arbetsförmågan, bistå honom genom att samfällt bruka jorden.

Jordbrukare, som till följd av hög ålder eller invaliditet för alltid förlorat förmågan att själva bearbeta jorden, förlorar bruksrätten till jorden men erhåller i stället pension av staten.

7) Jordens nyttjande måste vara utjämnande, dvs jorden fördelas mellan de arbetande allt efter de lokala förhållandena enligt arbets- eller förbrukningsnormen.

Formerna för jordens nyttjande måste vara fullkomligt fria, det kan bildas enskilda eller utskiftade jordbruk, byalag eller arteller, allt efter

som de olika byarna beslutar.

8) Efter expropriationen övergår all jord till hela folkets jordfond. Jordens fördelning mellan de arbetande leds av de lokala och centrala självstyrelserna, från de demokratiskt organiserade, ståndslösa gemenskaperna i stad och på land till de centrala områdesmyndigheterna.

Jorden skall underkastas periodiska omfördelningar i överensstämmelse med befolkningens tillväxt och ökningen av jordbrukets produktivitet och kultur.

Vid ändring av andelarnas gränser måste den ursprungliga kärnan av andelen lämnas oantastad.

Jord tillhörande utträdande medlemmar återgår till jordfonden, varvid de utträdandes närmaste anhöriga och av dem angivna personer erhåller företrädesrätt till denna jord.

Om en andel återlämnas till jordfonden, skall kostnaderna för gödsling och melioration (grundläggande förbättringar) av andelen återbetalas, i den mån de inte utnyttjats.

Om det visar sig att den jordfond, som finns på en del orter är otillräcklig för att tillfredsställa hela den lokala befolkningen, skall befolkningsoverskottet överflyttas till ett annat område.

Organiseringen av omflyttningen såväl som kostnaderna därför och anskaffning av inventarier osv måste staten åta sig.

Omflyttningen försiggår i följande ordning: jordlösa bönder, som önskar flytta, därefter medlemmar av byalaget, vilka förbrutit sig, desertörer osv och slutligen enligt lottdragning eller enligt överenskommelse.”

Hela innehållet i denna instruktion ger absoluta uttryck åt den vilja, som råder bland den väldiga majoriteten av hela Rysslands medvetna bönder. Det förklaras för provisorisk lag, vilken till dess konstituerande församlingen sammanträtt så vitt möjligt omedelbart skall förverkligas. Vissa delar av instruktionen skall genomföras i den ordningsföljd, som fastställs av bondedeputerades ujezdsovjeter.

5) Vanliga bönders och vanliga kosackers jord konfiskeras inte.

Det sägs här att själva dekretet och instruktionen är skrivna av socialisrevolutionärerna. Låt så vara. Gör det inte detsamma vem som skrivit dem? Som en demokratisk regering kan vi likväl inte kringgå ett beslut av folkmassorna, även om vi inte är ense med det. Då bönderna börjar att i praktiken tillämpa detta beslut, att genomföra det hemma hos sig, skall de själva i den levande verkligheten inse var sanningen finns. Och t

om om bönderna även i fortsättningen följer socialistrevolutionärerna, t o m om de ger detta parti majoritet i konstituerande församlingen, så kommer vi att säga: må så vara. Livet är den bästa läromästaren och det kommer att visa vem som har rätt. Må så vara att bönderna löser denna fråga från en sida, medan vi löser den från en annan. Livet skall föra oss samman i en gemensam ström av revolutionärt skapande arbete, vid utarbetandet av nya statsformer. Vi måste hålla jämna steg med livet, vi måste ge folkmassornas skapande kraft full frihet. Den gamla regeringen, som störtades av det väpnade upproret, ville lösa jordfrågan med hjälp av den icke avsatta, gamla tsaristiska byråkratin. Men i stället för att lösa frågan gjorde byråkratin inget annat än att kämpa mot bönderna. Bönderna har lärt en del under de åtta månader vår revolution pågått, de vill själva avgöra alla frågor om jorden. Därför uttalar vi oss mot alla ändringar i detta lagförslag, vi vill inte gå in på detaljer, ty vi skriver ett dekret och inte ett aktionsprogram. Ryssland är stort och de lokala förhållandena i landet är olikartade. Vi tror att bönderna själva bättre än vi kan lösa frågan riktigt, så som den bör lösas. Om det blir i vår anda eller i det socialistrevolutionära programmets anda – det är inte det väsentliga. Det väsentliga är att bönderna blir fast övertygade om att det inte längre finns några godsägare på landsbygden, att bönderna själva måste avgöra alla frågor, att de själva måste gestalta sitt liv. (*Livliga applåder*).

Beslut om att bilda en arbetar- och bonderegering

Arbetar-, soldat- och bondedeputeradesovjeternas allryska kongress beslutar:

Att bilda en provisorisk arbetar- och bonderegering för landets styrelse fram till konstituerande församlingens sammankallande. Regeringen skall kallas folkkommissariernas råd. Förvaltningen av det statliga livets enskilda branscher uppdras åt kommissioner, vilkas medlemmar måste säkerställa att det program som proklamerats av kongressen genomförs i nära kontakt med massorganisationerna av arbetare, arbeterskor, matros, soldater, bönder och tjänstemän. Regeringsmakten utövas av ett kollegium av ordförandena i dessa kommissioner, dvs folkkommissariernas råd.

Kontroll över folkkommissariernas verksamhet och rätt att avsätta dem utövas av arbetar-, bonde- och soldatdeputerade-sovjeternas allryska kongress och av dess centrala exekutivkommitté.

För närvarande består folkkommissariernas råd av följande personer:
Rådets ordförande – *Vladimir Uljanov (Lenin)*
Folkkommissarie för inrikes ärenden – *A I Rykov*
för jordbruk – *V P Miljutin*
för arbete – *A G Sjljapnikov*
för armé och flotta – en kommitté bestående av *V A Ousejenko (Antonov)*, *N V Krylenko* och *P J Dybenko*
för handel och industri – *V P Nogin*
för folkbildning – *A V Lunatjarskij*
för finanser – *I I Skvortsov (Stepanov)*
för utrikes ärenden – *L D Bronstein (Trotskij)*
för rättsväsen – *G I Oppokov (Lomov)*
för livsmedel – *I A Teodorovitj*
för post och telegraf – *N P Avilov (Glebov)*
Ordförande för nationalitetsärenden – *J V Dzjugasjvili (Stalin)*
Posten som folkkommissarie för järnvägarna är tills vidare obesatt.

Noter:

[1]Ujezd – dåtida förvaltningsområde i Ryssland. Guvernementen delades i ujezder och ujezderna i volost. – Red

